

Csak olvasótermi
használatra!

C
2509

3103
A

TOLNA-BARANYA-SOMOGYI ÁG. HITV. EV.

EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI JULIUS HÓ 12. ÉS 13. NAPJAIN
GYÖRKÖNYBEN TARTOTT RENDES ÉVI
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

PÉCS, 1910.
NYOMATOTT TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Csak helyben
használatra

3 002840 377264

A

TOLNA-BARANYA-SOMOGYI ÁG. HITV. EV.

EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI JULIUS HÓ 12. ÉS 13. NAPJAIN
GYÖRKÖNYBEN TARTOTT RENDES ÉVI

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

37726

PÉCS, 1910.

NYOMATOTT TAISZ JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS

1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS

1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS
1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS
1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS

1910. ÉVI KÖNYV-ÉRTÉKELÉS

JEGYZŐKÖNYV

felvéve a tolna-baranya-somogyi ág. hitv. evang. egyházmegyének 1910. július 12. és 13-án Györkönyben tartott rendes évi

KÖZGYÜLÉSÉRŐL.

Jelen voltak :

Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza felügyelő, mint elnökség. Tomka Gusztáv alesperes.

A jegyzői karból: Eősze Zsigmond egyházi főjegyző, Schöll Lajos egyházi és Beke Andor világi aljegyzők.

Lelkészek: Kring Miklós somogydöröcskei, Hammel Alajos kétyi, id. Reichert Gyula kistormási, Müller Róbert felsőnárai, Junkuncz Sándor nagyszokolyi, ifj. Porkoláb Gyula pécsi, Mühl Sándor gyönki, Kracher György apáti-i, Hanzmann Károly varsádi, Haniffel Sándor sárszentmiklósi, ifj. Péter Sándor kismányoki, Szenteh Gábor bábonyi, Reich Sándor tolnabikácsi, Graf József bonyhádi, Haffner Vilmos mekényesi, Péter Ádám kalaznói, Németh Gyula szekszárdi, Czipott Áron mucsiai, Szabó János izményi, Sántha Károly sárszentlőrinczi, Wagner Ádám ráczkozári, Perl János keszőhidegkuti, Szücs Imre majosi, Adorján Ferencz dunaföldvári és ifj. Reichert Gyula kistormási segédlelkész.

Világiak: Dr. Pesthy Pál, Kurz Vilmos, Fördős Dezső, Sass László, Kurz István, Szenteh István, Arnhold Nándor, Demiány Ervin, Hajas Béla, Lemle Béla, Veisz Frigyes, Szabó István, Schneicker Konrád, f. Lang János, Rohn János, Sterczer András, Lehmann János, Koch Károly, Haizer Ádám, Fuchs Henrik, Wenzel János, Hoffmann József, Plézer Ádám, Singer Ádám, Káppeller Mihály, Kanzelmann János.

A bonyhádi főgimn. tanári karából: Gyalog István igazgató, Faik Henrik tápintézeti vezető.

A tanítói karból: Fittler Henrik, Coriáry István, Kring Ödön, Dächert Jakab, id. Kring Gyula, Rein János, Pfendesack Lajos, Mendöl Ede, Haiszer Henrik, Becht Henrik, Nika György, Pflug István.

Mint vendég: Bálint Mihály nagydorogi ref. lelkész.

A közgyűlés előtt gyámintézeti istentisztelet volt; imádkozott Eősze Zsigmond, egyházi beszédet mondott Kracher György; a gyámintézet javára 63 kor. folyt be.

1. Az egyházmegyei közgyűlést Szeniczey Géza felügyelő a következő beszéddel nyitotta meg:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém a nagy. egyházmegyei közgyűlés egyházi és világi tagjait melegen üdvözölni, de egyszersmind üdvözlöm hitbuzgó györkönyi gyülekezetünket is, ahol ez alkalommal először gyakoroljuk egyházunk alkotmányának egyik legfontosabb jogát: megtartva itt évi rendes közgyűlésünket és egyszersmind üdvözlöm meleg szeretettel a gyülekezet derék lelkipásztorát.

Az elmúlt év eseményekben egyházunk életében nem volt gazdag; más vallásfelekezetek részéről sem történt érdemleges támadás egyházunk ellen, mert a Borromei encyklikát nem tekinthetem annak,

hisz jogainkat nem sérti, csak piszkolódik a reformátorokkal szemben s nézetem szerint azoknak a világtörténelmi nagy alakoknak, akik a lelkiismeret-szabadságot megszerezték és az emberiség közkincsévé tették, szennyes pánflettek aljas rágalmaival szemben nincsen szükségük védelemre.

Továbbá van szerencsém ez alkalommal jeleníteni, miszerint elnöktársammal együtt jelen voltunk mélt. Véssey Sándor egyházkerületi felügyelő ur ünnepélyes beiktatásánál.

Ezek után van szerencsém a nagytt. közgyűlés tagjait még egyszer melegen üdvözölni és azon kérréssel fordulok hozzájuk, miszerint szem előtt tartva a hagyományos bölcs mérsékletet, legyenek szivesek meghozni nagyrabecsült határozataikat.

Isten segítségét kérve a végzendő munkánkhoz, a gyűlést megnyitom.

Az önérzetes, evang. öntudatból fakadt s a közérzést hiven tolmácsoló beszédet a közgyűlés jegyzőkönyvbe venni határozza.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésével

a közgyűlés Tomka Gusztávot, Reich Sándort és Kurz Istvánt bizza meg.

3. Főesperes bemutatja az 1910. augusztus 17-én Pécssett tartandó egyházkerületi közgyűlésre szóló meghívót s felhívja a közgyűlést: válasszon az egyházi törvények 87. §-a q) pontja értelmében képviselőket.

A közgyűlés az egyházmegye képviselőiként kiküldi az egyházkerületi közgyűlésre:

a) megbízó levéllel: Eősze Zsigmond, Sántha Károly, Szabó János és Reichert Gyula lelkészeket; Sass László, dr. Pesthy Pál, dr. Kobilicz Elek és Szenteh István világiakat.

b) jegyzőkönyvi kivonattal: Schöll Lajos és Müller Róbert lelkészeket; dr. Grosch József és Fördős Dezső világiakat.

4. Főesperes előterjeszti évi jelentését :

Elnöktársammal képviseltem egyházmegyénket a választott képviselőkkel együtt a kerületi közgyűlésen, valamint részt vettem az egyetemes gyűlésen is.

Bonyhádi főgimnáziumunkat évközben több ízben meglátogattam s örömmel győződtem meg a felől, hogy intézetünk minden tekintetben megfelel a benne helyezett várakozásoknak.

Népesedési mozgalom.

1. Az egyházmegye egyházközségeinek lélekszáma: 55186. (A mult évihez viszonyítva 2267.+)

2. Kereszteltetett 773 fi, 756 leány, összesen: 1529. (A mult évihez viszonyítva 35+.)

3. Ezek közül törvénytelen 22 fi, 17 nő, összesen: 39. (A mult évihez viszonyítva 5+).

4. Konfirmáltatott 528 fi, 543 leány, összesen: 1071. (A mult évihez viszonyítva 113+)

5. Egybekelt 429 tiszta, 84 vegyes, összesen: 513 (+ 11).

6. Vadházasságban él 61 pár (— 2).

7. Viszálykodó házaspár 55 (+ 4).

8. Meghalt 529 fi, 529 nő, összesen: 1058 (+ 38.)

9. Egyházunkba áttért 3 fi, 13 nő, összesen: 17.

10. Egyházunkból kitért 11 fi, 29 nő, összesen: 40. veszt. 23.

11. Vegyes házasságoknál megegyezés történt a gyermekek vallására nézve, más egyház előnyére 7 esetben, egyházunk javára 18 esetben (+ 5).

12. Nyilvános és magánistentísztelet. Tekintve azon körülményt, hogy 36 egyházközség közül csak 3-ból (Dföldvár, Kistormás, Kölesd) érkezett panaszos jelentés a buzgóság hanyatlásáról, tekintve azon körülményt, hogy a legtöbb gyülekezetben kivált a

téli időszak folytán a reggeli könyörgéseket is elég szép számmal látogatják és az úrvacsorával élők száma is, a felnőtt hivek elég nagy százalékát képezi s hogy végül vallásos tartalmu könyveket és füzeteket sok helyen szívesen olvasnak s a legtöbb egyházközségben a családok imakönyvek és vallásos tartalmu olvasmányokkal el vannak látva: a buzgóság általában, kielégithetőnek mondható.

13. Úrvacsorával élt 1909-ben 12038 fi és 14635 nő, összesen 26673 (2324 +).

14. Az egyházkeletést az édes anyák nagyon kevés kivétellel mindenütt megtartják.

15. Külön gyermekistentisztelet tartatott 11 egyházközségben. (— 1)

16. Az egyházi szertartást az egyházmegye területén mellőzték házasság-kötésnél 12 esetben.

Belmissziói mozgalmak.

1. Az egyházmegyében van 16 helyi gyámintézet, 8 énekkar, 2 ifjúsági egyesület s 5 nőegyesület.

2. Lelkészi napló vezetetik 28 gyülekezetben, aranykönyv van 31 gyülekezetben.

Iskola és vallásoktatás.

1. Az egyházmegye elemi iskoláiba járt más felekezeti 158 fiu, 134 leány, összes 292. (— 151.)

2. Evang. növendékeink közül más felekezeti iskolába járt 92 fiu, 100 leány, összes 192 (— 13).

3. A vallásoktatást a lelkész végzi a hétköznapi iskolában 2 helyen, az ismétlődően 13 helyen (—3).

4. A konfirmandusokat mind a 36 gyülekezetben a lelkész tanítja.

5. Iskolai könyvtár van 28 (+3).

Anyagi állapot.

Egyházmegyénk gyülekezeteinek 1909. évi összes bevétele volt: 424947·82 K (+50179·44 K).

2. Összes kiadása: 385478·56 K (+45729·73 K).

3. Pénztári maradvány: 39469·16 K (+3849·81 K).

4. Az egyházmegyebeli gyülekezetek összes adósága: 182719 K (+ 50573·75 K).

5. Az egyházközségek fenntartására szolgáló alapítókék és alapítványok összege: 66754·57 K (+ 39343 K 66 fil.)

6. Egyéb határozott czélú alapítványok: 191261 K 84 fil. (+ 33054·64 K).

7. Az egyházmegyében van 4 magtár (---2), melyeknek készlete 11047 kg. buza; 8525 kg. rozs; 14752 kg. árpa.

Egyházmegyei házipénztár.

Bevétel 3209·08 K.

Kiadás 2903· — K.

Pénztári maradvány: 306·08 K.

Az egyházközségben előfordult építkezések, javítások, vagyonszerzés, adósságtörlesztések, jótékonyczélú adományok stb.

1. **Bátaapáti** épületeit és a toronyórát javította 412 K 16 fil. erejéig. Szerzett iskolai tanszereket 106 K 49 f. értékben. Törlesztett 945 K adósságot. Segélyt kapott az egyház az adóalapból 1368 koronát, a tanítók az államtól 1280 koronát, adakozott a gyámintézetre 7 korona 78 fillért, az egyet. nyugdíjintézetre 70 fillért, az egyh. saját céljaira adakoztak egyesek 92 koronát.

Zsibrik épített a tanítónak nyári konyhát 242 K 16 f. költséggel, javította az iskolaépületet 266 K 60 f. összeg erejéig. Szerzett tanszereket 68 K 70 f.

Segélyt kapott az egyház az adóalapból 421 koronát, a tanító az államtól 534 koronát, adakozott a gyámintézetre 1 koronát, az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 4 koronát.

Alsónána a torony tetejét rézbádoggal újra fedette 2360 korona 79 fillér költséggel. Javitotta az iskola épületét és tanító lakást 825 korona 19 fillér költséggel. Szerzett tanszereket 52 korona 55 fillér árban. Kölcsön vett 1900 koronát. Segélyt kapott a tanító az államtól 752 koronát. Adakozott a gyámintézetre 6 korona 06 fillért. Az egyház saját céljaira adakoztak 12 koronát.

2. **Bonyhád** javította középületeit 711 korona 95 fillér költséggel, segélyt kapott az államtól 1028 koronát, a politikai községtől 240 koronát. A tanítók az államtól 900 koronát. Adakozott a gyámintézetre 86 korona 17 fillért. A soproni tápintézetre és kőszegi leányiskolára 58 korona 54 fillért. A külmiszióra 44 korona 86 fillért. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 321 korona 51 fillért.

3. **Csikóstöttös** törlesztett 1160 korona adósságot, segélyt kapott az egyt. adóalapból az egyházközség 927 koronát, a tanító az államtól 500 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak Pfeiffer Mihály 4 kor., Bauer Miklósné 5 kor., Ádám János 5 kor., Wickert János 10 kor., Falk János 3 kor., Schott Vendel 4 kor., Kresz Péter 2 kor., Theisz Henrik 2 kor., Weizel Dorothea 4 kor., Pranga János 10 kor., Schott Menyhért 3 kor., Franz Henrik 5 kor., Appl Keresztély 4 kor., Hanzl György 5 kor.

Ag javította a templomot és tanítólakot 150 kor. költséggel. Törlesztett 200 kor. adósságot. Segélyt kapott a tanító az államtól 500 koronát. Az egyh. saját céljaira adakoztak Müller András 1 korona, Altrütz Margit egy urvacsorai kelyhet, egy ostya-

tartó dobozt, egy ostyatányért és egy kannát 106 kor. értékben. Günther Anna Mária 2 kor., Grünwald István 5 kor., Schwarz Jakab 3 kor., ifj. Szarg Henrik 5 kor., ifj. König Péter 5 kor., Gold Dániel 1 koronát.

Gerényes épített uj templomot 32400 korona költséggel. Kölcsön vett 11000 koronát. Segélyt kapott az államtól a tanító 500 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 15 koronát.

Kaposszekcső javította a templom körüli kerítést és a tanítólakást 345 kor. 24 fill. költséggel. Kölcsönvett 300 koronát. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1066 kor. 66 fillért. Adakozott gyámintézeti célokra 9 kor. 60 fill. A szentetornyai templomépítésre 4 koronát, a soproni tápintézetre 3 koronát, az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 32 kor. 62 fill.

Szabadi a templom, iskolaépület tetejét és gazdasági épületeket tatarozta 141 kor. 62 fill. költséggel, segélyt kapott az egyház a ker. gyámoldától 100 koronát, az egyházmegyei gyámoldától 40 koronát. Adakozott a gyámintézetre 4 kor. 90 fillért. Az egyház saját céljaira adakoztak Gehring Gáspár 4 kor., Fuchs Györgyné 3 kor., N. N. 1 kor., Appermann János, Reining Henrich, Tilg Erzse, ifj. Hochradl János, Fuchs Anna Mária 2—2 kor., Klein János 5 kor., Appermann Ádám, Semmelroth Konrád, März János, a politikai község és Bernhardt Péter 1—1 koronát.

Tarrós épületeit tatarozta 114 kor. 44 fill. költséggel. A tanító szobába kályhát rakatott 43 kor. 62 fill. költséggel. Eladott akáczrőzsét 4 korona 30 fillérért. Segélyt kapott az egyházközség az egyházmegyei gyámintézettől és a közalapból 199 kor. 60 fillért. Adakozott a gyámintézetre 2 kor. 60 fillért. Az egyh. saját céljaira adakoztak Semmelroth János 6 drb oltári gyertyát és Puttler Konrád urvacsorai bort.

Tékes javította a járdát és a téglamester házát 149 kor. 90 fill. költséggel. Törlesztett 182 kor. 90 fill. adósságot. Kölcsönvett 850 koronát, segélyt kapott a tanító az államtól 433 kor. 33 fillért. Adakozott gyámintézetre 7 kor. 36 fillért. A torzsai konfirmandus otthonra 2 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek: özv. März Györgyné 3 oltárvirágot, 2 drb gyertyát, özv. Medcherné 1 kor., Rippert Dánielné 2 kor., Rippert A. katona 2 kor., Csökönyi Sándor s neje 2 kor., Lemle János 2 kor., Singer István és neje 2 kor., Becker Fülöp s neje 2 kor., Knittl Henrich 20 kor., özv. Weber Henrichné 5 kor., Kis Theisz Henrikné 2 kor., Weber Jánosné 2 kor., Schön Henrich és neje 4 kor., özv. Schönfeld Illés 2 kor., Csökönyi Sándor és neje 2 kor., Kis Theisz Heinrichné 1 kor. Új oltár: März Henrik bíró és neje 5 koronát.

4. **Dunaföldvár** javította egyházi épületét 635 kor. 33 fill. költséggel; törlesztett 849 kor. 75 fill. adósságot; eladott utczaí fát 16 kor. árban. Segélyt kapott az egyházközség az államtól 300 kor., a G. A. E.-től 181·35 f.; a lelkész congruát az államtól 1270·63 f.; a tanító az államtól 1310 kor. Adakozott a gyámintézetre 8·20 f. A nőegylet a szekszárdi templomra gyűjtött 175 kor.; a gyülekezet a szekszárdi templomra 5 kor.; egyéb templomépítésre gyűjtőknek 1·50 f.; szegény iskolás gyermekek karácsonyfájára 70 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak még pedig a nőegylet részére Hanzély János 40 kor., Kurz Béla 25 kor., Takarékpénztár 40 kor., Népbank 10 kor., egyesek 25 kor. 60 fill. *Ráczalmás* segélyt kapott a e. e. e. gyámintézettől 100 kor., adakozott a gyámintézetre 5·20 fillért.

5. **Ecsény** egyházi épületeit tatarozta 148·91 fill. költséggel; segélyt kapott az egyház az egyházkerü-

lettől 200 kor.; a lelkész a rabok gondozásáért 313·92 fill.; a tanító az államtól 1288 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak, még pedig 63 egyháztág 152·20 fill.; egy nő két szál oltári gyertyát. — *Hácsputenda* épített uj iskolát 16336 kor. költséggel; kölcsönvett 260 kor.; eladta a régi épületfaanyagát 232 kor. árban. Segélyt kapott az egyház az államtól 18430 kor. 80 fill.; *Polány* épített uj gazdasági épületeket 800 kor. költséggel; tatarozta a tanító lakot 50 kor. erejéig. Szerzett 2 oltári gyertya tartót 23 kor. értékben; törlesztett 225 kor. adósságot; kölcsön vett 650 kor., eladott régi épületfát, vályogot, zsuppot 49 kor. 52 fill. árban. Segélyt kapott az államtól a tanító 936 kor. *Somogyvamos* szerzett egy iskola asztalt; törlesztett 100 kor. adósságot; eladott temető füvet 9 kor. árban. Segélyt kapott az egyházközség a politikai községtől 149·36 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak: egy nő 1 kor., két nő 4—4 szál gyertyát, Leopold György 1 kor., Netling Mihályné, özv. Schiszler Jánosné, ifj. Schiszler Jánosné, Valter Jánosné 1—1 kor., Egygyőri ur 3 kor., Fogel Margit 5 kor., Valter Jánosné 1 kor., Tápi Ferencz 2 kor., Tápi Sándor 2 kor., Khász Györgyné 1·20 fill., Leopold György 1 kor.

6. **Felsőnána** középületeit tatarozta 230 kor. 26 fill. költséggel; vásárolt tanszereket, harangköteleket és kályhákat 224 kor. 33 fill. árban. Segélyt kapott a tanító az államtól 400 kor.; adakozott a gyámintézetre 44·01 fill. A lipcsei missióra, országos gyermekvédő ligára, egyetemes lelkészi nyugdíjintézetre, községi nőnevelő intézetre, a soproni tápintézetre, egyes templomépítő gyülekezeteknek 19·20 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak Löbl János, özv. Birkenstock Radóné, Kirchner Katalin, Fein Péter, Heineck Henrik, Mülbért János 10—10 koronát a

toronyóra alapra; ugyanezen célra Till János 20 kor., Koch Katalin 2 kor., Walter János 4 korona. Többen urvacsorai bort és gyertyákat.

7. Gyönk. A tanító kertjénél kőfalat huzatott 283 kor. 88 fill. költséggel; szerzett egy harmoniumot 61·58 fill. értékben; törlesztett 12345·28 fill. adósságot. Eladta egyik tanító kertjét 2000 korona árban. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1400 koronát. Adakozott a gyámintézetre 5 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 33 kor. — *Misza* tatarozta az imaházat és tanító lakot 71·08 fill. költséggel. Szerzett egy harmoniumot 40 kor. árban; eladott egy darab földet 400 kor. árban. Segélyt kapott az egyház az egyh. kerülettől 300 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak báró Inkey örökösei az iskola részére 2 meter, Ruppert Henrik ugyancsak e célra 1 meter tűzifát. Ruppert Henrik a karácsonyi ajándéktökhöz 10 koronát.

8. Györköny. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 2280 kor. Adakozott a gyámintézetre 90·82 fill. A kőszegi nőnevelő intézetre 5·74 fill. A soproni tápintézetre 9 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak özv. Jiling Fülöpné 40 kor., Forster István 20 kor. Egyesek névtelenül 96 kor. 12 fillért.

9. Hidas. Javitotta egyházi épületeit 300 kor. költséggel; törlesztett 350 kor. adósságot. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1088 kor. Adakozott a gyámintézetre 27 kor., külmissióra 5 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak: a templom építési alapra Paplauer Henrik 2 kor., Melcher Menyhért 5 kor., Schäfer János 10 kor., özv. Bernhardt Mihályné 2 kor., Pettzer Pentzl házaspár 10 kor., Ehret Jánosné 3 kor. Többen gyertyákat. *Maráza* törlesztett 100 kor. adósságot; segélyt kapott az

egyházkerülettől 100 kor., az államtól a tanító 1300 kor. Adakozott a gyámintézetre 9'27 kor.

10. **Izmény** javította a tanító- és lelkészlakot 170 kor. költséggel, segélyt kaptak a tanítók az államtól 945 koronát, adakozott a gyámintézetre 17 kor. 80 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak szószék és oltárterítőt s többen a szükséges gyertyákat. A Luther-alapra egyesek 116 kor. *Györe* épített új templomot 27000 kor. költséggel; kölcsön vett 20.400 koronát. Segélyt kapott az egyházközség az egyházkerülettől 145 kor. A tanító az államtól 400 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak Lang Jakab és neje Poth Erzsébet egy orgonát 2100 kor. értékben, Kraft Gáspár és neje May Katalin egy harangot 840 kor. értékben, Beyer Konrád és neje Mergel Katalin egy szószék és oltárterítőt 30 kor. ért., özv. Kriszt Péterné egy szószékterítőt 10 kor. ért., özv. Schiller Jánosné egy oltárterítőt 15 kor. ért., Brogli Béla és társa Máza 200 kor., Fross Ádám és Veiher János Nagymányokról 30 kor., Reisinger Henrik Majosról 10 kor., Ledniczki Jánosné 10 kor., Frank Margit 2 kor., Hanzl Anna Mária 10 kor., Gál Miklós Szászvármázáról 3 kor., Mártz Jakab és neje 10 kor., Kern Henrik és neje 10 kor., ifj Kern Henrik és neje 10 kor., Hanzel Krisztina 2 kor., Friedrich Henrik és neje 20 kor., Knittel Karolin, Pickelhaupt Margit, Frech Erzsébet (Váralja) 5—5 kor., Schmel Gáspár és neje 10 kor., Lang Henrik és neje 14 kor., Fink Anna Mária 20 kor., Hatz Sámuel és neje 10 kor., Müller Katalin 1 kor., Hopp János és neje 10 kor., Rau János és neje 14 kor., Mártz Mihály és neje 5 kor., Mártz János és neje 5 kor., Müller Lőrincz és neje 10 kor., Dürr János és neje 5 kor.

11. **Kalaznó** temploma tornyát befestette 424 kor. költséggel, adakozott a gyámintézetre 16 kor. 63

fillért. Az egyház saját céljaira — még pedig harang-alapra adakoztak egyesek 155 koronát.

12. **Kácsfalu** adakozott az egyetemes lelkészi nyugdíjintézetre 2'60 fillért. Az egyház saját céljaira adakoztak: Becker Mihály 2 kor., ifj. Wagner János 5 kor., Spiegl János 2 kor., Laub János 4 kor., Koch Henrik 3 kor., Spielmann Pál 2 kor., Beck Zsuzsanna 3 kor., ifj. Hebenstreit Pál 5 kor., ifj. Ritzl János 2'04 kor., Schönauser Pál 2 kor., idősb. Ritzl János 4 kor., Farkas Ágoston 3 kor., idősb. Hautzinger Andrásné 4 kor. Schmauser Pál 1 kor.

Bolmány az iskola és tanítólakás tetejét átrakta; a tanító szobáját festette, csatornát csináltatott 203 kor. 85 fill. költséggel, eladott fahulladékot 167 kor. 20 fillér árban. Jótékony czélokra gyűjtött 61'09 fillt. Az egyház saját céljaira adakoztak Pehler Jakab 1 kor., id. Fejtek Ferenczné 2 kor., Schiszler Jakabné 3 kor.

13. **Keszőhidegkut** iskolatantermét padlóztatta 72 kor. 10 fillér költséggel, eladott akáczfát, s 2 régi kályhát 116 kor. 29 fillér árban. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1110 kornát. Adakozott a gyámintézetre 23 kor. 36 fillért; szegény gyülekezetnek 3 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak: Polgár József tanító 30 kor., Mechwarth Ernő felügyelő 20 kor., Kriszt Fülöp, Kretschmann András, Wagner János, Koch Borbála 5—5 kor., Kösző Jánosné 4 kor., Dahmer Jakab, Oppermann Dánielné, Cseh József 3—3 kor., Dahmer Erzsébet, Winecker Éva, Berthold Erzsébet, Koch Magdolna 2—2 kor., Wagner Péter, öreg Weil Henrik, ifju Weil Henrik, Wessinger Erzsébet, Schneider András, Wagner Jakab 1—1 kor. Többen névtelenül 29 koronát.

Belécska a tanítói laknál drótkerítést vont 66 kor. költséggel; törlesztett 2000 kor. adósságot. Se-

gélyt kapott az egyház, az egyházkerület, gyámintézet és Gusztáv A. egylettől 950 koronát, a tanító az államtól 200 koronát. Adakozott a gyámintézetre 5 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak Mechwarth Ernő 40 koronát, egyesek névtelenül 56 koronát.

14. **Kéty** javíttatta a templomtetőt, pap- és tanító lakást és egy kőfalat 218'50 fillér költséggel; törlesztett 400 korona adósságot, eladott fát és fűvel 252 kor. 90 fillér árban; segélyt kapott a tanító az államtól 964 koronát. Adakozott a gyámintézetre 19'03, a kőszegi nőnevelőintézetre 5'17 koronát. Az egyház saját céljaira adakoztak: Dreszer Erzse 1 kor., Polony János 25 kor., Winecker Györgyné 2 kor., Pollách Jakabné 2 kor., Rüll Borbála 1 kor., Käufer György 2 kor., Heidt Konrád 10 kor., Schweitzer János 2 kor., Petz János 2 kor., Goldmann Konrád 10 kor., Weber Henrik 10 kor., Spitznagel Henrik 10 kor., Merkl János 10 kor., Jettki János 10 kor., Dürr Erzse 10 kor., Lehning Henrik 2 kor., Stein János 2 kor., Hartmanu E. Borbála 80 fillér, Müller Erzse 1 kor., Bräutigam Erzse 1 kor., Knichl Henrik 12 szál, Schaf János 8 szál, Hammel Alajosné 6 szál, Stein Erzse 8 szál, Dürr János 12 szál gyertyát. Stengel Margit 2 kor., Kirchner János 4 kor., Weiszling János 10 kor., Lehning Erzse 50 fillért. *Murga* kutat ásatott a tanító udvarban 259 kor. 26 fillér költséggel, tatarozta az iskola tantermet 21 kor. 44 fillér költséggel. Szerzett új temetőt, vásárolt tüzelőfát 545 kor. 58 fillér értékben, eladott fűvet és fát 304 kor. 30 fillér árban. Adakozott a gyámintézetre 11 kor. 64 fillért.

15. **Kismányok** javította a tanító lakáshoz tartozó kert kerítést 30 kor. költséggel; segélyt kapott a tanító az államtól 500 koronát, adakozott a gyám-

intézetre 9:34 fill; a messinai károsultaknak 82:52 fill. Az ajkai bányaszerencsétleneknek 7 kor. 04 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak: Schuchmann János 5 kor., Friedrich Eberhardt 3 kor., Wirth és neje 5 kor., Ehret és neje 10 kor., Spisznagel Gáspár 5 kor., Wick János 10 kor., Kein Jakab 5 kor., N. N. 12 kor., Hesz Henrik 3 kor., *Váralja* épített egy új tantermet 3684 kor. 18 fill, költséggel, tatarozta melléképületeit 46 kor. 18 fill. költséggel; eladott gabonát és régi iskolapadokat 15 kor. 62 fill. árban. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1000 kor. Adakoztak a gyámintézetre 2 kor., az egyetem. lelkeszi nyugdíjintézetre 4 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak: az olvasó egyesület 89 kor. 26 fill., a bányatisztek 13 kor., a bányamunkások 10 kor., Heimann János és Müller Fülöp 5—5 kor., Vachtel H., Haasz H., Rodumer D., Réder Jánosné, Müller F., Végner Jánosné, Müller Henrikné, Hecker Ferencz, Arndt H., Szemmelroth J., Feik M., Linde H., egy nő 2—2 kor., Hausensteiner Gy. 3 kor., Müller H, 1 kor., Götz Henrikné egy oltárterítőt, Feik János, Gámer Gáspár urvacsorai bort és többen gyertyát.

16. **Kistormás** egyházi épületeit javíttatta 1194 kor. 24 fill. költséggel; iskolája részére felszereléseket vásárolt 12 kor. 80 fill. értékben, eladott gabona-neműeket és temetőfüvet 755 kor. 50 fill. árban, Segélyt kapott az egyházközség az adócsökkentési alapból 935 kor. A tanító az államtól 200 kor. Adakozott a gyámintézetre 19 kor. 07 fill; a kerül. árvaházra 1:07 fill. A soproni tápintézetre 29:37 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 166 kor. 20 fill.

17. **Kölesd** az iskolát padlóztatta, új padokat készíttetett; 466 kor. 20 fill. költséggel; eladott régi

iskolapadokat és burkoló téglát 42 kor. árban. Segélyt kapott a lelkész az államtól 472 kor. 45 fill. Adakozott a gyámintézetre 20 kor. 51 fill.; a szekszárdi ev. templomra 17 kor. 10 fill., szegény egyházak templomépítésére 5 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak Kőrösi György 4 kor. Korityánszky Dénes 10 koronát a legszegényebb két család egyh. adójának csökkentésére, Stoffner András az „ingyen evangéliom“ alapra 1 kor.

18. **Kötse** egyházi épületeit javíttatta és tatarozta 440 kor. 42 fill. költséggel. Segélyt kapott a tanító az államtól 500 kor., adakozott a gyámintézetre 32 kor. 06 fill.; a kőszegi nőnevelő intézet és a soproni tápintézetre 19 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 22 koronát.

19. **Magyarboly** vett a pap- és tanítólakba 2 kályhát 80 kor. összeggel; törlesztett 500 kor. adósságot; kölcsönvett 100 kor.; segélyt kapott a tanító az államtól 242 koronát; jótékony célokra gyűjtött 46 koronát; az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 62 kor. és 89 szál gyertyát. *Borjád* tatarozta egyházi épületeit, javította a kerítéseket 26 kor. 28 fill. költséggel; eladott gabonát és fát 149 kor. 14 fill. árban. Segélyt kapott a tanító az államtól 555 koronát, adakozott a gyámintézetre 10 kor. 85 fill.; bel- és külmissióra 10 kor. 85 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak Hatz József fanító 25 kor. 06 fill., Schaden Tóbiásné 2 kor., Schott Jánosné 4 kor., egyesek a szükséges oltári gyertyákat. — *Ivándárda* segélyt kapott a tanító az államtól 500 kor., adakozott a gyámintézetre 9.75 fill.; a szekszárdi egyháznak 1 kor.; a kőszegi nőnevelő intézetnek 2.40 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 86 szál gyertyát.

20. **Majos** segélyt kapott az egyházközség a pol.

községtől 400 kor., a tanító az államtól 766 kor. Adakozott a gyámintézetre 985 fill; a budapesti árvaházra 2 kor., a torzsai konfirmandusoknak 10 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak Pfeifer Konrád és neje 10 kor., Deikmann Dániel és neje Mühl Erzsébet 10 kor., Polbach Konrád és neje Zarth Katalin 5 kor., Müller Henrik és neje Heineck Erzsébet 2 kor., Schleir János és neje Kuszter Erzsébet 4 kor., Sleiser Jánosné sz. Pfeifer Erzsébet 2 kor., Schrott Magdolna 4 kor., Dürr János és neje Schmidt Erzsébet 4 kor., Blum Henrik és neje Müller Margit 20 kor., Schmidt János és neje Bandl Anna Mária 2 kor., Rausch János és neje Dittmer Anna Mária 2—2 kor., Heil Katalin Budapestről 2 kor., Blum Henrik és neje Müller Margit 5 kor., Pflug János és neje Benz Erzsébet 50 kor., Szücs Imre lelkész 200 kor.

21. **Mekényes** egyházi épületeit javíttatta s tatarozta 499 kor. 96 fill. költséggel, eladott 1 öl fát 36 kor. árban. Segélyt kapott a tanító az államtól 900 kor. Adakozott a gyámintézetre 10 kor., a külmissióra 2 kor. 14 fill; a torzsai konfirmandus otthonra 3 kor. 17 fill. A messinai károsultaknak 7 kor. 50 fill., a szekszárdi gyülekezetnek 10 kor., a bonyhádi és soproni tápintézetnek 3 kor. A gyülekezet saját céljaira adakoztak egyesek oltári gyertyákra 4 kor., az orgona alapra 636 kor. 19 fill., Schréter Károly csikostöttösi felügyelő a helybeli szegényeknek 10 kor. *Nagyhajmás* új kutházat építtetett, az iskolára téli ablakokat csináltatott, s a rendes évi tatarozást eszközölte 252 kor. 33 fill. költséggel. eladott ágfát 36 kor. 40 fill. árban; segélyt kapott a tanító az államtól 200 kor; gyűjtött a gyámintézetre 9 kor. 40 fill. A messinai károsultaknak 4 kor. 80 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek oltárterítőre 26 kor., az egyház fenntartására 44 kor.

22. **Mucsfa** javíttatta az orgonát 321 kor., tatarozta a lelkész és tanítólakot 300 kor. költséggel; szerzett kályhát és tűzhelyet a tanítólakba 50 kor. értékben. Segélyt kapott a tanító az államtól 636 kor., adakozott a gyámintézetre 18·19 kor., a külmissióra 1·60; a soproni tápintézet és a kőszegi nőnevelő intézetre 4·74 kor., a székszárdi templomépítésre 3 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak, még pedig az orgona-alapra 231 kor. A reformáció jubileumi alapjára 28 kor. A nőegylet jótékony célokra 16 kor.

23. **Nagybábony** a templom orgonáját javíttatta, s az egyházi épületeket tatarozta 998 kor. költséggel. Kölcsönvett 998 koronát. Segélyt kapott a lelkész az államtól 596 kor. 44 fill., a tanító 576 kor. Adakozott a gyámintézetre 8 kor. 61 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak Szarka György 5 kor., Mészáros Istvánné 5 kor., Kozár testvérek 6 kor., Kis Mihályné 100 kor., Tóth Juli hajadon 2 kor., Gászl Sándor 20 kor., Szerk András 2 kor.

24. **Nagyszokoly** a tanítólaknál konyhaajtót készíttetett 70 kor. költséggel; törlesztett 637 kor. 90 fill. adósságot, eladott magtári búzát és árpát 62 kor. 07 fill árban. Segélyt kapott az egyházközség az egyházkerulettől 100 kor., a tanító az államtól 607 kor. *Tamási* törlesztett 60 kor. adósságot, kölcsönvett 100 kor., segélyt kapott a tanító az államtól 700 kor.; adakozott a gyámintézetre 8·83 fillért. Az egyház saját céljaira adakoztak N. N. 30 kor., Frank Károlyné 2 kor.

25. **Paks** egyházi épületeit tatarozta 466 kor. 93 fillér költséggel. Iskolai felszereléseket szerzett be 71 kor. 50 fill. költséggel. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 5 koronát.

26. **Pécs** javíttatta egyházi épületeit 409 kor. 75 fill. költséggel; vásárolt egy harmoniumot a hit-

oktatási terem részére 270 kor. értékben, törlesztett 419 kor. 36 fill. adósságot, Segélyt kapott az egyházközség a G. A.-egylettől 468 kor., adakozott a gyámintézetre 35 kor. 16 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak: szegény gyermekek karácsonyfájára 340 kor., toronyalapra 86 kor. 84 fill., egy szegény özvegy felsegélyezésére 38 kor., többen urvacsorai bort, csillár- és oltárgyertyákat, Futász Jánosné urnő egy futószőnyeget a templom számára 70 kor. értékben; Pánczél Ottóné urnő egy égetett és festett oltár- s szószékteritőt; özv. Oroszy Frigyesné urnő kehelytakarót. *Pogány* egyházi épületeit tatarozta 33 kor. 56 fill. költséggel; segélyt kapott a tanító az államtól: 200 kor., gyűjtött a gyámintézetre 5 kor. 35 fillért.

27. **Ráczkozár** iskolát s tanítólakot építtetett 30.590 fill. költséggel, eladott ingóságokat, egy lebontott ház anyagát 595 kor. 40 fill. árban. Kölcsönvett 20.000 kor. Segélyt kaptak a tanítók az államtól: 900 kor. Adakozott a gyámintézetre 20 kor. 46 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak, még pedig: a templomfelszerelési alap növelésére 74 kor. 74 fill., a csilláralapra 14 kor. 40 fill.; a helyi gyámintézet alaptőkéjének növelésére 16 kor. 15 fill., többen gyertyákat.

Bikal javíttatta a tanítólakást és kerítéseket 870 kor. 20 fill. költséggel; eladott régi ablakokat és fahulladékot 94 kor. 70 fill. árban, segélyt kaptak a tanítók az államtól 1100 kor., adakozott a gyámintézetre 2 kor. 37 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 32 kor.

Tófü épített mellék helyiséget 105 kor. 62 fill. költséggel, javíttatta a kutat, ablakokat és ereszcatornát 89 kor. 19 fill. költséggel. Segélyt kapott a tanító az államtól 700 kor., adakozott a gyám-

intézetre 5 kor. 62 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 27 kor. 50 fillért.

28. **Sárszentlőrincz** segélyt kaptak a tanítók az államtól 1000 kor., adakozott a gyámintézetre 29 kor. 68 fill., a Torzsai Konfirmandus Otthon-ra 1 kor.

Pálfa tatarozta egyházi épületeit 52 kor. 85 fill. költséggel; eladott rozsot 148 kor. 23 fill. árban. Segélyt kapott a tanító az államtól 831 kor., gyűjtött a gyámintézetre 7 kor. 08 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 10 kor. 75 fillért.

29. **Sárszentmiklós** adakozott a gyámintézetre 5 kor. 50 fill., a bpesti pr. árvaházra 1 kor., az egyet. lelkészi nyugdíjintézetre 1 kor. 92 fill.; a fehér-vármegyei tüdőbetegek részére 2 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak Pauliny János lengyeltóti tisztartó 250 kor., a templom javára Lülíkné 6 kor., özv. Matern Mihályné 10 kor., Czabuk István 10 kor., Tiringer Lajos 10 kor., a lelkészlak javítására Laky József 5 kor., ifj. Fischer József 2 kor., felső Lang János megfestette 6 kor. 34 fill. költséggel a templomi énekszám-jelzőket. Egy valaki az oltárra viaszgyertyákat vett 8 kor. értékben. Felső Lang János a konfirmandusok részére emléklapokat ajándékozott.

30. **Somogydöröcske** javíttatta a lelkészlakhoz tartozó gazdasági épületet s az iskolához vezető járdát 180 kor. költséggel. Segélyt kapott a tanító az államtól 960 kor. Adakozott a gyámintézetre 30 kor. A budapesti prot. árvaházra 11 kor., a József Főherczeg Szanatórium-nak 6 kor. Szekszárdi templom-alapra 4 kor. Egyetemes Lelk. Nyugdíjintézet-re 1 kor. 50 fill., a soproni tápintézetre és a kőszegi nevelőintézetre 14 kor. 20 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak Róth Henrik egy 30 kor. értékű órát hozott Amerikából a templom részére;

egyesek összesen 155 koronát. *Bonnya* segélyt kapott az e.-megyei gyámintézettől 40 kor., az egyházi egyetemtól 100 kor. Segélyt kapott a tanító az államtól 500 kor.

Gadács javíttatta kerítéseit 28 kor. 16 f. költséggel; segélyt kapott a tanító az államtól 500 kor., adakozott a gyámintézetre 11 kor. 66 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak Jung Jakab Amerikából 5 kor., Jartus Jakabné 2 kor., Tercher Henrikné 2 kor., Knoch Mihályné 4 kor., ismeretlen 2 kor., Stikkl Éva 2 kor., Schneicker Jakab 2 kor., Knoch Erzsébet 1 kor., Nesz Henrik 2 kor., özv. Rályán Péterné 1 kor., özv. Justus Fülöpné, Kusch Sebestyén, Jung János, ifj. Hock Henrikné, Friskon Henrikné, ifj. Pánti Jánosné, Rályán Henrikné 2—2 kor. — *Somogyszil* tatarozta egyházi épületeit 136 kor. 63 fill. költséggel; szerzett taneszközöket 100 kor. árban. Segélyt kapott az egyház a politikai községtől 66 kor. 30 fillért; a tanítók az államtól 1100 kor.-t. Adakozott a gyámintézetre 5 kor. Az egyházközség saját céljaira adakoztak egyesek 6 és fél kgr. gertyát, 7 liter bort az urvacsorához; 1 csengetyű zacskót; 89 kor. készpénzt.

31. **Szárazd** tatarozta egyházi középületeit 504 K 96 fill. költséggel; szerzett új orgonát 3800 korona értékben; eladta régi orgonáját 55 kor. árban. Segélyt kapott a tanító az államtól 900 kor. Gyűjtött a gyámintézetre 28·22 fillért; az egyházközség saját céljaira adakoztak egyesek 40 koronát.

32. **Szekszárd**. Segélyt kapott az egyházközség a gyámintézettől 2725 kor. 19 fill. A lelkész az egyh. kerülettől 1000 kor. Gyűjtött a gyámintézetre 23·86 fill. A soproni tápintézet és a kőszegi nőnevelő intézetre 19·70 fill. A késmárki s rimaszombati tápintézetre 4 kor. A dunaföldvári nőegylet karácsony-

fájára 8'90 fill. A messinai károsultak javára 6'47 fill. A pozsonyi diakonissa egyletnek 1 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak a templom-alap javára 2781 kor. Oltárterítőre özv. Sass Istvánné 100 kor., Hazslinszky Gézáné 40 kor., dr. Pesthy Pálné 40 kor., urvacsorai szentedény terítőre Joób Imréné 40 kor. Az oltár és szentedény terítőt az utóbb említett három urnő sajátkezüleg készítette.

33. **Tab** egyházi épületeit tatarozta 78 kor. költséggel; segélyt kaptak a tanítók az államtól 1400 kor. Az egyházközség saját céljaira adakoztak: Mészáros János ügyvéd 10 kor., Vágola Pál 2 kor., Sipos Andrásné 1 kor., Tabvidéki takarékpénztár 22 kor., Észak-somogyi takarékpénztár 30 kor. — *Magyarkér* javította a tanító lakot és új ablakokkal látta el 180 kor. költséggel. Törlesztett 130 kor. adósságot. Kölcsön vett 180 kor. Segélyt kapott a tanító az államtól 758 kor. Gyűjtött a gyámintézetre 2 kor. 72 fillért. Az egyházközség saját céljaira adakoztak: Ápelesz József 5 kor. Csillárt 84 kor. értékben ajándékoztak: Paska János, Tóth János, Csulik György, Paska Márton, özv. Paska Mártonné, Sámuel Mihály, Szakács György, Apelesz József, Laucsek József. — *Torvaj* javíttatta a templomot és tanító lakot 219 kor. 24 fill. költséggel. Törlesztett 200 kor. adósságot. Segélyt kapott a tanító az államtól 904 kor. Gyűjtött a gyámintézetre 9'80 fill. Az egyházközség saját céljaira adakoztak: Móri Pál 2 kor., Paska János 5 kor., Appel János 2 kor. Többen gyertyákat.

34. **Tolnabikács** templomát javíttatta 600 kor. költséggel, segélyt kaptak a tanítók az államtól 800 K. Gyűjtött a gyámintézetre 21 kor. 76 fill. A kisszebeni egyháznak 14 kor., a székszárdi egyháznak 6 kor., a késmárki convictusnak 1 kor. Az egyház saját

céljaira adakoztak: Täubl Mátyásné 10 kor., Wieland Jánosné fekete szószékterítőt; a cséglőgép társaság 15 szál luster gyertyát, egy ismeretlen 2 kor., a politikai község 20 koronát.

35. **Tolnanémedi** középületeit tatarozta 46 korona költséggel; törlesztett 200 kor. adósságot; segélyt kapott az egyházközség a közalaphól 200 kor., a G. A. egylettől 58 kor. 50 fill. A lelkész az államtól 701 kor. 74 fill. A tanítók az államtól 1409 kor. Adakozott a gyámintézetre 8 kor. 14 fill.

36. **Varsád** javíttatta a paplakot és melléképületeit 770 kor. 19 fill. költséggel. Kölcsön vett 1400 kor. Eladott búzát, temető füvet, fát s a téглаégetőből befolyt jövedelem 3028 kor. 26 fill. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 972 kor. Gyűjtött a gyámintézetre 8'68 fill. Az egyház saját céljaira adakoztak egyesek 90 kor. 20 fill.; csillár gyertyákat, urvacsorai bort karácsonyfára 47 kor. 46 fill. — *Udvari* egyházi épületeit tatarozta 202 kor. 92 fill. költséggel. Eladott fát és füvet 627 kor. 95 fill. árban. Segélyt kaptak a tanítók az államtól 1026 kor. Az egyház saját céljaira adakoztak: Lencz Mátyás 50 kor., Müller Erzse 2 kor., névtelenül 51 kor. 48 fill. Karácsonyfára 58 kor. 65 fillért.

Püspöki leiratok.

4098/1909. sz. a. küldi a ref. egyh. egyetem. conventjének 1909-ik évi jegyzőkönyvét.

4104. sz. a. visszaküldi a majosi lelkész: Wiesner Boldízsárnak nyugdíjaztatási kérvényét.

4136. sz. a. küldi az egyhker. pénzügyi bizottság és gyámoldai igazgatóság jegyzőkönyvét 50 példányban.

4198. sz. a. kéri az adócsökkentést célzó folyamodványnak minél előbbi beküldését.

4203. sz. a. visszaküldi Weil Henrik föllebbező iratait némi pótlás végett.

4257. sz. a. értesít, hogy Hidas föllebbezését átette a ker. véleményező bizottsághoz.

4302. sz. a. küldi a vall. és közoktatásügyi miniszter ur 67002/909. rendeletének másolatát, a magyarbolyi lelkészi állás jövedelmének megállapítása tárgyában.

4322. sz. a. küldi a tiszántuli ref. egyhkerület jegyzőkönyvének egy példányát.

4353. sz. a. küldi a vall. és közoktatásügyi magy. kir. miniszter ur 3189/909. sz. rendeletét a szerb hatóságokkal való hivatalos érintkezés tárgyában.

5040. sz. a. leküldi az üresedésben levő varsádi lelkészi állásra a jelölést.

4722. sz. a. küldi a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 75980/909. sz. rendeletének másolatát, mely szerint a magas kormány az 1906--1907--1908 években, a bonyhádi főgimnázium számára kiutalványozott államsegélyről szóló számadásokat elfogadhatónak találta.

4803. sz. a. bekéri az egyhmegyei közgyűlés által a ker. közgyűlésre kiküldött képviselők névsorát.

4818. sz. a. visszaszármaztatja a jánosmajori hiveknek kérvényét, az ez ügyre vonatkozó iratokhoz csatolás végett.

4779. sz. a. küldi a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter ur 90419/909. sz. rendeletének másolatát a bonyhádi főgimnázium építkezési államsegélye tárgyában.

4862. sz. a. visszaszármaztatja a tengeliczi ügyben benyújtott föllebbezést.

5118. sz. a. küldi Beke Andor és Hajas Béla főgimnáziumi tanárok nyugdíjazására vonatkozó

61120—87,852. és 90915/909. sz. miniszteri rendeletek másolatait és három darab fizetéskivetési kimutatást.

5136 sz. a. leküldi a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter urnak März Konrád, Démiány Ervin, Braun Ádám bonyhádi tanárok nyugdíjigénye megállapítása tárgyában hozott 90916—90917. és 90918,909. sz. alatt kelt rendeleteit.

5142. sz. a. visszaküldi az udvarii egyház lelkészlak és lelkészi javadalom tárgyában Beszédes Ferencz simontornyai tiszttartó ur által kiadott nyilatkozatot. Utasítást ad az anyásítás körüli eljárásra vonatkozólag.

5383. sz. a. leküldi az egyet. nyugdíjügy-bizottságnak Wiesner Boldizsár majosi lelkész nyugdíjazása tárgyában hozott határozatát.

5439. sz. a. tudatja, hogy a vakok budapesti nevelő és tanítézte 5—14 éves korig egyébként ép testi szervezetű és egyéb testi fogyatkozásban nem szenvedő gyermekeket felvesz.

Közli a felvételi feltételeket.

5330. sz. a. adakozásra hívja fel a kőszegi leányiskolánál női kézimunka és gazdasági tanfolyam szervezésére.

5471. sz. a. közli miheztartás végett az egyet. nyugdíjügyi bizottságnak a folyó évre esedékes járulékok tárgyában hozott határozatát.

5512. sz. a. küld egy gyűjtőívet a soproni lyceumi tápintézet és a kőszegi felsőbb leányiskola támogatására.

5652. sz. a. visszaküldi Hanszmann Károly varsádi lelkész megerősített hiványának három példányát.

5666. sz. a. leküldi a kismányoki lelkészi hivány egy példányát.

4814. sz. a. küldi a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 3815/909. sz. rendeletének másolatát a Baranyavármegyében történt körjegyzőségi és anyakönyvvezetőségi változása tárgyában.

6127. sz. a. tudatja, hogy minden leányegyház-községnek küldött egy-egy példány egyházkerületi jegyzőkönyvet és a lelkészi egyl. jegyzőkönyvekből több példányt.

5724. sz. a. értesít, hogy a kismányoki lelkészi állás üresedése alkalmával tett intézkedéseimet jóváhagyja.

5749. sz. a. leküldi a kismányoki lelkész jelölést.

6202. sz. a. küldi a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 88674/909. sz. rendeletét a szekszárdi missiói gyülekezet anyásítása tárgyában.

6203. sz. a. értesít, hogy a majosi gyülekezet adminisztrálására vonatkozó intézkedéseimhez hozzájárul, Szücs Imre segédlelkész ur maradhat eddigi állásában.

6296. sz. a. felszólít, hogy a ker. közgyűlés 227. és 261. pontja alapján a káplán tartásnak államsegélyből 1000 kor.-ra való kiegészítését kérelmezzem.

6284. sz. a. megbiz a győrei leánygyülekezet új templomának felavatásával.

6348. sz. a. tudomásul veszi a varsádi lelkész beiktatásáról és a majosi egyháztanács gyűléséről fölvetett jegyzőkönyveket.

6346. sz. a. értesít, hogy miután a majosi egyházközség tagjai az administrator díjazására havi 100 koronát felajánlottak, a volt lelkész családja az administrator tartás gondjai alól felmentetik.

6365. sz. a. küldi a vallás- és közokt. miniszter ur 113620 909. sz. rendeletének másolatát a bonyhádi főgimnázium építési államsegélye tárgyában.

6366. sz. a. visszaküldi a kismányoki lelkészi hivány három példányát.

6436. sz. a. kérdést intéz az iránt, hogy Kácsfalu folyamodott-e adócsökkentésért, hogy ha nem decz. közepéig még beadhatja kérvényét.

6470. sz. a. tudomásul veszi a győrei uj templom felavatásáról szóló jelentést.

6459. sz. a. küldi az egyet. nyugdíjintézet járulék számláját.

6530. sz. a. küldi a tolnanémedii ref. lelkész által az ev. lelkész ellen emelt panaszra vonatkozó iratokat, Eősze Zsigmond lelkésszel leendő közlés céljából.

6553. sz. a. jóváhagyja a majosi egyházközség lelkész jelölését és a hivatalos jelöltséget megállapítja.

6560. sz. a. visszaszármasztatja a hidasai egyházközség fellebbezését a gondnokválasztás tárgyában.

6697. sz. a. visszaküldi pótlás végett a 289. ügyszámu közjegyzői hiteles kiadványt.

6698. sz. a. küldi az egyet. nyugdíjintézeti ügyvivőnek 2928. sz. értesítését, mely szerint özv. Wiesner Boldizsárnénak az egyh. nyug. int. bizottság 300 kor. betegápolási segélyt szavazott meg.

6801. sz. a. küldi az egyh. nyug. int. ügyvivő urnak Hesz Mihály kácsfalusi lelkész nyugdíjaztatására vonatkozó értesítését.

6970. sz. a. küldi az egyhker. névtár kiadásához szükséges űrlapot és adatgyűjtő kérdőívet.

7033. sz. a. leküldi Szücs Imre megválasztott majosi lelkész számára kiállított hivány három példányát.

7064. sz. a. értesít, hogy egy adóalapi bizottság a tolna-baranya-somogyi egyhm. mely egyházközségeinek szavazott meg segélyt.

196/1910. sz. a. küld a gyülekezetek, felügyelők, és tanítók közti kiosztás céljából 40 példány egy. közgy. jegyzőkönyvi kivonatot.

236. sz. a. felszólít, hogy az egyházmegyében netalán eszközölt esperesi egyházlátogatásról felvett jegyzőkönyvet és jelentést június 15-éig terjesszem be.

251. sz. a. küldi a tiszai ev. egyhker. 1909. évi közgyűlési jegyzőkönyvét.

287. sz. a. küldi a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 136235/909. sz. rendeletének másolatát több tankönyvnek az iskolából való kitiltása tárgyában.

315. sz. a. küldi a ref. egyh. 1909. okt. 30-án megnyilt egy. conventjének üléséről felvett jegyzőkönyvet.

306. sz. a. felhiv, hogy Hesz Mihály kácsfalusi lelkész lemondását tartalmazó jegyzőkönyvet kívánjam be és terjesszem fel.

367. sz. a. felszólít az egyhker. közvetítésével való biztosítás felkarolására.

342. sz. a. visszaküldi Vértesi Zoltán magyarbólyi lelkész iratait pótlás és helyesbítés céljából.

256. sz. a. ajánlja Csengei Gusztáv eperjesi theol. ak. tanár „Izrael története“ cz. munkáját.

402. sz. a. tanácsolja udvari anyásítását s az esetben, ha a lelkésznek 1000--1200 koronát megajánl, a lelkészi fizetés államsegélyből 1600 kor.-ra kiegészíthető.

553. sz. a. küldi a statisztikai hivatal által kibocsátott kérdőíveket.

627. sz. a. küld 40 példány 1909. évi egyhker. jegyzőkönyvet.

379. sz. a. felhiv az egyhker. közgyűlés azon határozatára, mely szerint a filiákban a temetések

elvégzése a lelkészek kötelessége s csak szükség esetén ruházható át e kötelesség a tanítókra.

829. sz. a. küld a lelkész egyletek részére kérdő pontokat.

842. sz. a. visszaküldi a kácsfalusi lelkészi híványt azon utasítással, hogy a lelkészi javadalom mennyisége a mennyire csak lehetséges, híványilag biztosítsák.

880. sz. a. felhívja a lelkészek figyelmét az egyet. közgyűlés néhány pontjára.

1170. sz. a. leküldi egynémely kácsfalusi egyháztag panaszát az összesített ker. pénztári járulék és a papi földek adója ellen.

959. sz. a. küldi a tiszántuli ref. egyhk. 1909. évi jegyzőkönyvét.

948. sz. a. küld hivatalos jelentés és kimutatási űrlapokat.

998. sz. a. utasít, tudassam a kácsfalusi hivekkel, hogy a hívány csonkítását a zsinati törvények tiltják.

272. sz. a. felszólít, hogy az egyhk. közgyűlés 93. jk. pontja alapján az iskolafentartó testületek és a tanári karnak egymáshoz való viszonyát megállapító szabályzattervezet készítésére az iskola-bizottságot hívjam fel.

202. sz. a. felhív, a fiókgyűl. és szórványok czélszerűbb beosztása tárgyában javaslat tételre.

1097. sz. a. felszólít az egyh. alapítványok és alapítólevelek tárgyában hozott egyhk. határozatok alapján jelentés tételre.

1083. sz. a. kérdést intéz az iránt, szükségesnek tartja-e az esperesi kar egy esperesi értekezlet tartását.

1054. sz. a. tudatja, hogy Miszla még nyújthat be adócsökkentés tárgyában folyamodványt.

1053. sz. a. küldi a vallás- és közokt. miniszter urnak 3062/910. sz. rendeletét Gyalog István igazgató nyugdíjigényének megállapítása tárgyában.

1117. sz. leküldi a szekszárdi gyülekezet congrua illetményének elismerése tárgyában kiadott 155491/909. sz. miniszteri rendeletét.

1159. sz. a. Ernszt József miszlai tanító részére meghatalmazást küld keresztelési, egyházkeelési és temetési szertartások végzésére.

1347. sz. a. előfizetési felhívást küld az egyhk. által kiadott „Egyháztörténeti emlékek“ cz. műre.

1637. sz. a. felhív, hogy Sánta Károly sárszentlőrinci lelkész ur az uzdborjádi politikai község előljáróságánál eszközöljön ki legalább 50 korona segélyt hitoktatói díj czimén.

1670. sz. a. leküldi az egyházmegyei közgyűlés alkalmával leendő felhasználás céljából a dombóvári egyesült prot. fiókegyház 1909. február 28-án tartott közgyűlési jegyzőkönyv kivonatát.

1732. sz. a. felhív, hogy gróf Széchenyi István halálának 50-ik évfordulója alkalmából az iskolákban ünnep tartassék.

1861. sz. a. közli az esperesi értekezéslet tárgyait.

2139. sz. a. küldi az értekezéslet jkőnyvét.

2153. sz. a. közli az egyet. adóalapi bizottság által segélyben részesült egyhközségek jegyzékét.

2180. sz. a. értesít, hogy a szekszárdi missziói geyh. községnek, az egyet. adóalapi tartalékból, 1000 korona segély szavaztatott meg.

2245. sz. a. küld az esperesi látogatás alkalmával kitöltendő 260 drb. kérdőívet.

2265. sz. a. tudatja, hogy az építési államsegély tárgyában felterjesztett iratok közül, a bank által készített eredeti törlesztési tervezet, hozzá nem érkezett vissza.

2323. sz. a. visszaküldi Kácsfalu és Bolmány híványát s tanácsolja, hogy az anya és filia híványa ugyanazon iven legyen fölvéve.

2353. sz. a. közli a törvényhatósági közig. hatóság számára az 1908. évi 46. törvcz. végrehajtása tárgyában az elemi iskolai tan- és felvételi díjak kárpótlására vonatkozó utasítást.

2370. sz. a. küldi a kácsfalui lelkeszi jelölést.

2390. sz. a. felszólit, hogy az orsz. gyermekvédő egy. által, a községekben elhelyezett gyermekeket vallásos nevelés céljából irjuk össze.

2419. sz. a. felhív a hitoktatói záróvizsgák jelentésének beküldésére.

2457. sz. a. utasít, hogy a hol már 1906-ban megszerezték a gyülekezetek a telekkönyvi kivonatokat, annak újbóli kivétele most nem szükséges, hacsak időközben változások (ingatlan vétel vagy eladás) nem történtek, vagy ha az utolsó négy év alatt eszközöltetett a kataszteri fölmérés.

2482. sz. a. leküldi a vall. és közokt. miniszter urnak 33656/1910. sz. rendeletét, melyben a szekszárdi gyülekezetet rendes missiói gyülekezetnek elismeri s számára 907 kor. 14 fillér congrua illetéket állapít meg.

2611. sz. a. küldi a dunántuli ref. egyhk. 1910. évi rendkívüli közgy. jkönyvét.

2503. sz. a. az igazs. miniszter utasítása folytán felhív, hogy az egyhm. községek valamelyikében esetleg létező régi büntető emlékekről a közs. hatóság útján a gyűjtőfogház igazgatóságát értesítsük.

2686. sz. a. értesít, hogy az egyhk. közgyűlés aug. hó 17-én Pécsen fog megtartatni.

2748. sz. a. visszaszármaztatja a szekszárdi lelkeszi híványt s értesít, hogy az egyhközs. jelölését tudomásul veszi.

2782. sz. a. közli egyet. adóalapi bizottságnak a miszlai és magyarbolyi kérvényekre vonatkozó határozatát.

2808. sz. a. közli az egy. adóalapi bizottság május hó 25-én tartott ülésének 9 és 12 jk. pontjait.

2833. sz. a. megküldi a vall. és közokt. miniszter ur 2182/910 sz. rendeletét, mellyel közli a keresk. miniszternek a tanítók részére engedélyezett utazási kedvezményre vonatkozó átiratát.

2864. sz. a. közli a földm. miniszter ur 6430/910. sz. rendeletét, mely szerint a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia a vadon termő gyógynövények szedése és értékesítésének elsajátítására nyolcz napi tanfolyamot rendez.

3280. sz. a. tudatja, hogy egyhk. pénzügyi bizottságnak a közgy. elé terjesztendő javaslata alapján a hitoktatói díjak megállapítás és kiosztás céljából az egyes egyhm. lesznek átadva.

3309. sz. a. visszaszármasztatja Szekszárd híványait s utasítja a gyülekezetet, hogy a 600 korona államsegélynek állandósítása iránt az egyhkerülethez folyamodjék.

3408. sz. a. küldi a vall. és közokt. miniszter ur 61956/910. sz. rendeletének másolatát az 1907. évi 27. t.-cznek folyó évi október hó elsejével életbeléptetésének tárgyában.

Egyéb ügyek.

1. Müller Róbert felsőnáni lelkész betérjeszti Varsád és Udvari gyülekezetek közgyűléseinek, az anyagyűlekezetnek terheihez viseléséhez való hozzájárulás tárgyában tartott rendkívüli közgyűlés jkönyvét.

2. A gyönki kir. jár. bíróság 2711. sz. a. megküldi több pusztahangosi lakos és a hangosi ev.

leányegyház között létrejött adás-vevési szerződés telekkönyvi bejegyzését.

3. Haniffel Sándor betereszti az egyet. egyházi nyugdíjintézet tagjai közé leendő föl vétel tárgyában, az egy. nyug. int. bizottsághoz intézett kérvényét.

Fölterjesztettem.

4. Vágner Ádám betereszti az egyhm. lelkész egyet közgyűléséről felvett jkőnyvet.

Tudomásul vettem.

5. Haffner Vilmos tudatja, hogy a déli lelkési kör jkőnyvét Gráf József bonyhádi lelkész urhoz küldte el.

Tudomásul vettem.

6. Eösze Zsigmond tolnanémédii lelkész beküldi a zsedényi segélyre vonatkozó jkőnyvi kivonatot.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

7. Kracher György számvevőszéki elnök beküldi a számvevőszéki jkőnyvet.

Felterjesztettem az egyhk. számvevőszéki elnökhöz.

8. Czipott Áron mucsiai lelkész betereszti jóváhagyás végett a mucsiai egyház és Weiszer orgonakészítő között kötött szerződést.

Jóváhagytam.

9. Gráf József bonyhádi lelkész betereszti a déli lelkési kör értekezleti jkőnyvét.

Fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

10. Nagy Lajos belsősomogyi ref. esperes betereszti a kaposvári ref. egyhközség presbiteriumának az ág. ev. egyhkerülethez intézett kérvényét, az ot-tani áll. népiskolákban ág. ev. néptanító alkalmazásának kieszközlése tárgyában.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

11. Budacker Károly kőszegi leányiskolai igazgató küld az érdeklődők tájékoztatása céljából a kőszegi leánynevelő intézetről néhány példány tájékoztatót.

Szétosztottam.

12. Vágner Ádám ráczkozári lelkész betérjeszti a mekényesi tanító jelölés ellen beadott panasz tárgyában megejtett vizsgálatról szóló jkönyvet. Márz János nyilatkozatát és az idézésről szóló két vétivet.

Az ez ügyre vonatkozó többi iratokhoz csatoltam.

13. Schöll Lajos hidasi lelkész betérjeszti az egyhm. 1909. évi költségvetését.

Tudomásul vettem.

14. Müller Róbert felsőnáni lelkész betérjeszti az udvarii leányegyházban tartott közgyűlésről felvett jkönyvet, melyben az egyházközség többsége az anyásitást kívánja.

Az ezen ügyre vonatkozó többi iratokhoz csatoltam.

15. Schöll Lajos egyhm. jegyző betérjeszt az érdekeltekkel leendő közlés céljából több jkönyvi kivonatot.

Az érdekelteknek elküldtem.

16. Müller Róbert felsőnáni lelkész jelenti, hogy a varsádi lelkészt jelölő közgyűlést aug. 23-ára tűzte ki.

Tudomásul vettem.

17. Fridrich János és Joó János jánosmajori lakosok betérjesztik az egyhm. közgyűlés határozata ellen a ker. közgyűléshez intézett föllebezést.

Fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

18. Varga Gyula ker. számvevőszéki elnök visszaszármaztatja az egyhm. 1909. évi költségvetését, a számvevőszék jkönyvét és a házipénztár zárszámadását s az egyhm. vagyoni leltárát.

Irártárba helyeztem.

19. Müller Róbert felsőnáni lelkész betérjeszti az udvarii egyház aug. 12-én tartott közgyűlésének jkönyvét, melyben kijelenti, hogy a varsádi lelkészválasztásnál törvényadta jogával nem él és anyaegyesületté akar alakulni.

20. Genersich Tivadar kismányoki lelkész beje-

lenti, hogy a bonyhádi főgimnáziumnál a vallástanári állást elfogadja s eddig viselt lelkészi állásáról lemond.

Tudomásul vettem.

21. Vágner Ádám ráczkozári lelkész beterjeszti az egyhm. lelkész segélyző egyesület alapszabályainak tervezetét, az egyhm. jkönyv függelékeként leendő kinyomatás céljából.

Intézkedtem a tervezetnek kinyomatása iránt.

22. Stettner Gyula felsővasi esperes küld „A protestantizmus haladásának akadályai“ cz. füzetből hét példányt.

Köszönettel vettem és szétosztottam.

23. Müller Róbert felsőnáni lelkész beterjeszti a varsádi lelkész jelölő közgyűlés jegyzőkönyvét.

Fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

24. Lemle Béla számvevőszéki tag jelenti, hogy a dunaföldvári egyhközség számadásait még nem vizsgálhatta meg, miután az eredeti számadások 1906—1907. évekről az adócsökkentési bizottságnál vannak.

Tudomásul vettem.

25. Ifj. Porkoláb Gyula pécsi lelkész kérdést intéz az iránt, mely napot tűzzön ki az új, megválasztott felügyelő beiktatására.

A beiktatási napot megállapítottam.

26. Valland Károly csikostöttösi lelkész beterjeszt az egyhközségi adókulcs megváltoztatása tárgyában hozott közgyűlési határozatot.

Jóváhagytam.

27. Vágner Ádám ráczkozári lelkész beterjeszt az iskolaépítés költségeinek fedezésére kölcsön felvétel tárgyában tartott közgyűlési határozatot.

Jóváhagytam.

28. Reichert Gyula kistormási lelkész beterjeszti a hangosi leányegyházközségnek kivetési kulcs tárgyában hozott közgyűlési határozatát.

Jóváhagytam.

29. Schöll Lajos hidasi lelkész jelentést tesz a kismányoki lelkészi hivány megállapításáról, beküldi Váraljának az egyet. adóalapi bizottsághoz adócsökkentés tárgyában intézett kérvényét.

Fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

30. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész beterjeszti a borjádi leányegyházköztség hiványát megerősítés végett.

Megerősítettem.

31. Schöll Lajos hidasi lelkész jelenti, hogy Gyalog István igazgató urral egyetértőleg a kismányoki lelkészválasztást okt. hó 24-re tűzte ki.

Tudomásul vettem.

32. Szabó János izményi lelkész jelenti, hogy a györei uj templom már teljesen kész s annak felavatását november 7-én óhajtanák a györeiek.

Tudomásul vettem s bejelentettem a püspöki hivatalnak.

33. Kracher György bátaapátii lelkész, a második tanítói lakás ügyében panaszt nyújt be.

Bekértem az ügyre vonatkozó közgyűlési határozatot, költségvetést és szerződést.

34. Schöll Lajos hidasi lelkész beterjeszti özv. Wieszner Boldizsárnénak az egyet. nyug. intéz. bizottsághoz ápolási díj megszavazása iránt benyújtott kérvényét.

Felterjesztettem.

35. Ugyanaz beterjeszti a majosi lelkészi állás megüresedése folytán szükségessé vált elszámolást a lelkész, család és gyülekezet között, továbbá az egyházköztség több tagjának azon önkéntes ajánlatáról felvett jegyzőkönyvet, melyben az adminisztrátor díjazásához öt hónapig bizonyos összeggel járulni kötelezik magukat.

Tudomásul vettem.

36. Schöll Lajos hidasi lelkész beterjeszti a kis-

mányoki lelkészválasztási közgyűlésről felvett jkönyvet és négy példány hiványt.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

37. Kracher György bátaapátii lelkész beterjeszti a másod tanitói lakásra vonatkozó építési jkönyvet és szerződést.

38. Schöll Lajos hidasi lelkész beküldi a gondnok ügyben benyújtott föllebbezést és mellékleteit.

Földerjesztettem.

39. Ugyanaz beterjeszti a majosi egyhközségnek a lelkészi fizetés megváltása tárgyában tartott közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet, melyben a többség a régi hivány elfogadása mellett nyilatkozik.

Tudomásul vettem.

40. Hanszmann Károly varsádi lelkész bejelenti, hogy a kölesdvidéki lelkészi körhöz kíván csatlakozni.

Tudomásul vettem.

41. Németh Gyula szekszárdi h. lelkész beterjeszti a miniszteriumhoz küldendő kérvény fogalmazványát.

Tudomásul vettem.

42. Haniffel Sándor sárszentmiklósi lelkész közli sárbogárdi hivei azon óhaját, hogy gyermekeik hitoktatását jövőben ne mint eddig a ref., hanem az ev. lelkész végezze.

E méltányos óhaj teljesítésére a lelkész urat felhívtam.

43. Sztanó Sándor tabi lelkész jelenti, hogy a torvai egyezkedési kísérletnek nem lett óhajtott eredménye és kérdi, vajjon a szőlősi pusztai lakosok megadóztathatók-e a hivány értelmében.

Az első sajnálattal vettem tudomásul, az utóbbira nézve a válasz az volt, hogy igen is megadóztatható.

44. Gyürky Pál egyet. nyug. int. ügyvivő viszsaszármaztatja Hesz Mihály kácsfalui lelkész kérvényét némi pótlás czéljából.

Kiadtam az érdekelt lelkész urnak.

45. Németh Gyula szekszárdi h. lelkész beterjeszti a magas kormány által leendő elismeréshez szükséges nyilatkozatokat.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

46. Elversz Rudolf kácsfalui felügyelő kérdést intéz az adócsökkentés és a lelkész helyettesítése tárgyában.

Tudattam, hogy kérvényüket még benyújthatják, a lelkész helyettesítése azonban a nagy lelkész hiány következtében nehézségekbe ütközik.

47. Németh Gyula a kistengeliczei és jánosmáji tanítók stóla díjának megállapítására vonatkozólag kér utbaigazítást.

Válaszoltam, hogy méltányos és tisztességes stólát állapítsanak meg.

48. Elversz Rudolf kácsfalui felügyelő beterjeszti Kácsfalunak adócsökkentése tárgyában benyújtott kérvényét.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

49. Mühl Sándor gyónki lelkész beterjeszt a miszlai leányegyh. részéről egy adás-vevési szerződést.

A szerződést a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében egyházhatóságilag jóváhagytam.

50. Ugyanaz beterjeszt Gyönk részéről egy 5000 koronás adóslevelet jóváhagyás végett.

Minthogy az egyházközsége nézve a fizetési feltételeket kedvezőknek találtam, a kötelezőt a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében a szokásos záradékkal elláttam.

51. Eősze Zsigmond némedii lelkész beterjeszti Hörömpő Ferencz némedii ref. lelkész által ellene emelt vádakra válaszát.

A püspöki hivatalhozelterjesztettem.

52. Elversz Rudolf kácsfalui felügyelő beküldi Bolmány kérvényét adócsökkentési ügyben.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

53. Bitz Henrik bonnyai gondnok kéri a bony-

nyai ref. egyháznál 1896-ban kötött egyességre vonatkozó jkönyvi kivonatát.

Kiadtam.

54. Schöll Lajos hidasi lelkész beterjeszti a majosi lelkészi választás közgyűléséről felvett jkönyvet s a híványt négy példányban.

Megerősítés végett felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

55. Mühl Sándor gyönki lelkész beterjeszt egy 3000 koronáról szóló kötelezvényt a gyönki ref. gimn. javára.

A fentebb említett indokoknál fogva egyházhatóságilag jóváhagytam.

56. Szücs Imre majosi lelkész tudatja, hogy egyházközség 3000 koronával óhajtja a lelkészi fizetést megváltani.

Az egyházközség ajánlatát elfogadhatónak találtam.

57. Ifj. Porkoláb Gyula pécsi lelkész jelenti, hogy a pogányi filiabeli hivek adója, a tömeges kivándorlás folytán tulterhessé vált. Kérdi, lehetne-e a hiveknek adócsökkentésért folyamodni.

Válaszom, csak az esetben, ha a hivek egyházadója az állami adójuk 46% meghaladja.

58. Szabó János izményi lelkész kérdi, hogy a győrei határban birtokos, de másutt lakó egyháztag megadóztatható-e és mily arányban egyházi célra.

Zsinati törvényeink erre vonatkozó §-ainak alkalmazását ajánlom.

59. Hesz Mihály kácsfalui lelkész jelenti, hogy lelkészi állásáról január 1-én lemondott.

Tudomásul vettem.

60. Hanszmann Károly varsádi lelkész beterjeszti a varsádi anya- és az udvarii filia közti egyezkedés megkísérléséről felvett jegyzőkönyvet.

Tudomásul vettem.

61. Ugyanaz jelenti, hogy Varsád hat esetet kivéve nem engedi meg, hogy lelkésze Udvariban

istentiszteletet tartson. Udvari viszont nem sokat törődik avval, ha lelki gondozásban nem részesül.

Sajnálattal tudomásul vettem s a varsádi lelkész urat felhívtam, hogy valahányszor az udvariak lelkészi funkció végzésére felkérik s az anyagyülekezetben hivatalos teendője nincs, a filiabeli hívek kívánságát teljesítse.

62. Németh Gyula szekszárdi h. lelkész beküldi a jánosmajori tanító hitoktatói jelentését s felkér, hogy időközben elhunyt Metz István özv. édesanyja részére eszközölném ki az ő fiát illető hitoktatói díj kiutalását.

Ilyen értelmű felterjesztést tettem a püspöki hivatalhoz.

63. Kring Miklós döröcskei lelkész felkér, hogy utasítsam a gadácsi filiát az anyagyülekezet részére egyhmegyei közgyűlésileg megállapított 20 korona megfizetésére.

Megtettem, de eredmény nem lett.

64. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész jelenti, hogy Kácsfalun a lelkészállomás megüresedése folytán szükségessé vált intézkedéseket megtette, presbiteri gyűlést tartott, a választók névsorát kifüggesztette stb.

Tudomásul vettem.

65. Müller Róbert felsőnáni lelkész visszaszármaztatja a Luther-társaságba való belépésre felhívó körözüvényt s felemlíti, hogy gyülekezeteink tagjait azért nehéz a Luther-társaság számára megnyerni, mert német nyelvű olvasmányokról kellőkép nem gondoskodik.

A teljesen jogos panasz és méltányos kívánságról jelentést tettem a püspöki hivatalnak.

66. Reichert Gyula csikóstóttösi s. l. betérjeszti a tarrósi leányegyházközség jkönyvét, melyben kimondja, hogy jövőre az egyh. gondnok hivataloskodása két évre terjedő.

Tudomásul vettem.

67. Hesz Mihály kácsfalui lelkész jelenti, hogy Kácsfalu részéről lelkészi fizetésére nézve ki van elégítve. Bolmány azonban még egy negyed évvel hátra van.

Tudomásul vettem.

68. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész betérjeszti Kácsfalu és Bolmány híványai egy példányát és Hesz Mihály kácsfalui lelkésznek elszámolási nyugtáját.

A hiányokat felterjesztettem a püspöki hivatalhoz, a nyugtát tudomásul vettem.

69. Haffner Vilmos mekényesi lelkész hivatkozással az egyhk. közgyűlés 228. jkőnyvi pontjára kérdi, mi történjék akkor, ha a felek költség kimélelsből nem kívánják igénybe venni a lelkész hivatali szolgálatát.

Lelkészi szolgálatunkat senkire rá nem erőszakolhatjuk, ha azt igénybe venni nem akarják.

70. Hesz Mihály kácsfalui nyug. lelkész küldi a lemondását tartalmazó nyilatkozatot és az erre vonatkozó jkőnyvi kivonatot.

Tudomásul vettem.

71. Szücs Imre majosi lelkész jelenti, hogy templomukat szakértővel megvizsgáltatják és a legközelebbi 3—5 év alatt szándékoznak az építést végezni. Az építkezésre 20.000 koronát vetettek ki, (60% az állami adóra, 40% a személyre).

Tudomásul vettem.

72. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész betérjeszti a kácsfalui lelkész-jelölő közgyűlésről fölvetett jkőnyvet, melyben a hivek a hívány módosítását, tulajdonkép csonkitását kéri.

A jelölést fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz, a a célba vett módosításhoz természetesen hozzá nem járultam.

73. Gyürky Pál egyet. nyug. int. ügyvivő értesít, hogy Hanszmann Károly és Péter Sándor lelké-

szek be vannak jelentve a nyugdíjintézetbe való felvétel végett, de a Szr. 9. §-a értelmében okmányait még nem küldték be.

Az illető lelkészeket felhívtam a hiány pótlására.

74. Ifj. Porkoláb Gyula pécsi lelkész kérdi, vajjon a názárénusok díjtalanul használhatják-e a felekezeti temetőt.

Akik egyházunkból kilépnek, semmi jogot nem formálhatnak többé az egyházi vagyonhoz s a gyülekezet megtagadhatja a temető használatát vagy méltányos díjt állapíthat meg a használatért.

75. Czipott Áron mucsfai lelkész jóváhagyás végett beterjeszt egy közgyűlési jkönyvet, melyben a gyülekezet elhatározza, hogy építési alapot gyűjt.

Tudomásul vettem.

76. Reichert Gyula kistormási lelk. beterjeszti jóváhagyás és felülvizsgálás czéljából a hangosi imaházat és költségvetését.

Tudomásul vettem és a tervet felülvizsgálat végett egy szakértőnek kiadtam.

77. Péter Sándor kismányoki lelkész kérdést intéz az iránt, mire fordítható az adócsökkentési államsegély, miután Váralja azt egyoldaluan a telkeseket kötelező fuvar megváltására akarja felhasználni.

Az adócsökkentési államsegély az összes adózók egyházi adójának csökkentésére fordítandó.

78. Ugyanaz jelenti, hogy a kismányoki egyh. község felügyelőjévé Hajas Béla bonyhádi főgimn. tanár ur választatott meg.

Tudomásul vettem.

79. Perl János keszőhidegkuti lelkész küld a belecskai egyházközség részéről egy adás-vevési szerződést, mely temető földvételekre vonatkozik.

A szerződést egyházhatóságilag jóváhagytam.

80. Schöpf Gyula ecsényi lelkész beterjeszti somogyvámos filia adócsökkentési kérvényét.

Felterjesztettem.

81. Perl János keszõhidegkuti lelkész beterjeszt jóváhagyás végett egy közgyűlési határozatot, azon szülők megbírságolása tárgyában, akik tanköteles gyermekeiket korcsmai mulatságokba magukkal viszik.

A lelkész ur figyelmét felhívtam Tolnavármegyének ezen tárgyban hozott s érvényben levő szabályrendeletére.

82. Lágler Sándor kölesdi lelkész aggodalommal vesz tudomást az adócsökkentési segély oly módon való kiosztásáról, mely az egyesek adóját veszi csak tekintetbe, de a szegény egyházközségek lélekszámára és mostoha helyzetére nincs kellő figyelemmel.

Az adóalapi bizottság kénytelen magát a szabályrendelethez tartani s ez időszert a dolgon változtatni módunkban nem áll.

83. Reichert Gyula kistormási lelkész beterjeszti az udvarii egyhközségben a lelkészi állomás szervezése tárgyában tartott tanácskozásról felvett jkönyvet, melyben az egyháztagok ragaszkodnak eddig elfoglalt azon álláspontjukhoz, hogy mint anyagyülekezet sem fizetnek többet, mint a mennyit eddig fizettek az anyagyülekezet lelkészének.

Sajnálattal tudomásul vettem.

84. Szente Gábor nagybábonyi lelkész jelenti, hogy a híványilag biztosított szolgálmányokat az egyhközség megváltotta, még pedig a lelkészét 300, a tanítóét 150 koronával.

Örvendetes tudomásul vettem.

85. Németh Gyula szekszárdi h. l. beterjeszti a magas kormány által bekövetelt nyilatkozatot.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

86. Ifj. Porkoláb Gyula pécsi lelkész 250. sz. alatt kérdi, vajjon a baptista szülőket lehet-e hatóságilag, esetleg birsággal is, kényszeríteni arra, hogy gyermekeiket a konfirmáció oktatására elküldjék.

Vallás terén a kényszer célhoz nem vezet s csak annál nagyobb ellenszenvet kelt. Amit meggyőzéssel s

az igazság hatalmával ki nem vivhatunk, azt erőszakkal még kevésbé érhetjük el.

87. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész kérdést intéz az iránt, hogy egyházi építkezés alkalmával, milyen arányban viseljük a terhet azon filiabeli hitek, kiknek más határban is van ingatlanuk.

Zsinati törvényeink idevonatkozó szakaszait kell alkalmazni.

88. Szücs Imre majosi lelkész kérdi, lehetne a lelkészi installáció alkalmával egyszersmind az új felügyelőt is beiktatni hivatalába.

Az óhajt készséggel teljesitem.

89. Németh Gyula szekszárdi h. lelkész értesít, hogy egészsége helyreállítása végett néhány hétre eltávozik Szekszárdról.

Tudomásul vettem.

90. Schöll Lajos hidasi lelkész beterjeszti a marázai leányegyházközségnek adósság törlesztés céljából az egyházkerülethez benyújtott kérvényét.

Felterjesztettem.

91. Vágner Ádám ráczkozári lelk. beterjeszti a ráczkozári egyhközségnek iskolaépítésből származó adósság törlesztésére a közalaphól nyerendő segély tárgyában a ker. közgyűléshez intézett kérvényét.

Felterjesztettem.

92. Reichert Gyula kistormási lelk. beterjeszti a hangosi leányegyházközség új imaháza tervét és költségvetését felülvizsgálat végett és jóváhagyás tárgyában.

A tervet és költségvetést újból felülvizsgáltattam s s miután a szakértő a tervet és költségvetést helyesnek találta, jóváhagytam.

93. Simkovicz János lipthói főesperes beterjeszti a lipthói esperesség rendkívüli közgyűlésének, a vall. és közokt. minisztériumnak a vallás tanításra vonatkozó rendelete ellen hozott határozatát azon kérelemmel, hogy azt a tárgysorozatba felvegyük.

A közgyűlés elé terjesztettem.

94. Szabó János izményi lelk. beterjeszti az egyhm. pénztárak zárszámadásának az egyhm. ellenőr által teljesített felülvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet.

A közgyűlés elé terjesztettem.

95. Péter Sándor kismányoki lelkész beterjeszti Kismányok adózási kulcs tárgyában benyújtott föllebbezését.

Kiadtam a számvevőszék elnökének.

96. Szücs Imre majosi lelkész jelenti, hogy a lelkész özvegygyel az elszámolás megtörtént.

Tudomásul vettem.

97. Ugyanaz beküldi a lelkész beiktatásról felvett jknyvet.

Tudomásul vettem.

98. Gráf József bonyhádi lelk. beterjeszti az izményi temetőfű használata tárgyában történt meg-egyezésről felvett nyilatkozatot.

Örvendetes tudomásul vettem s a közbenjáró lelkész urnak hálás köszönetemet nyilvánítottam.

99. Mühl Sándor gyönki lelkész beterjeszt két adásvételi szerződést.

A szerződéseket egyházhatóságilag jóváhagytam.

100. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelk. kérdi, van-e olyan egyházhatósági utasítás, mely a lelkészeket a szórványbeli hivek évenkénti meglátogatására kötelezi.

Ilyen utasításról nincs tudomásom, de állásunkból kifolyó kötelességünk az egyházközségünkhöz beosztott szórványbeli hiveknek lelki gondozásáról gondoskodni.

101. Kracher György pénzügyi biz. elnök be-
küldi a milleniumi alap zárszámadását, Tolnavár-
megye alispánjához leendő fölterjesztés céljából.

A számadást az alispáni hivatalhoz beterjesztettem.

102. Sente Gábor nagybábonyi lelkész jelenti, hogy f. évi szept. 1-én lelkészi állásáról lemond.

Tudomásul vettem.

103. Hazslinczky Géza szekszárdi felügyelő a lelkészjelölő közgyűlés napjára tesz javaslatot.

Elnöktársammal egyetértőleg a javaslatához hozzájárultunk.

104. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész beküldi a kácsfalui lelkész választásáról szóló jkönyvet.

Tudomásul vettem.

105. Marhauszer Imre egyhm. pénztáros beterjeszti a házi pénztári kimutatást.

Tudomásul vettem s az adatokat a püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

106. Szabó János izményi lelkész jelenti, hogy Kismányokon régi kisházások és a többi hivek közt a kivetési kulcs miatt támadt vitás kérdés békés uton nem volt megoldható.

Sajnálattal vettem tudomásul s az ügyet tárgyalás céljából áttettem az egyházmegyei számvevőszékhez.

107. Szente Gábor nagybábonyi lelkész beterjeszti nyugdíjaztatási kérvényét.

A kérvényt felterjesztettem.

108. Haniffel Sándor sárszentmiklósi lelkész beterjeszti a sióvidéki lelk. kör jkönyvét.

Tudomásul vettem.

109. Lágler Sándor kölesdi lelkész jelenti, hogy a szedresi egyesült prot. leányegyházközség anyásítani akarja magát s kér a további teendőkre utasítást.

Zsinati törvényeink és a nagygeresdi egyezés az anyává alakulást megengedik, ha annak feltételei az illető egyházközség teljesíti.

110. Gráf József bonyhádi lelkész beterjeszti a déli lelkészi kör értekezletének jkönyvét és Vágner Ádám ráczkozári lelkész két dolgozatát.

Tudomásul vettem.

111. Vértesi Zoltán magyarbolyi lelkész beterjeszti az egyhk. közgyűléshez a szórványok lelki gondozása céljából szükséges fuvardij tárgyában benyújtott kérvényét.

112. Eösze Zsigmond némedii lelkész beterjeszt az egyhm. közgyűléshez egy indítványt.

A közgyűlés elé terjesztettem.

113. Schréter Károly csikóstöttösi felügyelő beküldi a dombovári prot. egyházközség között kötött szerződést, s a dunamelléki ref. egyhk. közgyűlésének jkőnyvi kivonatát.

Tudomásul vettem és értesítettem a felügyelő urat, hogy a dombovári hivekkel ez ügyben személyesen fogok tárgyalni.

114. Sánta Károly sárszentlőrinczi lelkész beterjeszti nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

Felterjesztettem.

115. Wallandt Károly csikóstöttösi lelkész jelenti, hogy a gerényesi leányegyházközségnek templom építési kulcs megállapítása tárgyában hozott határozatát két egyháztag megfelellezte, miután a megállapított kulcsot igazságtalannak találta.

A kellő időben benyújtott felellezést elfogadtam, de egyszersmind utasítottam az egyh. községi elnökséget, zsinati törvényeink alapján méltányosabb kivétési kulcs megállapítására.

116. Vágner Ádám ráczkozári lelkész beterjeszti, mely községek és szórványok volnának a mostaniánál czélszerűbben beoszthatók.

Az e tárgyban a közgyűlés által kiküldendő bizottsághoz áttettem.

117. Reichert Gyula kistormási lelkész beterjeszti a szekszárdi missió lelkész választási közgyűlésről felvett jkőnyvet és a híványokat.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

118. Tomka Gusztáv györkönyi lelkész jelenti, hogy Györköny betétszerkesztése jelenleg folyamatban van s így a telekkönyvi kivonatok nem küldheti be.

Tudomásul szolgál.

119. Junkuncz Sándor nagyszokolyi lelkész né-mely községnek más községhez beosztását javasolja.

Áttettem a bizottsághoz.

120. Schréter Károly értesít, hogy a dombovári egyesült ptot. fiókgyülekezet a fölajánlt 400 koronánál nagyobb áldozatra nem képes.

Tudomásul vettem.

121. Neubauer Károly jánosmajori közs. tanító végrehajtást kér azon egyháztagek ellen, kik az ev. egyházközség részére szerzett harmónium megvételehez rájuk kivetett összeget megfizetni vonakodnak.

Bekértem a harmonium vételét elhatározó közgyűlés jegyzőkönyvét.

122. Kring Miklós döröcskei lelkész betérjeszt az egyhm. közgyűléshez egy kérvényt, Somogydöröcskének a gadácsi filiával szemben 20 korona követelése tárgyában.

A közgyűlés elé terjesztettem.

123. Hammel Alajos kétyi lelkész javaslatot tesz némely községnek az eddigitől eltérő beosztása iránt.

A bizottsághoz áttettem.

124. Schöpf Gyula ecsényi lelkész küld jóvá hagyás végett egy adás-vevési szerződést (temető föld) s jelenti, hogy fia betegsége miatt a közgyűlésen alig jelenhet meg.

Az előbbent jóváhagytam, az utóbbit részvétellel tudomásul vettem.

125. Wallandt Károly csikostóttösi lelkész betérjeszti a gerényesi leányegyházközségnek templom építési kulcs megállapítása tárgyában hozott közgyűlési határozatát.

Egyházhatóságilag jóváhagytam.

126. Varga Gyula kemenesaljai esperes küld 4 drb. ev. egyesül. nyugtát.

Az illetőknek kézbesitettem.

Főgimnáziumi igazgató.

Beterjeszti az új tanárok: Lovik Kálmán, Molnár Lajos, Genersich Tivadar, Polgár Dezső megválasztására vonatkozó jegyzőkönyvet.

Az illető tanár urakkal való közlés céljából a jegyzőkönyvet aláírtam.

Beterjeszti az esperesek tiszteletdíjának és a főgimnázium államsegélyére vonatkozó iratokat, továbbá a közgyűléshez intézett kérvényt és egy normál költségvetést.

Felterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

Beterjeszti az egyetemes közgyűléshez és a miniszteriumokhoz az államsegély felemelése tárgyában intézett kérvényeket.

A kérvényt további elintézés céljából a püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

Jelenti, hogy a miniszteriumhoz a tanárkinevezés ügyében történt felterjesztésünk valószínűleg visszaküldetik, mert első helyen nem okleveles tanár terjesztetett fel.

Tudomásul vettem.

Beküldi a miniszteriumhoz intézett kérvényét nyugdíjigényének megállapítása tárgyában és egy igazolványt.

A kérvényt s mellékletét további elintézés végett a püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

Beküldi Kovács Jenőnek rendes tanárrá leendő előléptetésére vonatkozó nyilatkozatát a főiskola fenntartóságának aláírás végett.

Az okmányt a szabályszerű aláírásokkal ellátva visszaszármaztattam.

Közli, hogy a beiratások megtörténtek s jelenti, hogy Genersich, Lovik, Polgár, Posevitz és Molnár Lajos új tanárok állásukat elfoglalták.

Tudomásul vettem.

Küldi az V—VIII-ik osztályok nyilvánossági joga

és az érettségi vizsga engedélyezése tárgyában a magas kormányhoz intézett kérvényt 18 melléklettel.

Fölterjesztettem a püspöki hivatalhoz.

Beküld egy felterjesztést, melyben Braun Ádám volt bonyhádi, jelenleg nagykállói tanárnak a bonyhádi intézet tanárainak sorából való töröltetését kéri.

Tudomásul vettem.

Küldi Kovács Jenő személyi pótléka tárgyában a magas kormányhoz intézett kérvényét.

További elintézés czéljából a püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

Beterjeszti Kovács Jenő rendes tanár nyugdíja ügyében a tanügyi kormányhoz intézett folyamodványait.

A fenti módon elintéztem.

Beterjeszti März Konrád nyugdíjigényének újból való megállapítása és járulékainak helyesbitése tárgyában a magas kormányhoz intézett folyamodványát.

Felterjesztettem.

Küld egy adás-vevési szerződést dr. Müller János mint eladó, másrészt az egyházmegye főgimn. tápintézeti alapja képviselőjében Gyalog I. és Faik H. mint vevő között.

Egyházhatalommal jóváhagytam.

Beküldi Demiany Ervin keresztlev. másolatát.

Felterjesztettem.

Jelenti, hogy a 136.000 korona kölcsön ügye magánértesülés szerint a pénzügyminiszteriumnál el van intézve. Rendkívüli közgyűlés összehívását kéri.

Tudomásul vettem s a további szükséges lépéseket megtettem.

Az iskolai kisbizottság megbízásából felkér, hogy a rendkívüli egyházmegyei közgyűlés tárgysorozatába a tápintézeti építkezést is vegyem fel s a közgyűlést megelőzőleg hívjam össze a nagybizottságot.

A kisbizottság javaslata értelmében a tápintézet építését a közgyűlés tárgysorozatába felvettem.

Beküldi az iskolai nagybizottság tárgysorozatát és különböző indítványokat említ fel (villanyos világítás, vízvezetés, az iskolabizottság szabályzatai.)

Tudomásul vettem.

Beküldi a székesfehérvári tankerületi igazgató látogatásáról felvett jegyzőkönyvet.

Örvendetes tudomásul vettem.

Beküldi aláírás végett a Jelzálogbankhoz küldendő egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot.

Hitelesítettem.

Igazolványt küld hitelesítés végett.

Hitelesítettem.

Jelenti, hogy a 136.000 korona államsegély még mindig nincs kiutalványozva, ugyszintén a 40000 korona évi segély ügye sincs még elintézve, felkér, hogy az e. főjegyzőnél ez ügyben tegyen jelentést.

A szükséges lépéseket megtettem.

Küldi az államsegély felemelése és a szerz. rev. tárgyában a kormányhoz intézett kérvényt, hogy azt a további intézkedés végett a püspöki hivatalhoz küldjem meg.

A püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

Beküldi az 1909/10. tanév első felére vonatkozó jelentést az iskola állapotáról.

Örvendetes tudomásul vettem.

Küldi az államsegélyre vonatkozó közjegyzői okiratok másolatát s kérdezi, hogy a bank eredeti kötelezvénye és az eredeti törlesztési tervezet nincs-e nálam.

Értesitem, hogy az eredeti kötelezvény és tervezet nincsen nálam.

Tudatja, hogy mikor tartatnak meg Bonyhádön a VIII. osztály osztályvizsgái és az írásbeli dolgozatok ideje mikor lesz.

Tudomásul vettem.

Előterjesztést tesz a vizsgák sorrendjéről, a záró

ünnepély napjául javaslatba hozza június 21. s ugyanazon napra, ha lehetséges, az iskolai nagybizottsági gyűlést s ezeket megelőzőleg a pénzügyi bizottság ülésének megtartását.

Tudomásul vettem.

Jelenti, hogy a Jelzálogbank a 136.000 korona építési államsegélyt folyósította, csatol a tanügyi kormányhoz beküldendő jelentést s tudatja, hogy dr. Gotthardt osztálytanácsosnak személyesen előszóval kíván fáradozásáért köszönetet mondani.

Helyeslő tudomásul vettem.

Jelentést tesz budapesti utjáról, közli, hogy ez időszerint a szerződés revisióját s az államsegély felemelését nem lehet eszközölni. Azonban a helyettes tanárok egy részét lehet rendes tanárokká előmozdítani és személypótlék czimén fizetés kiegészítést kérni.

Tudomásul vettem.

Megküldi az iskolai nagybizottság gyűlésének tárgysorozatát s az elnöki jelentést.

Tudomásul vettem.

Beküld aláírás céljából 6 drb érettségi pót-bizonyítványt.

Szokásos módon aláírtam.

Alesperesi hivatal.

Értesít, hogy a hidasi gondnok ügyben hozzá áttett föllebbezést 672 908. sz. aug. 5-én fölterjesztette a püspöki hivatalhoz.

Tudatja, hogy a jk. hitelesített és közli a tanítói karban időközben előfordult változásokat.

Küld 12 drb gyámintézeti beszédet a gyülekezeti tagok között leendő szétosztás céljából.

Megküldi a vallás- és közokt. miniszter ur 93339/909. sz. rendeletének másolatát, Kinkel György

tanító első ötödéves korpótlékának megállapítása tárgyában.

Átteszi a bátaapátii második tanító lakásra vonatkozó panaszos ügyben hozzá küldött iratokat.

Értesít a ráczalmási ügy állásáról és tudatja, hogy püspök urnak még nem tett ez ügyről jelentést.

Értesít, hogy kik az egyhmegyebeli tanítókörök elnökei.

Átteszi a püspöki hivatalhoz leendő fölterjesztés céljából a pálfai egyházközségnek segély tárgyában benyújtott kérvényét.

Átteszi Pfendeszack Lajos ráczhidasi tanító panaszát további elintézés céljából.

Az egyházmegyei közgyűlés köszönetének kifejezése mellett tudomásul veszi a főesperesi jelentést s az abban említett intézkedéseket jóváhagyja.

Örömmel vesz tudomást a győrei leányegyház templom építése alkalmával nyilvánult hitbuzgóságról és áldozatkészségről; elismeréssel adózik Lang Jakab és neje Tóth Erzsébet győrei egyháztagoknak, kik 2100 K. értékű orgonát készíttettek s Kraft Gáspár és neje May Katalin ugyancsak győrei egyháztagoknak, kik 960 K. költséggel egy harangot vettek.

Hitrokoní szeretettel üdvözlí az újonnan választott lelkészeket és egyházközségi felügyelőket; bizalommal várja és kéri, hogy magasztos hivatásukban lelkesült, fáradhatlan buzgósággal szolgálják evang. egyházunk építését, felvirágozását.

5. Alesperes előterjeszti évi jelentését.

Mélyen Tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés!

Az 1910-dik év hazánk és egyházunk tanügyére nézve igen nagy fontossággal bír. Az 1907. évi 27. t.-cz. f. évi október 1-vel lép hatályba egész terjedelmében.

Iskoláink felszerelése, tanítóink fizetésének rendezése említett időpontig kell, hogy befejezést nyerjen. Tagadhatlan, mindkettő lényegesen hozzájárul népnevelésünk emeléséhez. Mig az egyik talán kelleténél többet követel, — különösen falusi iskoláinknál — a másik még mindig keveset nyújt ahoz, hogy a javadalom a munkával kellő arányban álljon. Az iskola lelke a tanító! Amig a szerény megélhetés kérdése foglalkoztatja folytonosan lelkét, amig nyomasztó anyagi gondok terhelik, addig nem szentelheti tehetségét és erejét teljesen az iskolának. Megengedem, hogy az 1000 K évi jövedelem annak a fiatal 18—19 éves kezdő tanítónak elég néhány évre a szerény megélhetésre, de később még a korpótlék hozzájárulása sem elegendő arra, hogy családot alapítson, illetőleg azt műveltségének és állásának megfelelően fentartsa. Nagyon méltánytalannak, sőt igazságtalannak tartom, hogy a felekezeti tanítók fizetésének minimuma nem egyezik az államiakéval, holott előbbiek ép úgy szolgálgják a hazát, sőt mi több, mondhatjuk, lelkiismeretes munka és kitartó szorgalom mellett sokkal többet végeznek, mint előzők, mert még a vallásnevelés is rájuk van bízva. Többet munkálkodnak és kevesebb a fizetésük!

Habár a tanítók fizetésének rendezését köszönettel fogadjuk, ezzel az ügyet nem tartjuk befejezettnek, hanem nyílt kérdésnek tekintjük, amelyre még megnyugtatóbb feleletet várunk. Ne zaklassuk a magas kormányt, de zörgessünk, kérjünk, mert aki kér, annak adatik, aki zörget, annak megnyitattik.

Mielőtt részletes jelentésemet megkezdeném, kiemelem, hogy Tolna vm. királyi tanfelügyelője: Tihanyi Domokos f. évi június hó 19-én tartotta működésének 40 éves jubileumát. Az ünnepélyen sze-

mélyesen részt vettem és a tanítóság nevében üdvözöltem. Miután említett tanfelügyelő e hó 1-én nyugalomba lépett, nem mulaszthatom el, hogy általánosan elismert hazafias tevékenységén kívül meg ne emlékezzek azon igazán önzetlen, pártatlan jóindulatról és minden tekintetben kész támogatásról, melyet felekezeti különbség nélkül iskoláink és tanítóink iránt tanusított; e helyről is igaz szívből jövő meleg köszönetünknek és tiszteletünknek adok kifejezést!

Baranya vm. kir. tanfelügyelője junius hóban tartotta 25 évi működésének jubileumát, mely alkalmából pécsi lelkész társunkat kértem meg, hogy a tanítóság nevében üdvözölje s ez meg is történt.

Iskoláink állapotáról, mely ezen évben is elég kedvező képet nyújt, a népisk. biz. gyűlés jkönyvében emlékezem meg.

Főtisztelendő és méltóságos püspök urlól a következő rendeletek érkeztek:

4023. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszter 69648/909. sz. rendeletét, a magyarbolyi ev. gyülekezet iskolájának engedélyezett taneszközök tárgyában.

4166. sz. a. közli Somogy vm. közig. biz. 2858/909. sz. átiratát a gadácsi ev. iskola tervrajzának beküldése tárgyában.

4212. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 59447/909. sz. rendeletét, Weil Henrik gyónki tanító államsegélye ügyében.

4310 sz. a. közli Tolna vm. kir. tanfelügyelőjének 1222/909. sz. átiratát, mely szerint a varsádi ev. iskola kibővítésére halasztást ad 1910. július 1-éig.

4311. sz. a. visszaküldi Hács ev. gyülekezetnek

19000 koronáról szóló kötelezvényét, oly megjegyzéssel, hogy egyenlőre nem irhatja alá, mivel az államsegély nincsen biztosítva.

4389. sz. a. közli Tolna vm. közig. biz. 4389/909. sz. átiratát, mely szerint Kölesden új jav. jkönyv veendő fel.

4968. sz. a. visszaküldi a hácsi szerződést feltételesen megerősítve.

4995. sz. a. visszaküldi a pogányi gyülekezetnek a kerülethez intézett segélyérti kérvényét, mely elkésve érkezett be; egyben felhívja a gyülekezetet, hogy az egyet. gyámintézethez folyamodjék.

5011. sz. a. közli Baranya vm. közig. bizottsága 3113/909. sz. átiratát a csikóstöttösi ev. iskola fejlesztése tárgyában.

4981. sz. a. küldi a nm. vallás és közokt. m. kir. miniszter 88964/909. sz. rendeletét Posevitz Vilmos tanárnak a bonyhádi gimnáziumhoz történt kinevezése tárgyában.

5024. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 79451/909. sz. rendeletét Péter Sándor tótfüi tanító, személyi pótlék államsegélye ügyében.

5029. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 79469/909. sz. Bauer János torvaji és 79478/909. sz. rendeletét, Schäfer Mihály kistormási tanító személyi pótléka ügyében.

5051. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 84466. sz. rendeletét, Schiller Gottfried mekényesi tanító államsegélyének kiutalványozása ügyében.

5117. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 93339/909. sz. rendeletét Kinckel György paksi tanító korpótléka ügyében.

5342. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 94881/909. sz. rendeletét, Graf Adolf kaposszekcsői tanító korpótléka ügyében.

5442. sz. a. értesít a gyülekezetekkel való közlés végett, hogy a vakok budapesti országos nevelő és tanintézetébe, vak gyermekeket 5—14 éves korig felvesznek.

5672. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 102954/909. sz. rendeletét, Fanszler János varsádi tanító személyi pótléka ügyében.

5696. sz. a. közli Baranya vm. alispánjának 16458/909. sz. átiratát, mely szerint a vármegye állandó népnevelési bizottságába, egyházunk részéről egy új tag küldendő ki.

6190. sz. a. beterjeszti Tolna vm. közig. biz. 2863/909. sz. átiratát, a dunaföldvári járás területén levő iskolák hiányos felszerelése tárgyában.

6241. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 78395/909. sz. rendeletét a tankötelesek nevelése ügyében.

6303. sz. a. leír az esp. segédlelkész tartása ügyében.

5157. sz. a. felhívja az esp. hiv. figyelmét az 1909. évi ker. jk. következő pontjaira: 3, 29, 113. 204, 224.

6361. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 104053/909. sz. rendeletét, mely szerint az ivándárdai iskola ingyen taneszközöket kapott.

6353. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 109431/909. sz. rendeletét Töpfer Gyula izményi tanító államsegélye ügyében.

6498. sz. a. beterjeszti Tolna vm. kir. tanfelügyelőjének 1222. sz. átiratát, a Varsádon felállítandó III. tanterem tárgyában.

6503. sz. a. közli a nm. vallás és közokt. m. kir. miniszternek 114772/909. sz. rendeletét, Tiefbrunner Ernő tékesi tanító korpótléka ügyében.

6618. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 101045/909. sz. rendeletét Matisz István pálfai tanító korpótléka ügyében.

6607. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 120977/909. sz. rendeletét Jány János szabadii tanító korpótléka ügyében.

6635. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 107770/909. sz. rendeletét Molnár Lajos bonyhádi tanító korpótléka ügyében.

6690. sz. a. közli Tolna vm. közig. bizottságnak 3542/909. sz. határozatát, a györkönyi iskola fejlesztése tárgyában.

6724. sz. a. értesít, hogy Klementik János uzdi községi tanítónak 100 kor. tiszteletdíjat biztosít, az ev. gyermekek vallásoktatása fejében.

7050/909. sz. a. beterjeszti a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszter 150,000 sz. körrendeletét a tan- és felvételi díj megváltása ügyében.

188. sz. a. küldi Tolna vm. kir. tanfelügyelőjének 1222 sz. átíratát a varsádi iskola III. tantermének felállítása ügyében.

214/910. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszter 136206/909. sz. rendeletét, az ingyen tanszerek kérvényezése tárgyában.

225. sz. a. értesít, hogy Payer Tóbiás vasasbányai tanító hitoktatási díjért folyamodott s küld jelentésététel végett üres nyomtatványlapokat, Payer által való kitöltésre.

225. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszter 152380/909. sz. rendeletét a ráczkozári III. tanítói állás elismerése és 800 kor. tanítói fizetési államsegély engedélyezése tárgyában.

227. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 138726/909. sz. rendeletét, melynek értelmében a szigetvári polg. iskolánál az ev. hitoktató díjául 50 K-t állapít meg.

286. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 136235/909. sz. rendeletét több könyvnek az iskolából való kitiltása tárgyában, ellenőrzés végett.

316. sz. a. küldi az egyhm. levéltár számára az 1909. okt. hó 30-án megtartott ref. egyet. konvent üléséről felvett jkönyvet.

289. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 138835/909. sz. rendeletét Fittler Henrik hidasdi tanító korpótléka ügyében.

295. sz. a. küldi a dunántuli ref. egyhker. táblázatos kimutatását az egyhker. területén levő szórványok tanköteleseiről, vallási oktatásának állapotjáról és a hitoktatás díjazásáról.

334. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 135200/909. sz. rendeletét Gats Sándor györkönyi tanító államsegélye ügyében.

372. sz. a. felhívást intéz az egyházkerületnél egyesek által is eszközözlendő tűzkár elleni biztosításra.

428. sz. a. közli a nm. vallás és közokt. m. kir. min. 145498/909. sz. rendeletét Bakó Béla marázai tanító államsegélye ügyében.

429. sz. a. küldi Tolna vm. közig. biz. határozatát a nm. vall. és közokt. miniszterének 150,000 sz. rendelete tárgyában.

442. sz. a. körrendeletet küld a gyermekek erkölcsi nevelése tárgyában.

445. sz. a. küldi a nm. vallás és közokt. m. kir. min. 148,956/909. sz. rendeletét Kiss Sándor bonyhádi tanító államsegélye ügyében.

834. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszter 145,504/909. sz. rendeletét Löbl János hidasdi tanító államsegélye ügyében.

893. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 145,501/909. sz. rendeletét, Becht Henrik mekényesi tanító korpótléki államsegélye ügyében.

910. sz. a. küldi Tolna vm. közig. biz.-nak 271/910. sz. határozatát Dächert Jakab bikácsi tanító új jav. jegyzőkönyvének felvétele tárgyában.

915. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszternek 139,015 909. sz. rendeletét Adorján Ferencz ráczalmási hitoktató tiszteletdíja tárgyában.

996. sz. a. küldi Tolna vm. közig. biz. 433/910. sz. határozatát a murgai tanítói állásról való új jav. jegyzőkönyv felvétele tárgyában.

1127. sz. a. közli Tolna vm. közig. biz. 513/910. sz. határozatát Schád János sárszentlőrinczi tanító új. jav. jkőnyvének felvétele tárgyában.

1199. sz. a. küldi Tolna vm. kir. tanfelügyelőjének 622/910. sz. átiratának másolatát a belecskai iskola fejlesztése tárgyában.

1193. sz. a. körrendeletet küld a tandíjnak államsegély útján való pótlása tárgyában.

1630. sz. a. értesít, hogy Klementik János uzdi közs. tanító hitokt. fizetése ügye a pénzügyi bizottságnál nem lett tárgyalva, hanem június hóban fog tárgyalatni. Felhívja a községet a lelkész útján, hogy 50 K-t állapítson meg.

1671. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 18,201/910. sz. rendeletét Ravas Lajos duna-földvári tanító korpótléka ügyében.

1855. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 6794/910. sz. rendeletét Knabel Vilmos kölesdi tanító korpótléka ügyében.

1876. sz. a. közli a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 23566/910. sz. rendeletét Feiler János bikali tanító korpótléki államsegélye ügyében.

2178. sz. a. értesít, hogy május hó 19-én Tihanyi kir. tanfelügyelő jubileuma alkalmával a tanítás szünetelhet, hogy a tanítók résztvehessenek.

2238. sz. a. küldi a nm. vall. és közokt. m. kir.

min. 14727/910. sz. rendeletét Gáspár József kétyi tanító államsegélye tárgyában.

2314. sz. a. küldi Baranya vm. közig. biz.-nak 1566. sz. határozatát a gerényesi és kaposszekcsői iskolák felszerelési hiánya tárgyában.

2420. sz. a. értesít, hogy a hitoktatók felhivandók, hogy a vallástani vizsgákról jelentést terjesszenek be f. évi junius hó 20-ig.

2354. sz. a. utasítási tervezetet küld a törvényh. közig. biz. számára az 1908. évi XLVI. t.-cz. végrehajtása tárgyában, a tandíjak kárpótlására vonatkozólag.

2434. sz. a. beterjeszti a nm. vall. és közokt. m. kir. min. 36793/910. sz. rendeletét Graf Adolf bikali tanító I. évötödös korpótléka ügyében.

2566. sz. a. beterjeszti Tolna vm. kir. tanfelügyelőjének megkeresését az egyházi hatósághoz, hogy a tanítási idő minden iskolánál legalább junius 15-ig tartson.

Felszólít, hogy az egyhm. gyűlés elé terjesszem.

2694. sz. a. visszaküldi a hácsi díjlevelet mellékleteivel együtt. Az egyhm. ügyész véleménye alapján indokoltnak tartja a hívány megerősítésének megtagadását.

2634. sz. a. a vall. és közokt. min. 41741/910. sz. rendeletét, mely Weil János kaposszekcsői tanító fizetéskiegészítési államsegélyét folyósítja.

2778. sz. a. küldi a vall. és közokt. min. 7938. sz. rendeletét, mely Bors József varsádi tanító részére fizetés kiegészítési államsegélyt folyósít.

2778. sz. a. küldi a vallás- és közokt. miniszter 43627. sz. rendeletét, mely Till Illés döröcskei tanító fizetéskiegészítési államsegélyét folyósítja.

2798. sz. a. közli Tolnavármegye közig. bizottságának 1584/910. sz. határozatát Aikelin Lajos udvari tanító új jav. jegyzőkönyvének felvételéről.

2838. sz. a. A vallás- és közoktatási miniszter 2182/910. sz. a. átteszi a keresk. miniszter 33980/910. iratát a tanítók vasuti kedvezményéről.

2857. sz. a. kimutatást kér az iskolákban használt tankönyvekről.

2927. sz. a. A vallás- és közokt. miniszter 46824. sz. rendelettel Németh Lajos szárazdi tanító fizetésekiegészítési államsegélyét folyósítja.

3275. sz. a. A vallás- és közokt. miniszter 52714. sz. rendeletével Wigand Lajos alsónánai tanító államsegélyét folyósítja.

A Tolnavármegye közig. bizottságának 309 910. sz. határozata, mely a bátaapátii gyülekezetet kötelezi, hogy Vágó József tanítónak a második szobát lakásul haladéktalanul adja át.

2875. sz. a. értesít, hogy a báró Sina Simon-féle alapítványnál három hely üresedésbe jött 200—200 korona évi segély.

A szükséges intézkedéseket megtettem.

Egyéb ügyek.

1. A varsádi gyülekezet a megyei közig. bizottság felhívására elhatározza, hogy iskolája tantermét nagyobbítja, de egy évi halasztást kér.

Jelentést tettem erről a püspöki hivatalhoz.

2. A hidasi lelkész engedélyt kér, hogy a gyülekezet az üresedésben levő tanítói állásra pályázó Gáspár József és Löbl János okl. tanítókat aug. 25-én a némethidasi templomban leendő próbabe-mutatkozásra meghívassa.

Az engedélyt megadtam.

3. A hácsi leánygyülekezet iskolaépítési czélra 19.000 korona kölcsönt kíván felvenni részlet törlesztésre s beterjeszti az erről szóló kötelezvényt.

További intézkedés végett a püspöki hivatalhoz terjesztettem fel.

4. Kring József nyug. vámosi tanító jelenti, hogy fizetésére nézve még nincs kielégítve, mert a múlt évi őszi vetés learatása még őt illeti.

Az ügy megvizsgálásával megbízom a lelkészt, ki jelenti, hogy a gyülekezet nevezett tanítót kielégítette.

5. Ráczkozár a nm. vallás- és közokt. miniszterhez folyamodik, hogy változtassa meg a 69153. sz. leiratát, mely szerint a harmadik tanítói álláshoz a fizetésekiegészítési államsegélyt megtagadja.

Pártolólag felterjesztettem.

6. A magyarbolyi lelkész beterjeszti Borjád l. gyülekezetnek az adókulcs megváltoztatására hozott határozatát, mely szerint a házaspárokra 1 korona vetendő ki, a többi pedig az adóforintra.

Jóváhagytam, s erről a főesperesi hivatalt értesítettem.

7. A csikóstóttösi lelkész beterjeszti a tarrósi hiveknek ama panaszát, hogy a községi előljáróság a helység közepén levő kereszt fenntartási költségét az evang. hivekre is kivetette.

Az ügyet a főesperesi hivatalhoz terjesztettem fel.

8. Az uzdi és borjádi fiókegyházközségeket a sárszentlőrinczi gyülekezeti elnökség útján felhívom, hogy ev. gyermekeik hitoktatásáról gondoskodjanak és a hitoktató részére valamely díjat állapítsanak meg s a tankötelesek számának kimutatásával kérik ezen összegnek az egyházkerületi segélypénztárból leendő felemelését.

A sárszentlőrinci lelkész jelenti, hogy a borjádi iskolánál a ref. gyermekekkel együtt az ev. tanulókat is nt. Tantó János ref. lelkész úr oktatja; az uzdi fiókegyházközség pedig különösen lelkes felügyelőjének Fördös Dezső urnak áldozatkészsége folytán hitoktatási díjat ígér és kér a kerulettől 100 K évi segélyt. A kérvényt pártolólag felterjesztettem a püspöki hivatalhoz; Méltóságos püspök úr a gyülekezetet hathatós támogatásáról biztosította.

9. Bereczky Sándor ev. főgimn. tanár Budapesten, jelenti, hogy az egyetemes tanügyi bizottság megbízásából meg fogja látogatni a hidasi és vár-aljai iskolákat.

A látogatás megtörtént, nevezett hittanár jelentésében megelégedésének ad kifejezést; különösen kiemeli, Pfendesack Lajos és Winecker János vallásitanításának alaposságát.

10. Sárszentmiklósi lelkész jelenti, hogy a faluban uralkodó vörheny miatt az iskola bizonytalan időre zárva van.

11. Knabel Vilmos kölesdi tanító jelenti, hogy okt. hó 7-től 25-ig Tapolczán lesz borgazdasági tanfolyamon és hogy ezen idő alatt tanító helyettes hiányában az oktatás szünetelni fog.

12. Bátaapátii lelkész beterjeszti Vágó József II. tanító panaszát, hogy a gyülekezet a neki járó és odaigért második szobát lakásul nem engedi át.

Az ügyet az egyhm. elnökséghez terjesztettem fel.

13. A kalaznói lelkész jelenti, hogy Halász Ármin tanító a gyülekezet és egyházi főhatóság beleegyezésével anyakönyvvezető helyettessé lett kinevezve.

14. Az ecsényi lelkész jelenti, hogy a hácsi új iskola elkészült s kér. hogy felavatása iránt intézkedjek.

A felavatással megbíztam az ecsényi lelkészt.

15. Mendöl Ede sárszentlőrinczi tanító a szórványban előforduló funkciókért rendes fizetés megállapítását és ennek a díjlevélbe való felvételét kéri.

Miután az általános hívány revízió küszöbön áll, ezen ügy végleges elintézését elhalasztottam. A kántortanító a szórványban teljesített funkciókért továbbra is a dupla stólat kapja.

16. Kracher György lelkész, mint a mecsekvidéki tanítóegyesület elnöke, beterjeszti ezen egyesület 1909. évi őszi gyűlésének jegyzőkönyvét.

17. A keszõhidegkuti lelkész jelenti, hogy Weil Endre tanító elődjének Polgár Józsefnek, ki nyugdíjba vonult, a tanítói földek egy részének szőlővel való beültetéseért 60 K váltságdíjat fizetett.

Tudomásul vettem.

18. Az ecsényi lelkész beterjeszti a hácsi ev. leánygyülekezetnek ujonnan kiállított díjlevelét, mely a régítől eltérőleg a fizetést fikszumban és pedig készpénzben állapítja meg.

Miután ezen megállapítás az eddigi, természetben kiszolgáltatott javadalomnak nem felel meg, a díjlevelet egyházhatósággal nem erősítettem meg.

19. A döröcskei lelkész beküldi a bonnyai tanítónak új jav. jegyzőkönyvét.

Felterjesztettem a somogyi közig. bizottsághoz oly kérelemmel, hogy a bonnyai iskolára vonatkozó megkereséseket egyenesen a döröcskei lelk. hivatalhoz, mint illetékes hatósághoz szíveskednék küldeni. A megyei közig. bizottság kérelmemet nem találta teljesíthetőnek, mivel az adminisztratív teendőket megnehezítené.

20. A főesperesi hiv. átteszi Schildt János kaposszekcsői lakosnak Graf Adolf tanító elleni panaszát.

Az ügy megvizsgálásával a csikostóttósi lelkészt biztam meg, mint első fokú hatóságot, ki mindkét félt hivatala elé idézte, de a panaszos nem jelent meg. Graf A. tanító időközben Bikalra választatván, az ügy tárgytalanná lett.

21. Pitz Henrik bonnyai gondnok kéri a ref. egyházzal kötött uniora vonatkozó jegyzőkönyvnek másolatát.

A kért jegyzőkönyvet az alperesi levéltárban nem találtam meg. Az ügyet a főesperesi hivatalhoz tettem át.

22. A paksi lelkész jelenti, hogy az iskolánál tapasztalt hiányok pótolva lettek.

23. A döröcskei lelkész jelenti, hogy Becht Béla bonnyai tanító betegség miatt nem képes hivatalát ellátni, kér intézkedést.

Hosszas tárgyalás után egy kisegítő tanító részére, miután a ref. gyülekezet havi 20 K. hozzájárulást ígért, az ev. gyülekezet is 20 K. fizetést állapított meg, de csak 4 hónapra. Kisegítő tanítóul Geyer Gusztáv okl. tanítót küldtem ki. A gyülekezet vonakodik továbbra is a kisegítőt fizetni. Az ügy rendezése folyamatban van.

24. Ernst József miszlai tanító betérjeszti kérvényét a nyugdíjintézetbe való felvételért.

Áttettem a kir. tanfelügyelőséghez.

25. A döröcskei lelkész jelenti, hogy a bonnyai gyülekezet nem képes iskoláját önerejéből átalakítani, óhajtja, hogy a terhek viseléséhez a velük uniált ref. gyülekezet is hozzájáruljon s e célból kéri az eddigi egyességnek megváltoztatását.

Ezen ügy elintézését elhalasztottam az esperességi látogatásig, melyet legközelebb főesperes úr teljesíteni fog.

26. A gadácsi gyülekezet betérjeszti iskolaépítési költségvetését és tervrajzát.

Felülvizsgálatás végett betérjesztettem a kir. tanfelügyelőséghez, illetőleg a megyei közig. bizottsághoz, mely azt szakszerű felülvizsgálatás után jóváhagyva visszaküldte. További intézkedés végett áttettem az illető lelkészi hivatalhoz.

27. A bikácsi lelkész jelenti, hogy az iskolasöp-rés ügye rendezve van.

28. A magyarbolyi lelkész jelenti, hogy a közig. bizottság az egyházközséget II. tanítói állás szervezésére hívja fel.

A lelkészt figyelmeztettem, hogy míg ez ügyben az egyházi főhatóság útján felhívás nem érkezik, addig ne intézkedjék.

29. Körlevelet bocsátottam ki a tantermek felszerelése, a vegyes házasságoknál követendő eljárásra s a gyámintézeti kérvények felszerelése tárgyában.

30. A varsádi lelkész jelenti, hogy Nebauer Károly tanító Jánosmajorra választatván, udvarii állásáról lemond.

A törvényes kellékek betartása mellett Joszt József okl. tanítót választotta meg az udvari gyülekezet az állásra, ki azonban ezen állást nem fogadta el. A gyülekezet új pályázatot hirdetett.

31. Ráczkozár engedélyt kér, hogy Kirchner Lajos bolmányi, Luttenberger János mucsfai, Moll Henrik felsőnáni tanítókat próbabemutatkozásra meghívhassa.

Megengedtem.

32. Kiss János magyarbolyi tanító a díjlevélben biztosított fuvarok megváltását kívánja a gyülekezettől.

A gyülekezet erre nem kényszeríthető. A tanítónak azonban jogában áll, ha a köteles fuvarozást a gyülekezet nem teljesíti, fuvarost fogadni a gyülekezet költségére.

33. Baier János szárazdi tanító panaszt emel, hogy az egyházközség az eddigi szokástól eltérőleg 6 öl fajárandósága fejében nem 21, hanem csak 20⁴ métert adott.

Az ügyet az egyhm. közgyűlés elé terjeszttem.

34. Tiefbrunner Ernő tékesi tanító panaszolja, hogy a tarrósi leánygyülekezet a közös megegyezés alapján néki ígért egy évi kántortanítói járandóságot nem fizeti ki.

Az ügy elintézése folyamatban van.

35. A kötcsei lelkész megerősítés végett küldi a gyülekezetnek 1907-ik évben kötött adás-vevési szerződését, mely szerint a második tanterem építésére és tanítói laknak Pintér Mihálytól telket vett a rajta levő házzal 848. sz. tjkv. + 235. hr. szám alatt.

A szerződést megerősítettem.

36. Az ecsényi lelkész jelenti, hogy Széles Gyula vámosi tanítót hivatalába beiktatta.

37. A mecsekvidéki tanító egyesület elnöke be-terjeszti az egylet tavaszi gyűlésének jegyzőkönyvét.

38. A balatonvidéki tanító egyesület elnöke be-terjeszti az egylet tavaszi gyűlésének jegyzőkönyvét.

39. Weil András keszõhidegkuti tanító kérdést intéz, hogy tartozik-e tanító egyesületi gyűlés alkalmával a gyülekezet a vasuti utiköltség többletét megadni, ha a felajánlott fuvart nem akarja igénybe venni.

Ha a gyülekezet a kocsifuvart megadta, utiköltség fejében csakis ennek díját köteles kifizetni.

40. Kaiszer Henrik sióvidéki tanító egyleti elnök betérjeszti az egylet 1909. őszi és f. év tavaszi gyűlésének jegyzőkönyvét.

41. A csikóstöttösi lelkész jelenti, hogy Dombóváron a hitoktatást Tóth Dániel ág. h. ev. állami iskolai tanító végezte.

42. Kring Ödön gyönki tanító az ellene emelt panasz alól, melyben zugirászattal vádoltatott, felmentetett.

Az itt felemlített ügyeken kívül még számos ügy nyert elintézést, melynek a jegyzőkönyvbe való felvételét, miután közgyűlési intézkedést nem kívánnak, nem tartottam szükségesnek. Áttérek a kérvények felsorolására.

Államsegélyért folyamodtak: a) fizetéskiegészítés czimén, fizetéskiegészítési államsegély átutalásért: Csikóstöttös a II. tanítói állás szervezésére, Györköny egy IV-, Némethidas egy III-ik tanítói állás szervezésére; Izmény: Töpfer Gyula; Hidas: Löbl János; Györköny: Gats Sándor; Tarrós: Tóth József; Varsád: Bors József; Kéty: Gáspár József; Tab: Küffer János; Kaposszekcső: Weil János; Alsónána: Wigand Henrik; Miszla: Ernszt József; Ráczkozár: Luttenberger János tanítók részére.

b) Korpótlék czimén: Paks: Kinkel György I.; Szabadi: Jany János II.; Hidas: Fittler Henrik I.; Tékes: Tiefbrunner Ernő III.; Maráza: Bakó Béla II.; Mekényes: Becht Henrik III.; Bonyhád: Kiss Sándor I.; Kölesd: Knabel Vilmos I.; Dunaföldvár: Ravasz

Lajos III.; Bikal: Feiler Jenő I. és Graf Adolf II.; Mekényes: Schäfer János; Bátaapáti: Vágó József II.; Magyarboly: Kiss János I. tanítói korpótlékaért.

c) Iskolai felszerelésért: Ivándárda, Ág, Gadács, Gyönk, Miszla, Tarros, Gerényes.

d) Tandíjpótlás czimén: Magyarboly, Ivándárda, Döröcske, Sárszentmiklós, Ráczkozár, Bikal, Tófő, Mekényes, Nagyhajmás, Gadács, Somogyszil, Kistormás, Bábonny, Tolnanémedi, Nagyszokoly, Kéty. Magyarkér, Bátaapáti, Némethidas, Ráczhidas, Kötcese, Majos, Baranyaborjád, Zsibrik, Kalaznó, Kácsalu, Keszőhidegkut, Belecska, Paks, Tamási, Torvaj, Tab, Gyönk, Váralja, Dunaföldvár, Ecsény, Polány, Vámos, Felsőána.

Építkezések: a) Új iskola épült Hácson; b) Az iskola bővítés és átalakítás alatt áll Gadácson.

A tanítói karban történt személyváltozásokról: a) Ezen jelentésemet ezuttal gyászhirekkel kell kezdenem. F. évi január 29-én költözött el az élők sorából hosszas betegeskedés után Lackner Samu belecskai t. 35 éves korában, ki 15 évig működött szép pályáján. Özvegye és három kiskoru árvája siratja. — F. évi április 7-én bucsuzott el kedveseitől és jó barátaitól Hammer József györkönyi t., hogy a fővárosba utazzék torokbajának gyógykezeltetése végett. Alig hogy a vonatba szállt, szívszélütésben váratlanul meghalt 51 éves korában; özvegyet és 4 gyermeket hagyva hátra. A család a boldogultban páratlan jósaú apját, a gyülekezet hitbuzgó hű tanítóját siratja. — Örök nyugalomra tért Ruppert Jakab nyug. bábonny tanító, ki 1909. szept. 15-én és Kniesz János nyug. belecskai tanító, ki folyó évi június 14-én 87 éves korában hunyt el. „Boldogok lesznek ezután a halottak, kik az Urban hálnak meg. Mert megnyugosznak az ő fáradságoktól és az

ő cselekedeteiknek jutalma követi őket.“ Legyen áldott emlékezetük.

b) Nyugalomba vonult: Polgár József keszöhidegkuti tanító, ki nemcsak az iskolában, hanem mint faiskolai felügyelő is elismerő tevékenységet fejtett ki; sok éven át a népisk. bizottságnak lelkes tagja és előadója, a sióvidéki tanítóegyesületnek buzgó alelnöke volt s ezenkívül irodalmilag is működött. Erdemeinek elismerése mellett kívánjuk, hogy a kiérdemelt nyugdíjat jó egészségben sokáig élvezze.

c) Egyházmegyénkből eltávozott: Purt Gusztáv kalaznói t. Ágfalvára; Schád János miszlai t. Sopronba; Rózsa István döröcskei t. Nagysitkére; Adolf Ádám alsónánai t. Tiszaistvánfalvára.

d) Állást változtattak: Halász Ármin Györkönyből Kalaznóra; Till Illés Szárazdról Döröcskére; Becht Henrik Bikalról Mekényesre; Graf Adolf Kaposzsekcsőről Bikalra; Wigand Lajos Kalaznóról Alsónánára választatván. Neubauer Károly Udvariból Jánosmajorra választatott a községi iskolához.

e) Rendes tanítókul megválasztattak: Löbl János Hidasra, Töpfer Gyula Izménybe, Gats Sándor Györkönybe, Gáspár József Kétyre, Ernst József Mislára, Tóth József Tarrósra, Weil János Kaposzsekcsőre, Németh Lajos Szárazdra. — Midőn az ujjonnan hivatalba lépett tanítókat melegen üdvözlöm, szivükre kötöm, hogy mindenkor vallásos buzgósággal és hazafias lelkesültséggel haladjanak előre megkezdett szép pályájukon. Isten áldása kísérje működésüket!

f) Tanítói állás üresedésben van: Udvariban, Kalaznón, Mucsfán és Györkönyben.

Ezzel megköszönve kedves tagtársaimnak, a világi uraknak és tanítóknak szives támogatását, évi jelentésemet befejezem.

Az egyházmegyei közgyűlés köszönetének kifejezése mellett tudomásul veszi az alesperesi jelentést s az abban említett intézkedéseket jóváhagyja.

A minden halandók útján elköltözött tanítóknak elhunytá felett érzett kegyeletes részvételének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

A nyugalomba vonult Polgár József volt keszőhidegkuti tanítónak az iskola, egyház és társadalom széles köreiből szerzett kiváló érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti.

Az újonnan választott tanítókat hitrokonai szeretettel üdvözli s azon reményét fejezi ki, hogy mint az egyház veteményes kertjének munkásai ügyszeretettel közreműködnek iskoláinknak az egyház és hazára nézve nagyjelentőségű fejlesztésében.

Jegyezte

Eősze Zsigmond

egyhm. e. főjegyző.

6. Tárgyaltatott a pénzügyi bizottságnak 1910. június hó 15-én tartott üléséről szóló jegyzőkönyve.

1. A pénzügyi bizottsági gyűlés részvétellel emlékszik meg Ermel Adolf biz. tag elhunytáról és javasolja az esp. közgyűlésnek, hogy helyére dr. Schall Kálmán járásorvos választassék meg.

Jelenti továbbá, hogy a múlt évi esp. gyűlés határozata értelmében a pénzügyi biz. elnök az igazgatóval és pénztárossal a főgimnáziumi adományokról elkészítette a kimutatást, mely szerint a még fenálló összes követelés 10203 K 50 fil. Ebből biztos 5514 K, kétes 2395 K 50 fil, behajthatatlan 2294 K.

E hátralékokra vonatkozólag javasolja a pénzügyi bizottság, hogy a behajthatatlanok töröltesse-nek, a többiek pedig behajtás végett adassanak át az iskolai ügyésznek oly felhatalmazással, hogy a

kétes követeléseknél az aláírókkal szükség esetén bizonyos százalékban való megegyezésre is léphessen.

Az egyházmegyei közgyűlés Ermel Adolf elhunytá fölött a maga részéről is mély részvétét fejezi ki s a pénzügyi bizottság javaslatára helyébe dr. Schall Kálmán járásorvost választja meg.

A hátralékokra vonatkozó elég kedvező kimutatást az esp. gyűlés tudomásul veszi s a behajtásra vonatkozólag elfogadja s pénzügyi bizottság javaslatát.

2. Az ügyésznek azon jelentését, hogy a kölcsönök mind első helyen való betáblázásra, kellő fedezet mellett adattak ki, továbbá, hogy jelenleg per nincs folyamatban, valamint a pénztáros azon jelentését, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok mellett is képes volt a pénztár teljesíteni az összes személyi és dologi kiadásokat, az egyházm. közgyűlés örvendetes tudomásul veszi.

3. A pénzügyi bizottsági gyűlés jkönyvének IV. pontjában foglalt számvevői jelentés alapján a bizottság ajánlja az esperesi közgyűlésnek, hogy az esp. pénztárosnak a házi pénztárról, a milleniumi alapról, a főgimnáziumi alapról s az összesített gimnáziumi számadásról, valamint az alpénztárosnak, ephorusnak és internatusi felügyelőnek a kezelésükre bízott pénztárakról a felmentvény megadassék.

Az egyházmegyei közgyűlés, mivel a pénzügyi bizottság jegyzőkönyvéből meggyőződött, hogy a számvevő fáradtságos, beható s pontos vizsgálat után tette meg javaslatát, Marhauser Imre esp. pénztárosnak, Beke Andor alpénztárosnak, Faik Henrik ephorusnak és Molnár Kálmán internatusi vezetőnek az 1909-ik évről szóló számadásokról a felmentvényt a szokott óvás fenntartása mellett megadja.

a) A házi pénztári számadásokról szóló jelentéssel kapcsolatban a pénzügyi bizottság felemlíti, hogy a múlt évi esp. gyűlés határozata ellenére az alesperes a II. félévre is felvette a házipénztárból

tiszteletdíját, miért kéri, hogy hozzon határozatot az esp. gyűlés erre vonatkozólag.

Az egyházmegyei közgyűlés, tekintettel arra, hogy az esperesség határozata csak július hóban, vagyis akkor történt, mikor az alesperes a II. félévi tiszteletdíjat július hó 1-én jóhiszeműleg felvette, nem kötelezi őt ennek visszatérítésére.

b) Ugyan e ponttal kapcsolatban javasolja a pénzügyi bizottság a múlt évi esp. gyűlés VI. 5. alapján, hogy a folyó évi Pécselt tartandó ker. gyűlésre küldendő lelkészek 50 - 50 K átalányban részesüljenek.

Az esperességi gyűlés egy felmerült olyan indítvánnyal szemben, hogy a ker. gyűlésre küldendő lelkészeknek csak kész kiadásai téríttessenek meg, a pénzügyi bizottság javaslatát fogadja el.

c) A lelkészi segélyalpra vonatkozólag a pénzügyi bizottság javasolja, hogy a segély-alap, az esperesi lelkészi segélyintézet megalapításáig a házi pénztárban kezeltessék, az előleg hátralékosokra nézve pedig proponálja, hogy az előleg hátralékosok, ha felszólítás után sem fizetnek, az ügyész útján pereltessenek.

Az egyházm. közgyűlés e javaslatokat egyhangulag elfogadja.

d) Ugyanezen pontnál javasolja a pénzügyi bizottság, hogy a házipénztári járulékok 50%-al szállíttassanak le, mivel 1300 K közigazgatási államsegélyt kap az egyházmegye. Szükségesnek tartja azonban a bizottság annak kimondását is, hogy az egyházmegye fenntartja magának a jogot arra, hogy szükség esetén a régi állapotot visszaállítsa.

Az esp. gyűlés a pénzügyi bizottság javaslatait változtatlanul elfogadja.

e) A főgimnáziumi számadásról szóló jelentéssel kapcsolatban javasolja a pénzügyi bizottság, hogy a főgimnáziumi alap most már mivel a Gyalog igaz-

gató által kilátásba helyezett 70000 K okvetlenül befolyik (eddig van 66914 K 47 fil; biztos követelés 5514 K) könnyebb kezelés szempontjából olvasztásuk be a gimnáziumi tőkeállományba.

Az egyházm. közgyűlés a javaslatot helyesnek találja s a főgimn. alapnak a gimnáziumi tőkeállományba való beolvasztását elrendeli.

f) A tápintézeti házi számadással kapcsolatban Schöll Lajos számvevő javasolja, hogy a tápintézet, mivel most saját tőkéjén épített új otthonába költözik, eddigi helyiségeiért, melyet most internátus célokra fognak felhasználni 400 K évi kárpótlást kapjon az internátustól, mely összeg 5000 K-ig tőkésítve, kamataiból az esperességbeli tanulók tápintézeti díja fedeztessék. Ezzel szemben a pénzügyi bizottság egyhangulag azt javasolja, hogy, mivel a tápintézet mindazon kölcsönöket, melyeket a gimnáziumi pénztárnak adott, visszakapja, s ezenfelül a gimnázium épületében keletkezése óta ingyen kapott helyiséget, semmiféle kárpótlást nem igényelhet, hanem erre csak a gimnáziumi pénztár jogosult, melynek részére fizessen az internatus nem 400, hanem csak 100 K-át évenként.

Az egyházmegyei közgyűlés a pénzügyi bizottság javaslatát fogadja el.

4. A pénzügyi bizottság beterjeszti a házi pénztári költségvetést és a főgimn. költségvetést.

Az esp. gyűlés, mivel a szükségletek rovatában beállított tételek elodázhatlanok, a bevételi rovat pedig teljesen realis tételeket tüntet fel, a beterjesztett költségvetéseket jóváhagyja.

5. A pénzügyi bizottsági gyűlés jkönyvének VII. pontja alatt javasolja, hogy a jövő tanévtől kezdve három rendes tanári állás szerveztessék. Ez állások közül az első a földrajz-természettan, melyre a pénzügyi bizottság 2400 K fizetés és 400 K lakás

pénzjövedelemmel Totevitz Vilmos előléptetését ajánlja, kit a magas kormány 88964/1909. számú rendeletével az 1909—10. évre helyettes tanárul nevezett ki és aki ezen állásában a fenntartóság teljes megelégedését érdemelte ki.

A másik két állás a vallástanári és az egyik classica philologia. Az elsőre Genersich Tivadar, a másodikra pedig Zwarinyi János helyettes tanárok előléptetését proponálja a pénzügyi bizottság. Mint-hogy azonban az államsegély emeléséért benyújtott kérvény még ezideig elintézést nem nyert, nevezett tanárok javadalma 1600—1600 korona törzsfizetésben és 400—400 K lakáspénzben állapíttassék meg, de egyuttal intézzén a fenntartóság kérvényt a közokt. miniszterhez, hogy e két rendes tanár javadalmazását is 1000—1000 korona személyi pótlék kiutaltványozásával tegye egyenlővé a többi rendes tanárok javadalmával.

Az egyházmegyei közgyűlés a pénzügyi bizottság ezen javaslatát elfogadja s felkéri az elnökséget, hogy a fenntartóság nevében kérelmezze az 1000 K. személyi pótlék kiutaltványozását.

Ugyanezen jtkönyv VII. 2. alpontja alatt a pénzügyi bizottság a múlt évi esperességi gyűlés által a pénzügyi bizottsághoz utalt s a tanári lakáspénzek rendezésére vonatkozó kérdésben azzal a javaslattal lép az esp. gyűlés elé, hogy e méltányos kérést — tekintettel a lakásbéreknek Bonyhádon az utóbbi években rohamos emelkedésére — oly módon rendezze a fenntartóság, hogy tanárainknak az állami tisztviselők részére megállapított VI. lakbérosztálynak megfelelőleg 1910. szept. 1-től a IX. fizetési osztályban 500, a VIII. fizetési osztályban pedig 650 K lakáspénzt állapítson meg.

Az egyházmegyei közgyűlés a pénzügyi bizottság javaslatát a lakásbérek emelkedésével kellőleg megokolva

látja, de másrészt meg abban a meggyőződésben van, hogy tanárainknak azon régi sérelme, miszerint fizetésüknek egy része lakásbér címén nyugdíjigényükbe nem vétetik fel, ezen rendezés folytán megszűnik. Azért midőn a pénzügyi bizottság javaslatát határozattá emeli és a főgimn. tanárainak a javaslatban foglalt lakásbért 1910. évi szeptember hó 1-től biztosítja, egyuttal felkéri az egyházmegyei elnökséget, hogy a tanárok nyugdíjigényének kiigazítása végett intézzon felterjesztést a magas tanügyi kormányhoz.

6. A pénzügyi bizottság jegyzőkönyvének VIII. pontjában javasolja, hogy azon esetre, ha a miniszter a két rendes tanár számára a kérelmezett 1000—1000 korona személyi pótlékot meg nem adná, fenntartóság biztosítsa nekik szept. hó elsejétől rendes tanári teljes fizetésüket s ennek esetleges fedezésére szüntesse be egy-két évig, — míg t. i. magasabb államsegélyt kapunk — az alumneumnak tartozó tőke visszafizetését.

Az egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy a két rendes tanár fizetését teljes összegében folyósítja szept. hó 1-től és azon esetre, ha a minister a kérelmezett személyi pótlékot meg nem adná, a pénzügyi bizottság javaslata értelmében rövid időre beszünteti a tápintézeti tőke évi törlesztését.

7. Az egyházmegyei közgyűlés a vallástanárrá megválasztott lelkész helyébe a pénzügyi bizottságba Czipott Áron mucsfai lelkészt, a nyugdíjba távozott Mühl János tanító helyett Pfendesack Lajost választotta meg.

8. A pénzügyi bizottság jkőnyvének tárgyalása után Eösze Zsigmond egyhm. főjegyző a következő indítványokat terjeszti elő:

a) Mondja ki a közgyűlés, hogy az egyházmegye egyházközségeinek a gimnázium fenntartására szolgáló 900 K évi járulékát a jövőben beszünteti.

b) Létesítsen a tolna-baranya-somogyi ág. hitv.

ev. egyházmegye bonyhádi főgimnáziumánál évi 100 K azaz Egyszázkoronás ösztöndíjat egy VIII. osztályu, kiválóan jó tanuló javára, emlékéül a nagyarányu munkásságnak, mely az algimnáziumot főgimnáziummá emelte.

E czélból bizza meg a pénzügyi bizottságot, hogy már az 1910—1911. évre szután évenként 100 K-t vegyen fel az egyházmegyei házipénztár költségvetésébe.

Ugyancsak bizza meg az iskolai nagybizottságot, hogy azon egyházmegyei emlékösztöndíj kiadására vonatkozó szabályzatot készítsen.

Indító okul szolgál azon alkalom, hogy a bezárult 1909—1910. tanévben tették a már teljes főgimnáziumban az első érttségi vizsgát. Ezzel új korszak nyilott meg az intézet életében s most nagyobb arányu működéshez fokozottabb pártolásra hív.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházközségek hozzájárulását illetőleg fenntartja a mult évi esp. gyűlés határozatát, mely semmiképpen sem kívánja lazítani azt a kapcsolatot, mely az egyházmegye és intézete között fennáll, hanem most fontosabb hivatásában még szorosabban kíván mellé állani.

Az ösztöndíjra vonatkozó indítványt az esp. gyűlés a fedezet megállapítása végett átteszi a pénzügyi bizottsághoz, melynek jelentését a jövő évi közgyűlésre elvárja.

7. Tárgyaltatott a számvevőszék jelentése:

1. Vámos 1906—1908. évi számadásait beterjesztette.

2. Sárszentmiklós iskolaépítési számadását nem tartozik pótolni.

3. Dunaföldvár számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság megbízatásának nem tehetett eleget, mert az egyház három évi számadása folyamodás mellékletül az adóalapi bizottsághoz beküldetett.

4. Kismányok 11 régi kisházasa, miután az egyházközség terheihez majd annyival járulnak mint a telkesek, azon kérelemmel fordult egyházközségéhez, hogy igazságosabb és méltányosabb kulcsot alkalmazzon. Az egyházközség ez ügyben kétszer tartott közgyűlést. A febr. 6-iki közgyűlésen a többség kimondotta, hogy jövőben a zsinati törvényekben kimondott egyházi adókulcsot alkalmazza. A febr. 20-iki közgyűlés azonban a febr. 6-iki határozatot megsemmisítette s kimondotta, hogy a régi adófizetési módot tartja fenn. Ezen utóbbi közgyűlési határozatot megfellebbezve a 11 kisházás a számvevőszékhez fordul kérelmével.

A számvevőszék a kismányoki 11 kisházás méltányos és jogos kérelmének helyt ad s utasítja az egyházközséget, hogy az egyházközségi adót az egyházi törvényeknek megfelelő adókulcs szerint vesse ki, azaz $\frac{2}{3}$ részben az állami adó és $\frac{1}{3}$ részben a személy után.

5. Jó számadásokat küldtek: Paks, Ráczkozár, Bikal, Kismányok, Váralja, Tófü, Bonyhád, Kaposzekcső, Tarrós, Szabadi, Tékes, Csikóöstöttös, Gerényes, Ágh, Kistormás, Bikács, Nagyszokoly, Izmény, Györe, Némethidas, Ráczhidas, Maráza, Kácsfalu, Hidegkut, Belecska, Györköny, Miszla, Gyönk, Pálfa, Tolnanémedi, Kalaznó, Kéty, Bátaapáti, Alsónána, Zsibrik, Mekényes, Nagyhajmás, Döröcske, Gadács, Bonnya, Somogyszill, Sárszentmiklós, Dunaföldvár, Tab, Torvaj, Magyarkér, Nagybábony, Ecsény, Somogyvamos, Rákos, Polány, Felsőnána, Szárazd, Pécs, Pogány, Magyarboly, Ivándárda, Borjád, Szekszárd, Majos, Kötöcs, Varsád, Udvari, Kölesd.

6. Külön utasítást nyertek: Gerényes az Angsternek fizetett 400 koronáról szóló nyugtát mutassa be Lehmann János számvevőnek; Tamási 1910.

szept. 1-ig a számvevői észrevételek szerint készített számadását küldje be Hajas Béla számvevőnek; Bolmány helyesbitett számadását 1910. szept. 1-re küldje be Czipott Áron számvevőnek; Sárszentlőrincz rendesen felszerelt számadását küldje be 1910. szept. 1-ig Reich Sándor számvevőnek; Murga a már felvett kölcsönre vonatkozó hatósági engedélyt mutassa be Müller Róbert számvevőnek.

7. Haffner Vilmos egyházmegyei pénztáros 1909. évi számadásaira a felmentvényt megadni javasolja az egyházmegyei számvevőszék.

Az egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jelentését általában tudomásul veszi.

Az egyes egyházakat, melyeknek számadásait a számvevőszék kifogásolta, a maga részéről is utasítja, hogy jövőben szigoruan ragaszkodjanak a számvevőszék utasításaihoz.

A múlt évben Dunaföldvár-ra kiküldött bizottság megbízatását továbbra is fenntartja azon meghagyással, hogy a folyó évben okvetlenül szálljon ki és megbízatásának tegyen eleget és a vizsgálatot Rácalmás-on is fogatosítsa.

Kismányok régi kisház-asainak kérelmét az egyházmegyei közgyűlés méltányosnak találja és utasítja nevezett egyházköz-séget, hogy a számvevőszék határozata értelmében járjon el.

Sárszentlőrincet felhívja az esp. közgyűlés, hogy számadását a számvevőszéktől jelzett időre készíttesse el hozzáértő egyénnel, mert különben az esperesség fog kiküldeni egy bizottsági tagot az egyház költségére.

Végül az egyházmegyei közgyűlés Haffner Vilmos a kerületi pénzeket kezelő pénztárosnak a felmentvényt a szokott óvás fenntartása mellett megadja.

8. Tárgyaltatott a nagybizottságnak Bonyhádön 1910. június hó 21-én tartott gyűléséről szóló következő

jegyzőkönyve.

Az iskolai nagybizottság rendes gyűlése 1910. június 21-én.

Jelen vannak: Nt. Horváth Sándor főesperes és ngs. Szeniczey Géza egyházmegyei felügyelő kettős elnöklete alatt az iskolai nagybizottság következő tagjai: Tomka Gusztáv, Kracher György, Haffner Vilmos, Czipott Áron, Szabó János, Schöll Lajos, Wagner Ádám lelkészek; Szent-Iványi Miklós, Lehmann János, Pfendesack Lajos, Wikkert Lajos világiak; Gyalog István igazgató, Marhauser Imre pénztáros, Faik Henrik eforus, Beke Andor tanár és alulírt jegyző.

Mint vendégek: Reich Sándor lelkész, Generich Tivadar, Hajas Béla, Kovács Jenő, Lovik Kálmán, März Konrád, Molnár Kálmán, Posevitz Vilmos és Demiány Ervin tanárok, Mühl János tanító.

Szeniczey Géza elnök rámutatva arra a fontos és nehéz kötelességre, melyet az egyházmegye az iskolai nagybizottságra, mint a főgimnázium ügyeinek intézőjére rótt, megnyitja az értekezletet.

1. Az elnökség jelentése.

Horváth Sándor elnök a következőkben teszi meg évi jelentését:

1. Az 1909. évi június 22-én tartott gyűlésen az isk. nagybizottság helyettes tanári minőségben megválasztotta a vallástanári állásra Generich Tivadar ev. lelkészt, a történelem—latin tanszékre Lovik Kálmán tanárjelöltet, a mennyiségtan—természettani

lanszékre Polgár Dezső tanárjelöltet, a miniszteri kinevezésre fenntartott természetrajz—földrajzi tanszékre pedig a 88964 1909. sz. miniszteri rendelettel szintén helyettes tanári (hiv.) minőségben kinevezetett Posevitz Vilmos nagyrőczei polg. isk. okl. helyettes tanár. A megválasztott tanárok állásaikat a rendes időben elfoglalták. Ugyancsak elfoglalta állását Molnár Lajos algimn. okl. tornatanító, elemi isk. evang. tanító, kit az iskolai nagybizottság négy osztályban (III—VI.) óraadó minőségben alkalmazott.

2. Tekintettel azon körülményre, hogy a miniszter a természetrajz—földrajzi tanszéket helyettes tanárral töltötte be, az elnökség a nyert meghatalmazás alapján — 1909. szept. 1-ével kezdődő hatállyal — rendes tanárrá léptette elő Kovács Jenő h. tanárt, ki hivatali esküt tett; nyugdíjigényének megállapítása és személyi pótlékának kiutalványozása ügyében a kormánynál a szükséges lépések megtétettek.

3. Az elnökség felterjesztése folytán személyi pótlékot utalványozott a kormány 14719/1909. sz. a. Demiany Ervin és März Konrád, 114434/1909. sz. a. Kovács Jenő rendes tanároknak és felvette őket az ev. tanárok fizetési fokozatába.

4. Az elnökség felterjesztése következtében a nyugdíjintézet kötelékébe felvételtek 90916/1909. sz. miniszteri rendelettel Demiány Ervin, 90918 1909. sz. a. März Konrád és 116669/1909. sz. a. Kovács Jenő rendes tanárok. Nyugdíjigényét felemelte a kormány: 87852/1909. sz. a. Beke Andornak, 90915/1909. sz. a. Hajas Bélának és 99865/1909. sz. a. Gyalog Istvánnak. Mindezen változásokkal kapcsolatban a 3062 1910. sz. min. rendelettel a fenntartói nyugdíjárulék 1911. évi január 1-től számítva 1300 koronában állapított meg.

5. Az igazgató jelentése alapján a lefolyt tanévben oklevelet nyert a latin–lörténet szaktárgyakból Lovik Kálmán, a mennyiség–természettani szaktárgyakból Polgár Dezső helyettes tanár; ennél fogva a főgimnázium összes tanárai oklevéllel bírnak.

6. Az elnökség — a nyert meghatalmazáshoz képest — bejelentette a fenntartóság azon határozatát, hogy az V–VII. osztályokat továbbra is fenntartja és a VIII. osztályt újból megnyitja. A jelentés a 43887/1909. sz. min. rendelettel tudomásul vétetvén, az iskola összes osztályai megnyitlak. A megnyitás után az elnökség nyilvánossági jogot kért az V–VIII. osztály számára, egyuttal pedig kérte az érettségi vizsga megtartásának jogát is. A miniszter 1909. évi november hó 18-án 129895. sz. a. kelt rendeletével abban az örvendetes meglepetésben részesített bennünket, hogy a nyilvánossági jogot nemcsak a lefolyt tanévre adta meg, hanem végelesen és így a bonyhádi főgimnázium e naptól fogva helyet foglal a nyilvánossági jogot élvező főgimnáziumok sorában.

7. Az építési államsegély lebonyolítására kiküldött megbizottak -- Graf József és Gyalog István — a rendkívüli esp. gyűlés után nyomban elkészítették a közjegyzői okiratot és így a felterjesztés kellő időben felment a kormányhoz, mely azonban csak f. évi márczius 14-én 25756. sz. a. utalványozta ki az annuitást. Ennek ellenében a Magyar Jelzálog Hitelbank az államsegélyt folyósította a következő kimutatás mellett:

A) Tőke:	a) államsegély	=	136.040	K
	b) költségek	=	524.82 „	= 135515.18
B) Kamat	1909. szept. 1. óta	4½%	=	3877.14
	Készpénz	=	139392.32	

Ezzel az ügy befejezést nyert, a 3% nyugdíj-járulék azonban az építési államsegély második részlete után eddig kivette nincs.

8. Az esperességi gyűlés elhatározván a fenn-tartási államsegélyről szóló szerződés revíziójának és az évi subventió felemelésének kérelmezését — 11.000 koronáról 40.000 koronára —, miután az egyházkerületi és egyetemes gyűlések a folyamod-ványnak a magas kormány elé terjesztését engedé-lyezték, a mint csak lehetett, a szükséges lépések megtétettek. Sajnos, ebben az ügyben lényeges ha-ladás nem történt; mindössze annyi, mint az igazgató jelentette, hogy az 1911. évi állami költségvetés tervezetbe főgimnáziumunk részére 11.000 korona helyett 13.000 korona segély van beillesztve.

9. Az iskola szellemi állapotáról az igazgatótól időről-időre nyert jelentések alapján konstatálhatja elnök, hogy az állapotok megnyugtatók.

A tanév megnyitásán és az osztályvizsgálatokon elnök nem vehetett részt, hanem Graf József bony-hádi lelkésszel helyettesítette magát.

Ami az iskola látogatottságát illeti, az eredmény már is felülmúlja számításunkat, mert a tanulók száma 368-ra emelkedett és így jogos az a remé-nyünk, hogy a bonyhádi főgimnáziumunk a népes intézetek közé fog tartozni.

Ebben az évben fejezte be az intézet, mint tel-jes középiskola, első évét; ebben az évben bocsátja ki szárnyai alól az első csoport „érett fiatalembert.” Adja az Isten, hogy ez a kis raj diszére váljék az intézetnek; adja az Isten, hogy az évről-évre elszálló rajok hasznos munkát végezzenek a haza, az egy-ház és a társadalom szolgálatában!

Az elnöki jelentés egész terjedelmében örvendetes tudomásul szolgál, különösen azonban a jelentés 6. pontja.

II. Az igazgató jelentése.

1. Általános jelentés az isk. életről (lásd az évi értesítőt).

2. A miniszteri megbízott Váradi Károly tank. kir. főigazgató a 109510/1909. számú min. rendelet alapján 1909. okt. 24, 25, 26-án ejtette meg hivatalos látogatását.

3. Az érettségi vizsgálat főtiszt. püspök ur ömértósága elnöklete alatt és az 56562/1910. számú min. rendelettel kiküldött Rambauer Emil czimz. főigazgató ur kormányképviselő jelenlétében f. hó 23-án veszi kezdetét.

4. Az iskola felszerelése:

a) A fizikai szertár számára előirányzott eszközök harmadik sorozata (érték 4870·10 kor.) immár megérkezett, de az átvétel még nem történt meg. Ezzel a fizikai szertár alapfelszerelése befejezést nyert. Tekintélyes gyarapodásban részesült a többi szertár és a könyvtár is, úgy, hogy a beszerzéseket kis időre mérsékelni lehet.

b) A butorzat kiegészítését befejeztük a VIII. osztály bebutorozásával; az egyes szertárakban szűkség lesz szekrényekre, hogy a szereket kellőképen elhelyezzük, nem késheetünk soká a könyvtári szekrények szaporításával sem.

5. Az iskola iránti jóindulat megnyilatkozása ez évben sem szünetelt. Véssey Sándor egyhker. felügyelő ur ömértósága 300 kor. adományával megvetette az ifjusági belmissió egyesület alapját. Tekintélyes összeg (275 kor.) folyt be a jó tanulók megjutalmazására és a szegénysorsu gyermekek segélyezésére. A régi tanítványok a létesítendő „Forberger“-alapítványt, mely 355·30 koronára gyarapodott, szaporították 77 koronával.

6. A főgimnáziumi alapra felajánlott összegekből a tanévben befolyt 6869.50 kor., mely a múlt év végén kimutatott tőkét 68028 kor.-ra emelte; a még kinnlevő összegekből pedig bizton várható 6--7 ezer korona. Bonyhád nagyközség és a bonyhádi tkpénztár járulékaikat beszolgáltatták.

7. Potzner Jakab iskola-szolga évi 500 korona fizetésének felemelését kéri, mert megélni nem tud belőle.

8. A tanári testület egyes funkczionáriusainak, nevezetesen Gyalog István igazgatónak, Beke Andor isk. alpénztárosnak, Faik Henrik tápint. ephorusnak megbízatása lejárván, ezen állásaikat az isk. nagybizottság rendelkezésére bocsátják.

9. A tanári testület előterjesztései, illetve javaslatai:

a) A jövő évi tantárgyfelosztás (l. 1910. április 23. tanáért. jk. 4. p.).

b) A Martin György énektanító lemondása folytán megüresedett énektanítói állás betöltése.

c) A tornatanítás ellátása a jövő tanévben.

d) Az ifjúsági játékvezetőknek adandó megbízás.

e) A tankönyvek változtatása (l. 1910. jun. 17., 18. ért. jk. 6. p.).

f) A (megválasztott) tanárértekezleti jegyző megválasztásának bejelentése.

10. A VIII. oszt. tanulók ösztöndíj alapítványtervezetének bemutatása.

Az iskolai nagybizottság az igazgatói jelentés összes pontjait tudomásul veszi, egyben a következő intézkedéseket teszi, illetőleg határozatokat hozza:

Ad 7. Potzner iskolaszolga azon kérelméhez, hogy 500 K. bére fölemeltessék, a bizottság évi 600 K.-nak a megszavazásával egyhangulag hozzájárul.

Ad 9. Az iskolai nagybizottság tekintettel arra, hogy Martin György intézetünkénél az énektanító tisztét 26

éven át viselte buzgón, fáradhatlanul, mindenkor eredményesen, semmi munkát nem sokalva a siker érdekében: érdemeinek elismerésével sajnálattal tudomásul veszi lemondását, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja s őt erről jegyzőkönyvi kivonathban értesíti.

Ad 9. Kiszely Géza tanárnak újabb 3 évre tanár-értekezleti jegyzővé történt megválasztatását a bizottság tudomásul veszi, egyben felkéri és megbizza őt a nagybizottsági jegyzői teendők további ellátásával is.

Ad 10. Az idei abiturientsek ösztöndíj alapítványának tervezetét a bizottság egyhangulag elfogadásra ajánlja az esperességi közgyűlésnek.

III. Az iskolai kishbizottság és építőbizottság jegyzőkönyveinek tárgyalása.

Az elmúlt iskolai év folyamán 3 ízben tartatott kishbizottsági ülés, még pedig 1909. okt. 13., 1910. február 23., jan. 15-én. Ezekben a következő ügyek intéztettek el:

1909. okt. 13-án. Igazgató jelenti, hogy a régi rajzterem ideiglenes hálóteremnek engedtetett át az internátusnak; az alpenztári felesleg (278·12 K) átadatott özv. Forberger Lászlónénak. A nyári tornatér javítási költségei 11·85 K-t tettek ki. A VIII. osztály tantermének felszerelése 989 K-ba került. A fizikai szertár szereit 4180 K ellenében átvétettek. Az alpenztári számadás 18460 K bevétel és ugyanannyi kiadást tüntet fel. Javasoltatik igazgatónak utalványozásért a felmentvény megadása. A tápintézeti számadásnál 2400 K-nyi a megtakarított összeg, az az internátusi számadások szerint itt 611·18 K a pénztári maradvány. Tandíjakból 1000 K, tápdíjakból 546 K kedvezmény osztatott ki. A beszerzésekre nézve javaslatba hozott 2650 K-t a kishbizottság elfogadja. A tápintézeti építkezés előkészítése. Fuvardíjak.

1910. február 23-án. A pénzügyi, iskolai nagy- és kisbizottsági szabályzatok és az iskolai törvények átdolgozásának kérdése. A könyv- és szertári beszerzések megtörténtek. Az internátus számára három Friedländer kályha szereztetett be 354·10 K-ért. A tápintézeti épületek terve és költségvetése elkészült. Az építkezés Péter Jakab építésznek adatott át 36000 K-ért, a szerződés vele megkötetett. A beszerzéseknél az ifjusági könyvtár számára megszavazott 650 K-nyi összeg tévedésből kimaradván az egyházmegyei pénztárakról szóló kimutatásból: kéretik e tétel utólagos jóváhagyása. A második félévben elengedett tandíjak 1035, a tápdíjak 480 K-ra rugnak. A tápintézet vasárnapi étrendje csekély változtatást szenved. Fuvardíjak.

1910. jun. 15-én. Igazgató jelentést tesz a felszerelésre engedélyezett 6918·19 K mikénti felhasználásáról, hogy egyéb dologi kiadások 3484·35 K-t tettek ki, hogy a múlt évi hátralékból befolyt 30 K, hogy Péter építész az épület hiányait a nyár folyamán pótolni fogja. Elrendeltetnek az igazgatói lakáson szükségessé vált apróbb javítási munkálatok, szintugy az esővíz szabályozása a tápintézetnél. A miniszteri megbízott látogatásáról szóló jegyzőkönyv öröndetes tudomásul szolgál. Az ifjusági segélyegylet pénztárának kezelése alól való felmentvény megadása javasoltatik. A Sass-féle ösztöndíj adományozása. A tanári szolgálati practica és fegyelmi szabályzat tárgyában tett javaslat. Az építőbizottság felhatalmazást nyer a tápintézeti épületeknél szükséges pótlások eszközölletésével (kerítés, étterem felszerelése stb.) Az eforus tiszteletdíja. Az internátus az átveendő 2 tanári lakásért és egyéb helyiségekért még 500 K-t fizessen a pénztárba. Fuvardíj.

Építőbizottsági gyűlés az év folyamán összesen

4 volt és pedig 1909. okt. 14-én, 28-án, nov. 22-én, 1910. jan. 12-én.

Ezek tárgyai voltak: A tápintézet és eforusi lakás helyiségeinek megbeszélése. Egy hármass bizottság kiküldése a tervrajzok s költségvetésre nézve teendő javaslatlattertel végett. A tett javaslat értelmében Péter Jakab építész veszi át az építkezést a pótmunkálatokkal együtt 36000 K-ért. A szerződésbe felveendő az utczaí betonjárda, az udvari patakkőjárda, kapu, kút. Az építkezés aug. 15-ig befejezést nyerjen. Baumgarten műépítész jegyzőkönyve tudomásul vétel végett a nagybizottság elé terjesztik. A megkötendő szerződés pontjainak a megállapítása. Az építkezésre való felügyelet gyakorlása. Az építési költség kiutalványozása 4 részletben történjék.

Az iskolai nagybizottság a kis- és építőbizottságok üléseiről szóló jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi, egyben felkéri Beke, Faik, Schöll, Szabó bizottsági tagokat, hogy Gyalog igazgató elnöklete alatt mint szűkebb bizottság a bizottságok szabályzatait áttanulmányozzák és javaslataikat az esperességi gyűlés elé terjesszék.

A tanári szolgálati pragmatika és fegyelmi szabályzat ügyében elfogadtatik az iskolai kisbizottság következő javaslata: Az esperességi gyűlés keresse meg a kerület útján az egyetemes közgyűlést egy ily szabályzat tervezése és kidolgozása iránt és ennek tárgyalása végett az iskolai fenntartók elé leendő terjesztése iránt.

Az eforus tiszteletdíját illetőleg javasoltatik, hogy ez a lefolyt tanévre nézve utólag 200 K.-val pótolassék, a jövőben pedig tiszteletdíj gyanánt az újonnan épített eforusi lakás szolgáljon.

IV. Az internátusi felügyelő-bizottság üléseiről felvett jegyzőkönyvek tárgyalása.

Az internátusi felügyelő-bizottság 5 ülést tartott. Felvett az intézetbe 62 növendéket. Ezek közül 54 protestáns és 8 katolikus fiut. Az év elején az in-

ternátusba csak 60 növendék jött be, 2 elmaradt. Mivel az internátus helyiségei a nagyobb számu növendékek befogadására alkalmatlanok, azért a volt rajztermet egy évre ideiglenesen hálósobának használtuk fel. A szükségessé vált beszerzéseket a bizottság engedélyezte. Három növendéket az intézetből kihágás miatt kizártunk.

1. Mivel előfordult, hogy a fölvetett növendék az internátusban helyét nem foglalta el és másokat kiszorított, azért a fölügyelő bizottság az esperességnek azt proponálja, hogy a fölvételtől szóló értesítés után minden növendék 8 nap alatt tartozik 20 korona orvosi és butorhasználati díjat beküldeni, ellenkező esetben, helyét mással töltjük be, ha pedig a befizetés után az internátusban helyét el nem foglalja a befizetett 20 koronát elvesziti.

2. Ha valaki fertőző betegségben szenved, 15 napig az internátus fizeti érte az ellátási díjat, a további költség a szülőket terheli.

300 korona kedvezményt osztottunk ki az internátusi növendékek között.

3. Az internátusi orvos tiszteletdíja 300 koronában állapittatik meg.

4. Az internátusi szolga fizetése 1300 korona lesz.

5. A ragályozó szoba bérlete továbbra is fönntartatik.

6. A vakációban a szükséges javítások megejtendők.

7. A konviktusi helyiségek mikénti fölhasználására a bizottság tervet dolgozott ki és azt elfogadásra ajánlja.

8. A szellemi állapot, a tanulók előmenetelét illetőleg javult :

tiszta jeles	4 tanuló,
tiszta jó	10 „
legalább elégséges	31 „
egy tárgyból bukott	2 „
több tárgyból bukott	6 „

9. A mi az anyagi állapotot illeti, az adósság kifizetése után, tisztán marad a jövő évre körülbelül 800 korona.

Az év végén a tanulók létszáma 53.

A bizottság a jegyzőkönyvekben tárgyalta tudomásul veszi, a jelentés 1. 2. 3. 4. 6. pontjait egyhangúlag magáévá tévén a bennök foglaltakat elfogadásra ajánlja, szintúgy a 7. pontban megemlített lakás alakítási tervezetet is.

V. *A pénzügyi bizottság javaslata a tanárok lakbérének rendezése, a hivatalos képviseltetés költségei és az egyes tanszékek rendszeresítése tárgyában.* (1909. esp. jk. 85. old.)

1. A pénzügyi bizottsági gyűlés azon javaslattal lép a nagybizottság elé, hogy a jövő tanévtől kezdve három rendes tanári állás kreáltassék. Megkívánja ezt első sorban az intézet érdeke, mely ezáltal állandó tanári testülettel fog birni, de megkívánja a méltányosság is, hogy azoknak jövője, kik sikerrel működnek közre evangélikus egyházunk és iskolánk szolgálatában, minden gondtól menten biztosítottassék.

E tanári állások közül az első a földrajz—természettudományi, melyre nézve a pénzügyi bizottsági gyűlés proponálja, hogy megfelelőleg az állammal kötött szerződésnek, 2400 kor. fizetéssel és 400 kor. lakáspénzzel 1910. szept. 1-től számítandó hatállyal Posevitz Vilmos ajánltassék, ki mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Ő Nagyméltóságának 88964 1909. számú rendeletével az 1909—1910. évre kinevezett helyettes tanár ezen állásában a fenntartóság teljes elismerését érdemelte ki.

b) A másik rendszeresítendő két tanári állás a vallástanári és az egyik a klasszika filológiai. Az elsőre Genersich Tivadar helyettes tanárt, a másikkra pedig Zvarinyi János helyettes tanárt léptesse elő a fenntartóság. Minthogy azonban az államsegély fel-emeléséért benyújtott kérvényünk a zavaros politikai viszonyok miatt ez időszereint még elintézését

nem nyert és a közel jövőben csak a legminimálisabb államsegély felemelést remélhetjük, javasolja a pénzügyi bizottság, hogy e két rendes tanári állás javadalma egyelőre 1600—1600 kor.-ban és 400—400 kor. lakpénzben állapíttassék meg, de egyuttal intézzen kérvényt a fenntartóság a magas miniszteriumhoz, hogy e két rendes tanár javadalmazását 1000—1000 K személyi pótlék kiutaltványozásával a többi rendes tanárokéval egyenlővé tenni méltóztassék.

2. A múlt évi esperességi gyűlés által a pénzügyi bizottsághoz utalt, a tanári lakáspénzek rendezésére vonatkozó kérdésre nézve a pénzügyi bizottság azon javaslattal lép a nagybizottság elé, hogy e méltányos kérést — tekintettel a lakásbéreknek Bonyhádon az utóbbi években rohamosan emelkedő voltára — oly módon rendezze, hogy tanárainknak az állami tisztviselők részére megállapított VI. lakbérosztálynak megfelelőleg a IX. fizetési osztályban folyó évi szept. 1-től 500 K, a VIII. fiz. osztályban pedig 650 K lakáspénzt állapítson meg.

3. A tanári testület hivatalos költségeinek megállapítására vonatkozó kérdést a pénzügyi bizottság fedezet hiányában jelenleg mellőzendőnek tartja.

A pénzügyi bizottság javaslatát az iskolai nagybizottság egyhangulag elfogadja annak a hozzáadásával, hogy az elnökség nyerjen felhatalmazást arra, hogy oly proposíciót terjesszen a vallás- és közoktatási miniszter úr Ő Nagyméltósága elé, hogy a tanárok lakásbére, az állami tisztviselők VI. lakbérosztályának megfelelőleg rendeztessék, vagyis, hogy a VIII. fizetési osztályú tanárok lakásbére 650 K., a IX. fizetési osztálybeliéé pedig 500 K. legyen.

VI. *A pénzügyi bizottság javaslata a rendszeresítendő tanári állások és a tanárok lakáspénzének rendezésére vonatkozó fedezet tárgyában.*

A három rendes tanári állás szervezése és a tanárok lakáspénzének rendezése a jövő évi költségvetés keretén belül csak úgy eszközölhető, ha a magas minisztérium a pénzügyi bizottság által javasolt személyi pótlékot megadja, ellenkező esetben pedig a költségvetésben 1290 K deficit fog mutatkozni. Minthogy pedig a pénzügyi bizottság okvetlenül szükségesnek tartja, hogy nevezett tanároknak ne csak czimük biztosíttassék, hanem rendes tanári fizetésük folyó évi szept. hó 1-től az esperességi pénztárból folyósíttassék is, minthogy továbbá méltányosnak tartja, hogy a tanári testületnek kellőleg megokolt és ismételten beterjesztett kérvénye a lakáspénz rendezésére nézve megnyugtatólag elintéztessék, egyhangulag javasolja a pénzügyi bizottság, hogy azon nem reméli esetre, ha a közoktatási miniszter a kérelmezendő 1000—1000 K személyi pótlékot az előléptetett két tanártól megtagadná, a fenntartóság az 1290 K deficit fedezésére beszűnteti kéthárom évig — míg magasabb államsegélyt kapunk — az alumneumnak tartozó tőke fizetését s ebből fedezi a mutatkozó 1290 K hiányt. Megjegyzendő, hogy az alumneumnak fizetendő tőkerészlet 1911-ben 1396 K, a kamat 604 K. mely utóbbi összeget a tápintézet a felfüggesztett időben is kapná, s így csak a tőke visszafizetésében állna be egy pár évi késedelem.

A pénzügyi biz. javaslata helyeslőleg tudomásul vétetik.

VII. *Az igazgatói állásnak 6, az eforusi és alpénztárosi állásnak 3---3 évre leendő betöltése.*

Az igazgató, tápintézeti eforus és alpénztáros megbízatása letelvén:

1. Az igazgatói állásra a következő 6 iskolai évre eddigi érdemeinek elismerésével egyhangulag Gyalog István igazgatótanárt választja meg az iskolai nagybizottság.

2. Tápinézeti eforusnak a következő 3 évre egyhangulag újból Faik Henrik tanárt.

3. Iskolai alpenztárosnak a következő 3 évre egyhangulag újból Beke Andor tanárt választja meg a bizottság.

VIII. *Az internátus felügyelő tanári állásának betöltése.*

Az internátus eddigi felügyelő tanára Zvarinyi János ez állásáról lemondott, amit a nagybizottság sajnálattal vesz tudomásul, mert Zvarinyi tanár mindenkor pontosan, lelkiismeretesen teljesítette a reája ruházott teendőket.

A nagybizottság a megüresedett állásra egyhangulag Lovik Kálmán tanárt választja meg. Egyben pedig javasolja, hogy — tekintettel arra, hogy a felügyelő tanár eddigi lakása meg nem felelő — tiszteletdíj címén a 200 K, készpénzen kívül a felszabadult régi eforusi lakást élvezze a felügyelő tanár.

IX. *A helyettes tanárok előléptetése.*

E tárgy a pénzügyi bizottsági javaslat előadásánál meg van haladva. (Jelen jegyzőkönyv VI. §.)

X. *Az énektanítói állás betöltése.*

A tanári testület abbeli propozícióját, hogy az énektanítás a jövő iskolaiévben ideiglenesen láttassék el bejáró tanerővel, ez állás végleges betöltése pedig a tornatanítói állás rendszeresítésével egyidejűleg történjék;

a bizottság egyhangulag magáévá teszi és ugyan ezen propozíció értelmében az eddigi fizetés és kötelezettség mellett Wikkert Lajos elemi iskolai tanítót választja meg az 1910—11. évre óraadó énektanítónak.

XI. *Intézkedés a torna- és játéktanítás ellátása ügyében.*

A bizottság itt is a tanári testület proposíciója szerint jár el és az 1910–11. tanévre még egyszer Molnár Lajos okl. algimnáziumi tornatanítóra bizza 4 osztálynak (V–VIII.) a tornáját, míg a többi 4 osztály tanítását Demiány és Zvarinyi rendes tanárok vállalják magukra.

A játék vezetésénél megmarad az idei gyakorlat, illetőleg beosztás.

XII. *A létesítendő ifjúsági belmisszió egyesület alapszabályainak beterjesztése.*

Az ifjúsági belmissziói egyesület alapszabályai felolvasatnak, elfogadtatnak és pártolólag terjesztetnek az esperességi gyűlés elé megerősítés végett.

XIII. *Fuvardíj*

cimén az elnökség összesen 92 K.-t utalványoz.

XIV. *Gyalog bizottsági tag indítványa.*

1. A lefolyt tanévben fenntartóságunkat érzékeny veszteség sújtotta. Az iskolai nagybizottságnak póttagja, az iskolai kisbizottságnak s építőbizottságnak, a pénzügyi bizottságnak rendes tagja: Ermel Adolf elköltözött az élők sorából.

Vége tevékeny életének, mellyel együtt sirba szállt fáradhatlan buzgósa és az intézet ügyeiért való állandó lelkesedése!

Gyalog igazgató indítványára a bizottság egyhangulag elhatározza, hogy az elhunyt bizottsági tag érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és erről a hű munkatárs özvegyét jegyzőkönyvi kivonatban értesíti.

Együttal ajánlja a nagybizottság az esperességi gyűlésnek a szabaddá lett tisztségre való megválasztásra egyhangulag Dr. Schall Kálmán helybeli orvost.

2. Néhai Wiesner Boldizsár volt rendes nagybizottsági tag elhalálozása folytán a nagybizottság rendes tagjai közé lép Schöll Lajos póttag;

ennek helyébe választandó póttagul ajánlja a bizottság Müller Róbert felsőnáni lelkészt.

XVI. *Schöll bizottsági tag indítványa.*

Schöll lelkész indítványára az iskolai nagybizottság azon egyhangu javaslatát terjeszti az esperességi közgyűlés elé, hogy

az intézet régi munkásának, Marhauser Imre pénztárnoknak tiszteletdíja egy az eddiginél magasabb összegben állapíttassék meg, azért a fokozottabb munkatöbbletért pedig, mely az építkezési költségek kezelésével járt, neki 500 korona külön tiszteletdíj szavaztassék meg.

Kimerítettvén a tárgysorozat, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Kiszely Géza s. k.,

isk. nagybiz. jegyző.

Az egyházmegyei közgyűlés a nagybizottság jegyzőkönyvében foglalt intézkedéseket általában tudomásul veszi.

A jegyzőkönyv II. p. 5. alpontjában az igazgatónak azon jelentését, hogy méltóságos Véssey Sándor ker. felügyelő úr 300 K. adománnyal az ifjúsági belmissiói egyesület alapját megvetette, a közgyűlés örvendetes tudomásul veszi és kerületi felügyelő urnak adományáért jegyzőkönyvében köszönetet szavaz.

A jkönyv ugyanezen II. pontjának 7. alpontjára vonatkozólag a közgyűlés elfogadja a nagybizottság javaslatát és Potzner Jakab iskolaszolga fizetését 1910. évi július hó 1-től 500 koronáról 600 koronára emeli.

A 10. pontban foglalt javaslatot az idei abiturientsek ösztöndíj alapítványának tervezetét illetőleg az esp. gyűlés változatlanul elfogadja.

A jkönyv III.-ban a tanári szolgálati pragmatikára vonatkozó javaslatot az esp. közgyűlés, tekintettel arra,

hogy ilyen szolgálati pragmatika csak úgy válhatnék teljesen egységessé, ha miként ez az egyetemes rendtartás készítésénél történt, az egyetem dolgoztatna ki egy tervezetet, melyet hozzászólás és esetleges javaslat tétel végett leküldenének az egyes intézetekhez s ezeknek javaslata után dolgozná ki az egyetemes tanügyi bizottság, az iskolai nagybizottság javaslatát elfogadja s a f. évi ker. gyűlésnél javasolja, hogy kerestessék fel az egyetemes gyűlés ilyen tervezet kidolgoztatására.

Ugyanezen III. pontban foglalt azon indítványt, hogy az ephorus dija a múlt tanévre 600 koronában állapittassék meg, a jövőre nézve pedig tiszteletdíjul a tápintézet új épületében létesített lakás szolgáljon, az egyházmegyei közgyűlés elfogadja és határozattá emeli.

A IV. p. 1, 2, 3, 4, 6 és 7-ik pontjaiban foglalt javaslatokat az egyházmegyei közgyűlés elfogadja.

A IX. pontban foglalt javaslatot az esp. közgyűlés szintén elfogadja és határozattá emeli.

A XIII. pont alatt beterjesztett ifjusági belmissiói egyesület alapszabálytervezetét a közgyűlés elfogadja és jóváhagyás végett a ker. közgyűléshez felterjeszti.

A XV. pont alatt foglalt indítvány értelmében a közgyűlés Ermel Adolf elhunyt nagybizottsági tag helyére dr. Schal Kálmán járás orvost választja meg. A lelkészi bizottsági helyek közül szintén üresedésben volt egy póttag helye, melyre a közgyűlés Müller Róbert felső-nánai lelkészt választja meg.

A XVI. pontban foglalt indítvány értelmében a közgyűlés Marhauser Imre esp. pénztárosnak az 500 korona tiszteletdíjat megszavazza, a jövőendő díjazásra vonatkozó indítvány pedig javaslattétel végett kiadatik a pénzügyi bizottságnak.

Jegyezte :

Beke Andor

e. vil. aljegyző.

9. Sorra került a népiskolai bizottságnak 1910. június 22-én Bonyhádon felvett jegyzőkönyvének tárgyalása.

Az egyházmegyei közgyűlés

a) örömmel veszi tudomásul, hogy iskoláink a múlt évben is a valláserkölcsei s hazafias nevelés terén áldásos munkát fejtettek ki;

b) a bikácsi alsó- s a zsibriki iskola vezetőjét a számtanban,

a kölesdi s az alsónánai felső iskola vezetőjét a valóságban behatóbb munkásságra,

a dunaföldvári tanítót pedig ismételten szigorubb fegyelemtartásra utasítja;

c) Ágot és Borjádót a tanítói lakásban tapasztalt hiányok mielőbbi pótlására,

Bonyhádót az V., Némethidast, Nagyhajmást, Magyarbolyt és Borjádót a II. tanítói állomás szervezéséhez szükséges lépések megtételére felhívja;

d) az 1908. évi XLVI. t.-cz. értelmében megengedett 50 f. beiratási díjat beszédés esetén csakis iskolai könyvtár céljaira fordítandónak engedélyezi;

e) az egyes iskoláknál tapasztalható nagymérvű igazolatlan mulasztások elkerülése s a büntetéspénzek pontos behajtása végett az iskolaszéki elnököket szigorú ellenőrzésre kötelezi;

f) Dunaföldvárt, Vámost s Tolnanémedit az „Evang. Népiskola“ cz. szaklapra előfizetésre utasítja;

g) Hidast s Majost alesperes útján szigorúan utasítja, hogy tantermeiket ne a tanulókkal separtassák;

h) a mecsekvidéki tanítói körnek a kántori próbák megszüntetését célzó indítványa folytán a népisk. bizottság javaslatához képest kimondja, hogy kántori próba esetén az elénekelendő melódiákat ne az egyes gyülekezeti tagok határozzák meg, hanem a presbytérium a próbát megelőzőleg három éneket jelöljön ki, melyeket a próbatevő a chorálkönyv szerint tartozik elénekelni;

i) a sióvidéki tanítói körnek azon indítványát, hogy a tanítói köröknek az esp. közgyűlésre kiküldött képviselői az esp. házipénztárból kapják napi- s fuvardijaikat, kiadja a véleményező s a pénzügyi bizottságnak tanulmányozás s véleményes javaslattétel végett;

k) u. a. tanítói kör azon indítványa felett, hogy a tanító csak végszükségben bizassék meg a praedikálással,

napirendre tér, mert az egyházkerületnek egyik elvi határozata e tekintetben ugyis kötelezőleg intézkedik;

l) a Zsedényi alap segélyére Bús Henrik, f.-nánai tanítót egyhangulag ajánlja;

ezzel kapcsolatban felkéri az egyházkerületet, hasson oda valami uton-módon, hogy egyházmegyénkben, melyben 103 tanító van alkalmazásban, a Zsedényi-alap több tanító javára kerüljön kiosztás alá, mint az alig egynéhány tanítóval bíró egyházmegyében;

m) az érdemekben gazdag néh. Hammer József, népisk. biz. tag helyére Rein János, paksi tanítót választja meg;

n) a praeoráns tanítók azon óhaját, hogy az egyházkerület, a közigazgatási államsegélyből akár csak kevéssel is jutalmazza őket, a legmelegebb pártolással terjeszti fel az egyházkerülethez;

o) mivel a murgai s kölesdi gazd. ismétlő iskolák nagyszámu ág. hitv. ev. növendékei nem részesülnek vallásoktatásban, mert az iskola vezetője nem az evang. tanító, szigoruan utasítja Murgát és Kölesdet, hogy akár áldozatok árán is, a vallásoktatásról a gazd. ism. iskolákban is gondoskodjanak;

ezzel kapcsolatban elvi határozatként kimondja, hogy az anyagyülekezeti ismétlő iskolákban lehetőleg a lelkész végezze a vallásoktatást, a filiákban pedig a tanító. Ha utóbbit híványa erre nem kötelezné, a gyülekezet ezért méltányos díjazásban részesítse;

p) a VIII. járás iskolavizsgáló bizottságába Elvers Rudolf, karancsrévi nagybérlet választja meg;

q) Vértesi Zoltán indítványát a felekezeti tanítók fizetésének az állami tanítókéval egyenlően rendezése tárgyában az egyetemes közgyűlés elé szíves pártolással felterjesztés végett az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

10. Olvastatott az egyházmegyei gyámintézetnek Kölesden, 1910. július 6-án felvett jegyzőkönyve, mely szerint:

1. A pénztári állapot a következő: M. é. készlet: 47.41 kor., tőke kamatja: 14.92 kor., offertóriumból

s pd. a) esp. gyűlésen: 63 kor.; b) gyülekezetek részéről: 144·25 kor., templomi perselyből: 135·22 kor., alkalmi adomány: 10·69 kor., házankénti gyűjtés: 511·21 kor., elemi iskolai gyűjtés: 112·76 kor., bonyhádi főgimn. ifjúság gyűjtése: 41 kor., mucsfai nőegylet: 3 kor., mbolyi nőegylet: 1 kor., egyesektől: 45·34 kor., összesen: 1066·80 kor.

2. Adakoztak: Bátaapáti s filiái 21·25 kor., Bábony 5·32 kor., Bikács 13·52 kor., Bonyhád 83·62 kor., Csikóstóttós 23·68 kor., Ág 4 kor., Kszekcső 9·56 kor., Szabadi 9·78 kor. (2 évi), Tarrós 2·60 kor., Tékes 21·56 kor., Döröcske 45·50 kor., Bonnya 11·98 kor., Gadács 11·66 kor., Somogyszill 10 kor., Duna-földvár - Ráczalmás 10·40 kor., Ecsény 3·94 kor., Hácsputenda 1·80 kor., Polány 5·86 kor., Vámos 6·96 kor., F.-nána 44·01 kor., Gyöng 5 kor., Mszla 2·50 kor., Györköny 84·94 kor., Hidas és Maráza 29·72 kor., Keszőhidegkut és Belecska 35·15 kor., Izmény 12·42 kor., Györe 7·28 kor., Kalaznó 17·03 kor., Kéty 19·03 kor., Murga 11·64 kor., Kismányok 5·40 kor., Kistormás 19·99 kor., Pusztahangos 14 kor., Kölesd 19·19 kor., Köttse 25·68 kor., Majos 16·58 kor., Mekényes 21·57 kor., Nagyhajmás 18·24 kor., Mucsfa 15·19 kor., Nagyszokoly és Tamási 14·53 kor., Tolnanémedi 9·82 kor., Paks 27·21 kor., Ráczkozár 23·57 kor., Bikal 9·86 kor., Tófű 8·50 kor., Ssztlőrincz 27·95 kor., Pálfa 5·22 kor., Uzdborjád 6·83 kor., Ssztmiklós 7·62 kor., Szárazd 20 kor., Tab 13·42 kor., Torvaj 6·46 kor., Varsád 32·98 kor., Szekszárd 26·34 kor., Dombóvár 10 kor.

3. A begyűlt összeg rendeltetése szerint így oszlik meg: Szabad rendelkezésre 686·38 kor., egyet. tőkére 10·19 kor., Leopoldiánusra 3·16 kor., szeretet-adományra 146·86 kor., G. A. egyletre 32·98 kor., kerületi árvaházra 101·54 kor., soproni lic. tápinté-

zetre 10 kor., kőszegi leányiskolára 6 kor., torzsai conf. otthonra 2 kor., Löw Fülöp által létesítendő conf. otthonra 2 kor.

4. A szabadrendelkezésre befolyt 686·38 kor.-ból az egyházmegyei gyámintézet $\frac{1}{3}$ rész felett rendelkezik s pd. 228·80 kor. felett.

5. Az összes gyámintézetekhez kérvényt nyújtottak be: Dunaföldvár, Ráczkozár, Maráza, Zalaegerszeg, Bonnya, Ráczalmás, Ssztmiklós, Belecska, P.-hangos, Györe, Tolnanémedi, Szekszárd, Dombóvár, Tékes, Tarrós, Gerényes és Szabadi.

6. Az esp. gyámintézet a szabad rendelkezésre álló összegből segélyezi Bonnyát, Pusztahangost, Tékest és Szabadit á 49 koronával, Fenntartott 3·80 koronát; f. költségre 12 koronát; kerületi árvaházra 10 koronát; tőkésítésre fordít 7 koronát.

7. A segélykérvényeket kivétel nélkül pártolólág terjeszti fel a kerületi s egyetemes gyámintézetekhez s a G. A. egylethez.

8. Az egyhm. gyámintézet tőkéje a folyó évi kamatokon kívül 656·47 kor. A gyülekezetek gyámint. tőkéi 473·74 koronát tesznek ki. A számadás lezárta után Váralja részéről 2 korona, Sass László részéről 10 korona, Pécs részéről 29·04 korona folyt be, mely összegek a jövő évben számoltatnak el.

9. Nem adakoztak: Gerényes, Kácsfalu, Bollmány, Siklós, Magyaraker és Udvari.

Az egyházmegyei közgyűlés a gyámintézet jkönyvét örvendetes tudomásul veszi, mégis ujra s az eddiginél nagyobb áldozatkészségre serkenti a hivek seregét;

Kracher György lelkésznek, tartalmas s lelkes egyházi beszédéért hálás köszönetet mond;

ugyancsak e ponttal kapcsolatban felhivja az egyházmegye lelkészeit, hogy ezentul minden évben, a soproni tápintézet s kőszegi leányiskolára eszközözlendő gyűjtés alkalmával, a bonyhádi tápintézet javára is külön adományokat gyűjtsenek.

11. Főesperes előterjeszti a püspöki hivatal 902/1910. sz. leiratát, mely szerint a fiókegyházak s szórványok eddigi beosztása egyházmegyénként bizottságilag átvizsgálendő s felhívja a közgyűlést e bizottság megválasztására.

Az egyhm. közgyűlés, mint illetékes bizottságot, a számszékot bizza meg az átvizsgálással azon utasítással, hogy az érdekelt lelkészek meghallgatása után véleményes javaslatát a jövő évi egyházmegyei közgyűlés elé terjessze.

12. Alesperes, mint az énekeskönyvi bizottság elnöke jelenti, hogy az új német énekeskönyvek a nyomda alól kikerültek. Intézkedést kér az énekeskönyvek bevezetésének kötelező idejéről és szétküldéséről. Egyben tekintettel arra, hogy az új énekeskönyvben alig van halotti ének, azt az indítványt teszi, hogy az esperesség adjon ki egy halotti énekből álló gyűjteményt, mit az énekeskönyvvel együtt lehetne árusítani, esetleg külön is eladni.

Az egyházmegyei közgyűlés határozatilag kimondja, hogy az új német énekeskönyvet az esperesség összes németajku gyülekezeteiben 1911. január 1-én be kell vezetni, a mi idejében a szószékről többszörösen kihirdetendő:

az énekeskönyv könnyebb megszerezhetése végett minden lelkész bizományba 200 példányt kap s pd: 100 péld. á 1'60 K; 80 pld. á 3 K s 20 péld. á 5 K árban;

a halotti énekek gyűjteményének összeállításával s az esperesség költségére leendő kiadásával az énekeskönyvi bizottság bízatik meg.

13. Sorra került az egyházmegyei bizottságok szabályzatainak átalakítására kiküldött bizottság jegyzőkönyvének tárgyalása.

Tekintettel arra, hogy a bizottság az idő rövidsége miatt az összes bizottságok szabályzatainak átvizsgálásával nem készült el, az egyhm. közgyűlés a bizottság javaslatához képest megbizza a számvevőt, hogy a véle-

ményező és pénzügyi bizottság szabályzatának tervezetét készítse el, előbbi a nagybizottság, utóbbit a pénzügyi bizottsággal bíraltassa felül;

a gimnáziumi igazgató készítse el az iskolai kis-, nagy- s internátusi bizottságok szabályzatainak tervezetét, mindhármát bíraltassa felül az iskolai nagybizottsággal;

a számvevőszék egyházi elnöke készítse el a számszék szabályzatát, felülbírálja a számszék;

a népiskolai bizottságét az alesperes készítse el, felülbírálja a népiskolai bizottság s a tanítói körök;

a tervezeteket felülbíráló bizottságok véleményének mérlegelésével a kiküldött átalakító bizottság készítse el a szabályzatokat s nyújtsa be a jövő egyhalmegyei közgyűléshez tárgyalás végett.

Jegyezte:

Schöll Lajos

egyhm. aljegyző.

14. Tárgyaltatott a püspöki hivatalnak 2566/910. sz. leirata kapcsán Tolnavármegye kir. tanfelügyelői hivatalának 1604/910. sz. felhívása az iránt, hogy ezentul az elemi iskoláknál az évváró vizsga június 15. előtt ne tartassék meg, mivel a tananyag sok s különösen német helyeken a magyar nyelv elsajátítása több időt igényel.

Az egyházmegyei közgyűlés méltányolja az elemi iskolák fejlesztését célzó felhívást, de azt átmeneti intézkedés nélkül, különösen tekintettel a falusi viszonyokra, tetjesen magáévá nem teheti, hanem felhívja az egyházközségek iskolaszékeit az iránt, hogy ezentul a tanévet kezdjék szept. elején s az évváró vizsgát tartsák május végén.

Jegyezte:

Eösze Zsigmond

egyhm. e. főjegyző.

Kérvények.

15. Tiefbrunner Ernő tékesi tanító az iránt keresi meg az em. kgy.-t., engedje meg neki, hogy a feloszlott ligeti fiókegyház temetőjében termő fűvet, mivel senki sem akarja megvenni s már évek óta ő haszonélvezi, továbbra is kaszálhassa s hogy a temető jövedelméből összegyűlt 331 kor. 28 fill. ligeti temetői alapnak kamatait ő élvezhesse.

Az egyhm. közgy. megengedi, hogy Tiefbrunner Ernő a ligeti temetőt ad personam haszonélvezzé mindaddig, míg az egyházmegye máskép nem intézkedik.

A ligeti temetői alap jövedelmének élvezetét Tiefbrunner Ernőnek nem engedi át.

Az alap az egyházmegyei pénztárban kezelendő, miért is a csikostóttósi lelkész felhivatik, hogy az alapot, ill. a takarékkönyvet további kezelés végett az egyházmegyei pénztárba beszolgáltassa.

16. Pfendesack Lajos rácshidasi tanító, Schöll Lajos hidasi lelkész ellen panaszt emel, mert ez nem akarja neki a kéthetenkénti praedikálásért járó 60 koronát megfizetni; kéri a lelkész elmarasztalását.

Az ügy törvényszéki eljárást igényelvén, panaszló keresetével az egyházmegyei törvényszékhez utasítatik.

17. Bayer János szárazdi tanító panaszt emel a szárazdi egyházközség ellen azért, mert ez a hiványabeli 6 bécsi öl fajarandósága helyett nem 21 f. métert szolgáltat ki neki, hanem csak 20·4 f. m.-t.; kéri az egyházközség elmarasztalását, mert a hiványában az átszámítás 21 f. métert tüntet fel.

Tekintettel arra, hogy az átszámítás annak idején téves volt, mert 6 bécsi ölnök tényleg 20·4 folyó méter felel meg, az egyházközség nem 21 f. m., hanem csak 20·4 f. m. kiszolgáltatására kötelezhető.

Mivel pedig 0·4 f. m. fának átszolgáltatása surlódásokat idézhetne elő, az egyhm. kgy. kimondja, hogy a szárazdi egyházközség tanítójának természetben 20 f. m. fát szolgáltatasson át, a hiányzó 0·4 f. métert pedig évente készpénzben fizesse ki neki.

18. A m. é. egyhker. jkv. 249. p. értelmében a dombóvári egyesült prot. fiókegyház beterjeszti az 1910. jul. 7-én tartott közgyűlésének jkvét a prot. hivek számarányáról, évi forgalmáról, vagyoni állapotáról s azon óhajáról, hogy a dunántuli ág. hitv. ev. egyházkerület részéről elvben elfogadott missiói segédlelkész helyett államsegély útján rendes missiói lelkészt kívánna alkalmazni; mire nézve az egyházkerület hathatós támogatását kéri.

Az egyhm. kgy. a dombovári egyes. prot. fiókegyház kérelmét pártolólág felterjeszti az egyházkerülethez.

19. Tárgyaltatott a m. é. egyhker. közgy. jkv. 236. p. folytán a kaposvári ág. hitv. ev. hivek 1910. jul. 3-án tartott közgyűlésén felvett jegyzőkönyve, mely szerint a kaposvári hivek számukra missiói lelkészi állás szervezése esetén évi 800 kor. egyházi adóval rónak meg magukat. A missiói lelkészség szervezésének szükségét a jegyzőkönyv statisztikai adatokkal hathatósan támogatja.

Ugyancsak e jkvben megismétli a kaposvári evang. hivek közgyűlése azon kérelmét, hogy az egyházkerület járjon közbe a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnál az iránt, hogy a kaposvári elemi iskolánál éppen üresedésben levő egyik tanítói állásra ág. hitv. evang. tanító neveztessek ki.

Tekintettel a kaposvári evang. hivek, tankötelesek, tanulók tekintélyes számára s a kaposvári hivek áldozatkészségére, az egyhmegye sürgős felterjesztést intéz az egyházkerülethez az iránt, adja meg beleegyezését s biztosítsa a szükséges anyagi eszközöket Kaposvárnak missiói anyaegyházzá fejlesztésére.

Midőn pedig az egyhm. kgy. mély sajnálatának ad kifejezést a felett, hogy a kaposvári hivek tavalyi kérelmét az ág. h. ev. vallásoktatás céljából feltétlenül szükséges ág. hitv. ev. tanító kinevezése iránt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium nem teljesítette, újból kéri

az egyházkerületet, hogy a törvényben biztosított és joggal elvárható viszonyosságra való hivatkozással újból sürgős felterjesztést intézzon a tanügyi kormányhoz az iránt, hogy az épen üresedésben levő tanítói állásra ág. hitv. ev. tanítót nevezzen ki a kaposvári elemi iskolához.

20. Döröcske az 1883. évi egyhm. jkv. 29. p.-ra hivatkozással arra kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy Gadács filiáját 1908-tól kezdve évi 20 korona hozzájárulás megfizetésére kötelezze.

Mivel Döröcske az által, hogy gadácsi filiájának szorult anyagi helyzetére való tekintetből, ettől évek hosszú során át nem követelt semmi hozzájárulást, még nem adta fel az 1883. évi egyhm. jkv. 29 §-ban foglalt jogát: a gadácsi leányegyházközség 1908., 1909., 1910-re s az ezután következő évekre a döröcskei egyházközség pénztárába befizetendő évi 20 K hozzájárulásban elmarasztaltatik, annyival is inkább, mert tetemes államsegélye folytán e csekély terhet könnyen viselheti.

21. Olvastatott a szekszárdi missiói egyházközségnek az egyházkerületi közgyűléshez intézett folyamodványa, mely szerint az eddig élvezett 1030 kor. segélynek állandósítását kéri.

Az egyhm. kgy. Szekszárd kérelmét a felhozott indokoknál fogva a legmelegebb pártolással felterjeszti.

22. Olvastatott Vértessy Zoltán mbolyi lelkésznek az egyházkerülethez intézett kérvénye a szórványának gondozásához szükséges fuvarköltségek megszavazása iránt.

Az egyházm. kgy. újból hangsúlyozza, hogy a szórványok gondozásának költsége az egyházkerület terhe.

Nem akarja azonban az egyházmegye e kijelentés által magát e szent kötelesség alól felmenteni; azért felhívja a p. ü. b. arra, tegyen jelentést a jövő évi esp. kgy.-nek, hogy a szórványok gondozásának költségeire mennyit áldozhat az egyházmegyei házi pénztár?

23. A miszlai ág. hitv. evang. leányegyházköz-ség két kérvényt nyújt be az egyházkerülethez s pd. 300 koronáért a tanítói állás fenntarthatására, 300 koronáért iskolaépítés céljaira.

Mindkét kérvény indokainál fogva pártolólág fel-terjesztetik.

24. Eősze Zsigmond lelkesz hivatkozással az adóalapi bizottságnak 1910. évi május 25-én felvett jkvének 9. pontjára azon indítványt terjeszti az egyhm. közgyűléshez, járjon közbe az egyházkerület útján az egyetemnél, hogy az adóalapi segély ne 1910-től, hanem 1909-től kezdődőleg utalványoztassék ki a segélyt élvező gyülekezeteknek.

Tekintettel arra, hogy az adóalapi bizottság hivatkozott határozatával ellentétbe jött az adóalapi szabály-rendelet 3 §-ával;

tekintettel az ág. hitv. ev. és ref. vegyes vallásu községekre, hol hiveink részéről napról-napra érezhetőbb az elégedetlenség, mert a ref. gyülekezetek egy évvel előbb kaptak adóalapi segélyt;

az egyházmegyei közgyűlés megkeresi az egyházkerületet, hasson oda az egyetemnél, hogy az adóalapi segély utalványozása a szbr. 3 §-a szerint történjék s ez által a segélyben részesülő gyülekezetek az 1909. évre járó segélyt is mielőbb megkapják.

25. Ráczhidas és Némethidas iskoláik államosítása esetére kikötött feltételeiket jóváhagyás végett beterjesztik.

Tekintettel arra, hogy az egyház anyagi és erkölcsi érdeke e feltételek által teljesen meg van óva, jóváhagyatnak.

26. A jövő évi közgyűlés helyéül

Szekszárd tüzetik ki.

Akadály esetén a közgyűlés helyét az elnökség jelöli ki.

A közgyűlést főesperes buzgó hálaímája fejezi be.

Kmft.

Schöll Lajos,
ehm. e. aljegyző.

Hitelesítik:

Horváth Sándor,
főesperes.

Tomka Gusztáv,
alesperes.

Szeniczey Géza,
egyhm. felügyelő.

Kurz István.

Reich Sándor,
lelkész.

Függelék.

A tolna—baranya—somogyi ág. hitv. ev. egyházmegye
tisztviselői és bizottságai.

A) Egyházmegyei tisztviselők:

Főesperes: Horváth Sándor paksi lelkész.

Felügyelő: Szeniczey Géza földbirtokos, Paks.

Alesperes: Tomka Gusztáv, györkönyi lelkész.

Főjegyzők: Eősze Zsigmond egyházi, dr. Berzsenyi
Jenő világi.

Aljegyzők: Schöll Lajos egyházi, Beke Andor
világi.

Pénztárosok: Haffner Vilmos (egyházkerületi és
egyetemes pénzek kezelője); ellenőr: Eősze Zsigmond;
Marhauser Imre (főgimn. és esp. pénztár kezelője);
Beke Andor (főgimn. alpénztár kezelője); ellenőr:
Kréth Radó.

Főgimn. ügyész: dr. Müller János.

Levéltáros: Kiszely Géza.

Számvevő: Schöll Lajos.

Iskolavizsgálók: I. járásban: Adorján Ferencz
lelkész, Rein János tanító és Kurz István világi; II.
járásban: Perl János lelkész, Kring Ödön tanító és
Sass László világi; III. járásban: Müller Róbert lel-
kész, Kring Gyula tanító és világi;
IV. járásban: Kracher György lelkész, Wikkert Lajos
tanító és Faik Henrik világi; V. járásban: Czipott
Áron lelkész, Puri Gusztáv tanító és Schréter Károly
világi; VI. járásban: Sztanó Sándor lelkész, Sikos

Károly tanító és Pasiczky Aurél világi; VII. járásban: Schöpf Gyula lelkész, Schmidt József tanító és dr. Itczés Zsigmond világi; VIII. járásban: Vértesi Zoltán lelkész, Pausz Sámuel tanító és Elwers Rudolf világi.

Bonyhádi főgimnázium:

Felügyelő: Hazslinszky Géza.

Igazgató: Gyalog István.

Tanárok: Beke Andor, Faik Henrik, Hajas Béla, Kiszely Géza, Molnár Kálmán, Demiány Ervin, März Konrád, Kovács Jenő, Zvarinyi János, Genersich Tivadar, Posevstz Vilmos, Lovik Kálmán és Polgár Dezső.

Katecheta: Genersich Tivadar.

Tápintézeti vezető: Faik Henrik.

Könyvtáros: Hajas Béla.

Internátus vezető: Molnár Kálmán.

Énektanító: Wikkert Lajos.

Tornatanító: Molnár Lajos.

B) Egyházmegyei bizottságok:

Főgimnáziumi nagybizottság:

Elnökök: Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza felügyelő. Tagjai hivatalból: Tomka Gusztáv alesperes, Hazslinszky Géza főgimn. felügyelő, Gyalog István igazgató, Beke Andor, mint a tanári kar választott tagja, Faik Henrik tápintézeti vezető, Kiszely Géza, mint a tanári kar jegyzője és Kracher György pénzügyi bizottsági elnök. Választott tagok: Graf József, Haffner Vilmos, Szabó János, Czipott Áron, Schöll Lajos lelkészek; Sass László, Szentiványi Miklós, Lehmann János, Ruck Alajos, Nádossy Elek világiak; Péter Sándor és Pfendesack Lajos tanítók. Póttagok: Wagner Ádám és Müller Róbert lelkészek; Ermel Gyula, Dr. Schall Kálmán világiak és Wikkert Lajos tanító.

Pénzügyi bizottság:

Elnök: Kracher György. Hivatalból tagok: Marhauser Imre pénztáros, Beke Andor alpénztáros, Faik Henrik tápintézeti vezető, Schöll Lajos számvevő, Kréth Radó ellenőr, dr. Müller János főgimn. ügyész, dr. Grosch József egyhm. ügyész és Gyalog István igazgató. Választott tagok: Graf József, Reichert Gyula és Czipott Áron lelkészek; Lehmann János, dr. Schall Kálmán, dr. Boór Jenő világiak és Pfendesack Lajos tanító.

Számvevőszék:

Elnökök: Szabó János izményi lelkész és Lemle Béla györkönyi jegyző. Hivatalból tagok: Haffner Vilmos pénztáros, Eősze Zsigmond ellenőr és dr. Grosch József egyhm. ügyész. Választott tagok: Müller Róbert, Czipott Áron, Lágler Sándor, Reich Sándor lelkészek; Hajas Béla, Lehmann János, Rupert Henrik, Hildebrand Miksa világiak és ifj. Kring Gyula tanító.

Véleményező bizottság:

Elnökök: Horváth Sándor főesperes, Szeniczey Géza felügyelő. Hivatalból tagok: Tomka Gusztáv alesperes, dr. Grosch József egyhm. ügyész. Választott tagok: Lágler Sándor, Reichert Gyula, Fördös Géza és Haiszer Henrik.

Népiskolai bizottság:

Elnökök: Tomka Gusztáv alesperes és Fördös Dezső uzdi földbirtokos; tagjai hivatalból 4 körlelkész és 4 tanító, kiket az iskola látogatási körökre tekintettel a bizottság elnöke hív be és Gyalog István főgimn. igazgató.

Gyámintézeti bizottság:

Elnökök: Tomka Gusztáv alesperes és Sass László uzdborjádi földbirtokos; pénztáros: Müller Róbert; tagjai: Reichert Gyula, Czipott Áron lelkészek; Koritsánszky Dénes, Ritter Béla és Kurz István világiak.

Egyetemes nyugdijügyi bizottság:

Elnök: Horváth Sándor főesperes; tagjai Czipott Áron, Müller Róbert, Reichert Gyula és Szabó János lelkészek.

Egyházmegyei törvényszék:

Elnökök: Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza felügyelő. Hivatalból tagok: Tomka Gusztáv alesperes, dr. Grosch József egyhm. ügyész. Választott tagok: Sántha Károly, Graf József, Kring Miklós, Szabó János lelkészek; Török Béla, Fördös Dezső, dr. Berzsényi Jenő és Becht Ödön világiak; Gyalog István főgimn. igazgató, Pfendesack Lajos tanító és Péter Sándor tanító, mint jegyző.

II. A tolna-baranya-somogyi ág. hitv. ev. egyházközségi tisztviselőinek névtára.

1. *Bábony*: Lelkész: Szenteh Gábor.

Felügyelő:

Tanító: Bucsiki Sándor.

2. *Bátaapáti*: L. Kracher György.

F.

Tk. Petter Ágost, Vágó József.

Alsónána: Tk. Fritz Lipót, Wigand H. Lajos.

Zsibrik: T. Köhler Frigyes.

3. *Bonyhád*: L. Graf József.

F. Marhauser Imre.

Tk. Wikkert Lajos, Molnár Lajos, Kiss

Sándor és Becht Sarolta.

4. *Csikóstöttös*: L. Wallandt Károly.
Segédlelkész: Bothár Mihály Nándor.
F. Schréter Károly, Dombóváron.
T. Pflug István.
Ág: T. Puri Gusztáv.
Gerényes: T. Neubauer József.
Kaposzsekcső: T. Hoffmann Samu, Weil János.
Tarrós: T. Tóth József.
Tékes: T. Tiefbrunner Ernő.
Szabadi: T. Jány János.
5. *Döröcske*: L. Kring Miklós.
F.
Tk. Schmidt József, Till Illés.
Szill: Tk. Kramer György, Zakócs Ferencz.
Gadács: T. Schöpf Károly.
Bonnya: T. Becht Béla.
6. *Dunaföldvár*: L. Adorján Ferencz.
F. Hanzély János, másodfelügy. Roxer István.
T. Ravasz Lajos.
7. *Ecsény*: L. Schöpf Gyula.
F.
T. Geyer Adolf, Werstroh Konrád.
Polány: T. Peuer János.
Vámos: T. Széles Gyula.
Hácsputenda: T. helyettes Joós Géza.
8. *Felsőnána*: L. Müller Róbert.
F.
Tk. Bús Henrik, Moll Henrik.
9. *Gyöngy*: L. Mühl Sándor.
F.
Tk. Kring Ödön, Feller Ádám, Weil Henrik.
Miszla: T. Ernst József.

10. *Györköny*: L. Tomka Gusztáv, alesperes.
F. Kurz István.
Tk. Matthesz Adolf, Marth Péter, Schneider
Oszkár, Gats Sándor. Egy állás üresedésben.
11. *Hidas*: L. Schöll Lajos.
F.
Tk. Pfendesack Lajos, Fittler Henrik, Löbl János.
Maráza: T. Bakó Béla.
12. *Izmény*: L. Szabó János.
F.
Tk. Hildebrand Miksa, Töpfer Gyula.
Györe: Hatz Sámuel.
13. *Kácsfalu*: L. Czipott Áron.
F. Elversz Rudolf.
T. Deszaules Henrik.
Bolmány: T. Kirchner Lajos.
14. *Kalaznó*: L. Péter Ádám.
F.
Tk. Halász Ármin, Schöll Frigyes.
15. *Keszőhidegkut*: L. Perl János.
F. belecskai Mechwart Ernő.
Tk. Scherer János, Weil Endre.
Belecska: Joszt József.
16. *Kéty*: L. Hammel Alajos.
F. üresedésben.
Tk. ifj. Kring Gyula, Gáspár József.
Murga: T. Bauer Henrik.
17. *Kismányok*: L. ifj. Péter Sándor.
F.
T. Coriáry István.
Váralja: T. Winekker János, Koch Henrik.

18. *Kistormás*: L. Reichert Gyula.
F.
Tk. Schäfer Mihály, Töpfer Emma.
19. *Kölesd*: L. Lágler Sándor.
F.
T. Knabel Vilmos.
20. *Kötcse*: L. Schleining Vilmos.
F.
T. Mayer József, Fejér Imre.
21. *Magyarboly*: L. Vértesi Zoltán.
F. dr. Berzsenyi Jenő, Siklóson.
T. Kiss János.
Ivándárda: T. Pausz Sámuel.
Ráczborjád: F.
T. Hatz József.
22. *Majos*: L. Szücs Imre.
F. Demiany Ervin, Bonyhád.
Tk. Bischof János, Antal György.
23. *Mekényes*: L. Haffner Vilmos.
F.
Tk. I. Becht Henrik; II. Schiller Adolf.
Nagyhajmás: T. Schäfer Mihály.
24. *Mucsfa*: L.
25. *Nagyszokoly*: L. Junkuncz Sándor.
F.
T. Mertz Ede.
Tolnatamási: T. Sikos Károly.
26. *Paks*: L. Horváth Sándor főesperes, segédlelkész
Gyarmathy Ferencz.
F. Pesthy Elek.
Tk. Haiszer Henrik, Rein János, Kinkel György.

27. *Pécs*: L. ifj. Porkoláb Gyula.
F. dr. Kobilicz Elek.
Pogány: T. Jány Rezső.
28. *Ráczkozár*: L. Wágner Ádám.
F.
Tk. Szauervein Jakab, Kovács József, Lüttenberger János.
Bikal: Tk. Graf Adolf, Feiler Jenő.
Tófű: T. Péter Sándor.
29. *Sárszentlőrincz*: L. Sántha Károly.
F. Fördős Dezső, Uzdón.
Tk. Schád János, Mendöl Ede.
Pálfa: T. Máti István.
30. *Sárszentmiklós*: L. Haniffel Sándor.
F. Tiringer Lajos, Sárbogárdon.
T. Nika János György.
31. *Szárazd*: L. Dörmer Frigyes.
F. Kolmann Gyula.
Tk. I. Baier János; II. Németh Lajos.
32. *Szekszárd*: Missiói lelkész: Németh Gyula.
33. *Tab*: L. Sztanó Sándor.
F. Fekete Lajos, Budapesten.
Tk. Küffer János, Mészáros László.
Torvaj: T. Bauer János.
Magyarkér: T. Szalay László.
34. *Tolnabikács*: L. Reich Sándor.
F.
Tk. Dächert János, Pauer Guido.
35. *Tolnanémedi*: L. Eősze Zsigmond.
F.
Tk. ifj. Bauer János, Németh István.
36. *Varsád*: L. Hausmann Károly.
F.
Tk. Fanzler János, Bors József.
Udvari: Tk. Aikelin Lajos, üresedésben.

Jegyzőkönyv

a tolna—baranya—somogyi ág. hitv. ev. egyház-megyének 1909. évi november hó 23-án Bonyhádön tartott rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak: nt. Horváth Sándor főesperes, ngs. Szeniczey Géza esp. felügyelő, mint a közgyűlés elnökei, továbbá nt. Tomka Gusztáv alesperes. Jegyző: Beke Andor világi esp. aljegyző.

A lelkészi karból: Kracher György, Szabó János, Czipott Áron, Mühl Sándor, Dörmer Frigyes, Schöll Lajos, Wágner Ádám, Németh Gyula lelkészek, Péter Sándor és Szűcs Imre h. lelkészek s később Gráf József bonyhádi lelkész.

A tanári karból: Gyalog István igazgató, Faik Henrik, Molnár Kálmán, Kiszely Géza, März Konrád, Demiany Ervin, Genersich Tivadar.

Világiak: Szentiványi Árpád, Lemle Béla, Rück Alajos.

A tanítói karból: Péter Sándor, Pfendesack Lajos, Hildebrandt Miksa, Szauerwein Jakab, Coriary István activ, továbbá Martin György- és Mühl János ny. tanítók.

Nt. főesperes ur buzgó imájának elhangzása után Szeniczey Géza esp. felügyelő üdvözlí a gyűlés tagjait, felhívja figyelmüket a szőnyegre kerülő tárgyak fontosságára s a rendkívüli közgyűlést megnyitja.

I. A 136.000 K építési államsegély ügye.

Nagytitst. főesperes ur az ügyet a következőkben ismerteti:

A magas tanügyi kormány 1908. évi ápril 14-én 39.746. sz. leiratában értesítette a fentartó testületet, hogy az országgyűlés jóváhagyása esetén hajlandó a bonyhádi ág. h. ev. főgimnáziumnak — a már

folyósított összesen kívül — 136.000 K építési államsegélyt engedélyezni. Erre a leiratra hivatkozva a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1909. január 14-én 7.000 sz. alatt tudatja az intézet főhatóságával, hogy az országgyűlés által megszavazott államsegélyt törlesztéses kölcsön alakjában kívánja biztosítani oly formán, hogy a fentartó testület ezen összeg erejéig törlesztési kölcsönt vesz fel, melynek törlesztési részleteit és kamatait az állampénztár terhére elvállalná.

Ezen leirat értelmében az igazgató — a fentartó testület nevében — megkeresett több hazai intézetet az iránt: tegyenek ajánlatot, hogy mely föltételek mellett volnának hajlandók a bonyhádi ág. h. ev. főgimnázium fentartó testületének az országgyűlés által megszavazott államsegély erejéig törlesztéses kölcsönt engedélyezni.

Az igazgató felszólítására három bpesti pénzintézet tett ajánlatot: 1. A Magyar Jelzálog Hitelbank, 2. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és 3. A Pesti Hazai Első Tkpénztár Egyesület. Az ajánlatok között legkedvezőbb volt a Magyar Jelzálog Hitelbank, mely a következő feltételeket kötötte ki: 1. Az előzetes félévi részletekben fizetendő annuitás 5·45%. 2. az árfolyam elszámolás 94·5%, 3. a kölcsön az előre bocsátott egy évi felmondás után lejárat előtt bármikor készpénzben visszafizethető és a mindenkor fennálló kölcsön után csak abban az esetben számítható 3% stornodij, ha a visszafizetés más intézettől felvett kölcsönből vagy egyéb forrásból eszközöltetik. A másik két intézet annuitása és árfolyama kedvezőtlenebb.

A beérkezett ajánlatokat az elnökség a szokott módon felterjesztette; a miniszter úr ömagyméltósága azonban — tekintettel az annuitásokban rejlő

tiszta kamat magasságára — egyik ajánlatot sem fogadta el, hanem 1909. évi június 7-én 63.374. sz. rendeletében felhívta a fentartó testületet, hogy az ajánlattevő pénzüintézeteket újabb és kedvezőbb ajánlatok megtételére szólítsa fel. A felszólításra rövid idő alatt újabb ajánlatok érkeztek, melyek közül ismét a Magyar Jelzálog Hitelbank-é volt a legkedvezőbb, amennyiben az annuitást leszállította 5.4%-ra, az árfolyamot felemelte 95%-ra, míg a másik két intézet csupán az árfolyamot emelte 94.75, illetőleg 95%-ra.

A második felterjesztésre érkezett az 1909. évi július 30-án 90.419. sz. rendelet, mely szerint az ajánlatok közül a Magyar Jelzálog Hitelbank módosított ajánlata elfogadtatván, felhivatott a fentartó testület: állíttasson ki a nevezett pénzüintézettel a kölcsönről szabályszerű kötelezvényt és azt — a törlesztési tervvel együtt — terjessze fel elbírálás végett. Ez megtörténvén, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr őnagyméltósága 1909. október 26-án 113.620. sz. alatt „a bonyhádi ág. h. ev. főgimnázium fentartósága által, a részére biztosított 136.000 K építési államsegély fejében, a Magyar Jelzálog Hitelbanktól felveendő 143.200 K névértékű kölcsönre vonatkozó kötelezvényben foglalt feltételek ellen“ észrevételt nem tesz, azért főtiszt. püspök úr útján „felhívja a fentartó testületet, hogy ez alapon a szabályszerű kötelezvényt állíttassa ki és terjessze fel“, egyben pedig kiköti, hogy a fentartó testület a kötelezvényben biztosított felmondási jogát — felhívásra — haladéktalanul gyakorolni tartozik, feltéve természetesen, hogy a kölcsön visszafizetéséhez szükséges eszközök a kincstár által rendelkezésére fognak bocsáttatni.

A hivatkozott magas miniszteri rendeletek után

a főesperes bemutatja a közgyűlésnek a Magyar Jelzálog Hitelbanknak a 113.620/1909. sz. miniszteri rendelettel jóváhagyott kötelezvény és törlesztési tervezetét, melyek egész terjedelmükben felolvastatván, a következő határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a Magyar Jelzálog Hitelbank azon ajánlatát, mely szerint hajlandó 136.000 K építési államsegély erejéig felveendő kölcsönt 50 évi 5·40% törlesztési hányad és 95% árfolyam elszámolás mellett folyósítani, elfogadja, azon kikötéssel együtt, hogy rendkívüli visszafizetés esetén — amennyiben más intézettől felvett kölcsönből vagy egyéb forrásból eszközöltetnék — a kölcsönt adó pénzintézet 3%-kal kártalaníttassék.

2. Mondja ki továbbá, hogy a felolvasott kötelezvény és törlesztési tervezetet tudomásul veszi és egész terjedelmében elfogadja.

3. Bizzon meg a közgyűlés a maga kebeléből hét tagot, kik az esperesség nevében a kötelezvényt közjegyzői okiratba foglaltassák és azt aláírassák.

4. A kiküldött hét tagot hatalmazza fel a bank által kiállítandó számlák aláírására, a folyósítandó kölcsön összeg felvételére és nyugtatására, s egyáltalán mindazon intézkedések megtételére, melyek az ügylet lebonyolításával összefüggenek.

Az esperességi közgyűlés nt. főesperes úr beterjesztett határozati javaslatát egész terjedelmében változatlanul elfogadja.

A Jelzálog Hitelbanktól kiállított és a közgyűlésen felolvasott kötelezvényt, valamint a törlesztési tervezetet tudomásul veszi és egész terjedelmében elfogadja.

Megbizzza nagytiszt. Gráf József bonyhádi lelkész és Gyalog István főgimn. igazgatót, hogy az esperesség nevében a kötelezvényt közjegyzői okiratba foglalják és azt aláírják.

Felhatalmazza továbbá Gráf József és Gyalog István közgyűlési tagokat arra is, hogy a Jelzálog Hitelbank által kiállítandó számlákat aláírják, a folyósítandó kölcsön összegét fölvegyék és nyugtázzák s végül mindazon intézkedéseket megtegyék, melyek az üzlet lebonyolításával összefüggenek.

E tárggyal kapcsolatban Gyalog István főgimn. igazgató kéri a rendkívüli esp. közgyűlést, hogy ha a kölcsön lebonyolítása személyes közbenjárást igényelne, a megbizottak költségei a főgimnáziumi pénztárból folyósíttassanak.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérelem értelmében határoz és felkéri az egyházmegyei elnökséget, hogy az esetleg felmerülő költségeket a főgimnáziumi pénztár terhére utalványozza.

II. Tárgyaltatott az iskolai nagybizottságnak Bonyhádon, 1909. évi nov. 23-án tartott rendkívüli közgyűléséről szóló következő jegyzőkönyve:

Rendkívüli gyűlés 1909. nov. hó 23-án.

Jelen vannak: Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza egyhm. felügyelő, elnökök; Tomka Gusztáv, Czipott Áron, Kracher György, Schöll Lajos, Szabó János, Wágner Ádám lelkészek; Péter Sándor, Pfendesack Lajos tanítók; Marhauser Imre, Rück Alajos, Szentiványi Miklós biz. tagok; Beke Andor, Faik Henrik, Genersich Tivadar, Gyalog István tanárok illetve igazgató és alulírt jegyző.

Mint vendégek: Schöpf Gyula lelkész, Kovács Jenő, Demiány Ervin, März Konrád, Molnár Kálmán, Posevitz Vilmos, Zvarinyi János tanárok.

Szeniczey Géza elnök a tagok üdvözlése után megnyitja a gyűlést.

Horváth Sándor elnök még a tárgysorozat előtt szomorú kötelességet teljesít, mikor két érdemes férfinak a közel múltban bekövetkezett elhunytáról megemlékezik.

1. Dr. Láng Frigyes zombai körorvos és tiszth. megyei főorvos, intézetünknek több éven át tanára és két évtizeden át felügyelője volt s mindkét minőségben magának, úgy intézetünk, mint egyházunk körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Ezen érdemei jutalmazása nem áll módunkban, de áldásos működésének emlékét jegyzőkönyvileg megörökíteni a kegyelet sugallta elengedhetetlen kötelességünk.

2. Wiesner Boldizsár majosi lelkész, mint az intézet volt tanára és az iskola-nagybizottság tagja mindenkor tevékeny részt vett az egyház és iskola ügyeinek elintézésében.

Hálánk lerovásának egyedüli módja, hogy a mindkét téren kifejtett buzgó munkásságát jegyzőkönyvbe foglaljuk és emlékét kegyelettel őrizzük.

A bizottság elnöke e szomorú jelentését megilletődéssel tudomásul veszi, határozatilag kimondja, hogy az elköltözött két férfiú emlékét jegyzőkönyvbe iktatja és erről az elhunytak hozzátartozóit jkönyvi kivonatban értesíti.

Ezzel kapcsolatban jelenti Gyalog I. igazgató, hogy a tanári testület mindkét halott temetésén 4—4 taggal képviseltette magát, sirjaikra pedig koszorút helyezett.

I. Főesperes jelentése az építési államsegély ügyében.

Főesperes jelenti, hogy a 136.000 kor. építési államsegély ügye végre dűlőre jut, amennyiben a vallás- és közokt. miniszter Őnagyméltósága elfogadta a Jelzálog- és Hitelbank ajánlatát és annak a kölcsönről szóló kötelezvény-mintáját és törlesztési tervezetét, a fenntartóságot pedig felhívta, hogy ezeket közjegyzői okiratba foglaltassa és a jóváhagyási záradék rávezetése végett felterjessze.

Tud. szolgál.

II. A tápintézeti építkezés tárgyában teendő javaslat.

Elnök felolvastatja az építő-bizottságnak erre vonatkozólag tett köv. propozícióját:

A beérkezett három ajánlat, illetőleg építési terv s költségvetés közül Péter Jakab építészé látszik a legreálisabbnak, de ezt sem tartja a bizottság változatlanul elfogadhatónak, mert egységei kissé magasak. Azonban ezen költségvetés alapján megfelelő módosításokkal s pótlásokkal czélszerű volna az építésszel megegyezésre jutni. Tekintettel Péter építésznek időközben tett azon újabb ajánlatára, hogy ha az asztalos-, lakatos-, mázoló- és üvegesmunkálatok a költségvetésből kikapcsolatnának, hajlandó a többi munkálatoknál 10%-nyi árengedményt nyújtani, kéri az építőbizottság a nagybizottságot, adja meg neki a felhatalmazást, hogy ha előnyösebbnek találtatnék, az intézetre nézve külön választva az építési munkálatok kiadatása, ezt így is végre hajtathassa az építő-bizottság. Az építésszel kötendő szerződésbe felveendő az utcai és udvari járó, kapu és kut ügye is. Az összes költség 33—36 ezer koronára rughat, az építkezés 1910. aug. 15-ig befejezést nyerjen.

E javaslatot a bizottság magáévá tévén, elfogadásra ajánlja az egyhm. közgyűlésnek.

III. Baumgarten műépítész jegyzőkönyvének bemutatása.

Gyalog igazgató bemutatja Baumgarten műépítész jelentésem jegyzőkönyvét,

melyet a nagybizottság egész terjedelmében tudomásul vesz azon megjegyzéssel, szólittassanak fel a vállalkozók, hogy az épületen konstatált hiányok pótlásáról a legközelebbi, erre alkalmas szünet ideje alatt gondoskodjanak.

IV. Az internátus felügyelő-bizottságának kérelme.

Az internátusi felügyelő-bizottság utólagos jóváhagyását kéri a nagybizottság útján az egyházm. közgyűlésnek ahhoz, hogy a f. hó 23-án az internátusból kizárt három tanulónak az internátusi alapszabályok 13. §-a értelmében a 2-dik évnegyedre előre beszedendő ellátási díját kivételesen elengedhesse tekintettel a fiuk szegény sorsára s arra, hogy a 2-dik évnegyed csak f. hó 15-én kezdődött.

A nagybizottság helyeslőleg hozzájárul ez intézkedéshez és a közgyűlésnek is javaslatba hozza a kérelem teljesítését.

V. Kovács Jenő tanár eskütétele.

Elnök jelenti, hogy Kovács Jenő a f. évi jun. hó 22-én tartott nagybizottsági ülésről felvett jkönyv VII. pontjának 4. alpontja értelmében f. évi szept. hó 1-től rendes tanárrá léptettetett elő, felszólítja ennek folytán a fiatal tanárt, hogy a bizottság színe előtt hivatali esküjét letegye.

Eskütétel után elnök meleg szavakkal üdvözlí Kovács tanárt, buzgalmat, türelmet, kitartást kíván további munkájához is.

VI. Fuvardíjak

czimén az elnökség 16 koronát utalványoz.

Horváth Sándor elnök köszönetet mondva a bizottsági tagoknak a gyűlésen való megjelenésükért, ezt berekeszti. Kmf.

Kiszely Géza,
jegyző.

Az egyházmegyei közgyűlés szintén mély megilletődéssel vesz tudomást egyházmegyénk két kiváló tagjának elhunytáról s elhatározza, hogy fájdalmának és mély részvételének jegyzőkönyvünkben ad kifejezést.

A rendkívüli nagybizottsági jegyzőkönyv I. pontja alatt tárgyalt 136,000 K államsegély ügye jelen gyűlésünk jkönyvének I. pontja alatt nyert elintézés.

A nagybizottsági gyűlés II pontja alatt tárgyalt táp-intézeti építkezés szükségességét az egyházmegyei közgyűlés egyhangulag elismeri. Beható eszmecsere után a nagybizottsági gyűlés propositióját elfogadja és kimondja, hogy a tápintézeti helyiség és az ephorusi lakás felépítése egyszerre történjék, úgy azonban, hogy ez által sem egyesek, sem az esperességbeli egyházak megterhelve ne legyenek, hanem kizárólag a tápintézet saját alapjából fedeztessék.

Elfogadja a rendkívüli esp. gyűlés a nagybizottságnak azt a javaslatát is, hogyha az intézetre nézve előnyösebbnek kínálkoznék az építési munkálatoknak különkülön való kiadása, azt az építőbizottság megtehesse, de itt is hangsúlyozza a nagybizottsági gyűlés azon határozatát, hogy az építési költségek 33—36 ezer koronánál többre ne rugjanak és ezen árban a nagybizottság jegyzőkönyvében felsorolt mellékes munkálatok is bennfoglaltassanak.

A rendkívüli nagybizottsági gyűlésnek III., IV., V., VI-ik pontjai alatt foglalt intézkedéseket az egyházmegyei közgyűlés helybenhagyólag tudomásul veszi.

III. Az isk. biz. szabályzatainak elkészítése.

Gyalog István főgimn. igazgató felhívja a rendkívüli esp. gyűlés figyelmét az 1907. évi közgyűlés határozatára, mely egy bizottságot választott az iskolai bizottságok szabályzatainak kidolgozására. Ez a bizottság működését felfüggesztette addig, míg az egyházmegye különválásának kérdése dülőre nem jut. Minthogy azonban e kérdésben a f. évi egyházmegyei közgyűlés határozott és a különválást nem hagyta helyben, szükséges volna, hogy az 1907-ik évi gyűlésen hozott határozat foganatosíttassék.

Az esperességi közgyűlés felhívja az 1907. évi gyűlésen kiküldött bizottságot, hogy működését kezdje meg és munkálatát a legközelebbi esp. gyűlésen mutassa be.

Ezek után az esp. közgyűlés főesperes úr buzgó imájával véget ért.

Bonyhád, 1909. nov. 23.

Jegyezte:

Beke Andor,
esp. világi aljegyző.

Jegyzőkönyv

a pénzügyi bizottságnak 1910. évi június hó 15-én
Bonyhádon tartott gyűléséről.

Nagyt. Kracher György bizottsági elnök üdvözli
a bizottság tagjait s az ülést megnyitja.

A gyűlés a jegyzőkönyv vezetésére Beke Andor
bizottsági tagot kéri fel, jegyzőkönyvi hitelesítőkné
pedig kiküldi Gyalog István igazgatót és Lehmann
János biz. tagot.

I. Elnöki jelentés.

1. Az elnök jelenti, hogy az összes pénztárakat
időnkint megvizsgálták és mindent rendben találtak.
A pénztárilag kezelt összes értékeket és az ezek
nyilvántartására szolgáló könyveket és ügyiratokat
szintén felülvizsgálták és ezeket is rendben találtak.

2. Az elnök a számvevő által hozzá áttett mil-
leniumi számadást további eljárás végett a nagyt.
főesperesi hivatalhoz felterjesztette.

3. Az elnök a még be nem folyt főgimn. ado-
mányokról egyházmegyei közgyűlési megbízás foly-
tán az igazgatóval és a pénztárossal együtt elkészí-
tette a kimutatást. Eszerint az összes követelés
10203 K 50 fill.; ebből biztos 5514 K, kétes 2395 K
50 fill.; behajthatatlan 2294 K.

4. Jelenti továbbá az elnök, hogy Czipott Áron
biz. tag a mai gyűlésen halaszthatatlan teendői miatt
nem jelenhetett meg.

5. Végül mély részvétellel emlékezik meg Ermel
Adolf biz. tag haláláról, ki e bizottságnak sok éven
buzgó, munkás tagja volt.

A pénzügyi bizottsági gyűlés az elnök jelentését tu-
domásul veszi. Ermel Adolf halála felett a maga részéről
is mély részvétét nyilvánítja s helyébe az esperességi gyű-
lésnek Schall Kálmán járásorvos megválasztását ajánlja.

A főgimn. hátralékokra vonatkozólag javasolja a pénzügyi bizottság, hogy a behajthatatlanok töröltessenek, a többiek pedig felszólítás és esetleges törvényes behajtás végett adassanak át az isk. ügyésznek azon felhatalmazással, hogy a kétes követeléseknél az aláírókkal szükség esetén bizonyos százalékban való megegyezésre is léphet.

II. Az ügyész jelentése.

Az ügyész jelenti, hogy az 1909/10. évben a főgimnázium tőkéiből 26 egyén 33000 korona kölcsönt kapott. E kölcsönök első helyen való zálogjogi bekebelezés mellett adattak ki. Per jelenleg nincs folyamatban. Végrehajtási eljárás két ügyben a befejezés stádiumában van.

A pénzügyi bizottsági gyűlés a kedvező jelentést örvendetes tudomásul veszi.

III. A pénztáros jelentése.

A pénztáros jelenti, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok közt is képes volt a pénztár teljesíteni az összes személyi és dologi kiadásokat. Kölcsönt csak egy nagyobb kiadásnál, az igazgatói lakás 20000 koronás kifizetésénél kellett igénybe venni, de a beruházási államsegélyből már ez is törlesztetett.

A 135,515 K építési államsegélyből és ennek 3877 K 14 fil. időközi kamatjából kifizette a pénztáros az 52195 K folyó adósságot és ennek 849.58 K-át tevő kamatját. Ebből törlesztetett a tápintézet-től az építésre felvett 9415.82 K tőke és 496 K kamatja és fog törlesztetni július 1-én egy hitelezőnek 4000 K tőkéje. A fennmaradt tőke ideiglenesen a takarékpénztárban kezeltetik.

A tápintézeti építkezés költségeit oly módon fedezi a pénztáros, hogy a bekebelezett tápintézeti kötvényeket a főgimn. pénztárnál kicseréli.

A tőkéek után a kamatokat rendesen fizetik. Peres ügyek kedvezően intéztettek el kettő kivételével, melyek azonban a közel jövőben szintén befejeződnek.

Jelenti végül a pénztáros, hogy tőkéinket, mivel az építkezés alatt nem igen folyósítottunk kölcsönöket, most nem oly mohón keresik, mint azelőtt.

A pénzügyi bizottsági gyűlés a pénztáros kimerítő jelentését, mely a pénztár állásáról kedvező képet mutat, megnyugtató tudomásul veszi.

IV. A számvevő jelentése.

A számvevő jelenti, hogy az összes 1909. évi számadásokat átvizsgálta s ennek alapján az egyes pénztárakról a következő jelentést terjeszti be:

1. Házi pénztár:

Bevétel 3209·08 kor., kiadás 2903 kor., maradvány 306·08 kor., ami a tavalyi 664·02 kor. deficit-hez képest javulást mutat. Ez a nagy javulás azonban csak látszólagos, mert a pénztáros 370 korona közigazgatási államsegélyt vett be, ami tavaly nem volt, ezenkívül pedig a tőkéből is 950 kor.-t folyósított. A tényleges javulás tehát 315·08 kor. Vagyonszaporodás a tavalyihoz képest 37·23 kor.

Az illetékkönyv és a tőkekönyv felületesen van vezetve, a számadás azonban helyes, ennél fogva számvevő kéri a bizottságot, hogy a felmentvény megadását a pénztáros számára az esp. gyűlésnél javasolja.

A számvevő felhívja a bizottság figyelmét a múlt évi egyházm. jkv. VI. 4. pontjára, mely szerint az esperesek 1909-re csak az első félévi tiszteletdíjat vehetik fel. A főesperes tényleg csak ezt vette fel, az alesperes azonban az egész évre járó 100 koronát. Indítványozza, hogy a bizottság bizza meg az elnököt, hogy az alesperest, aki bizonyára csak feledékenységből nem térítette vissza az 50 K-t, ez összeg visszatérítésére figyelmeztesse.

A számvevő javasolja, hogy a múlt évi egyhm. közgyűlés VI. 5. pontja szerint proponálja a pénzügyi bizottság az esp. közgyűlésen, hogy a f. évi Pécssett tartandó közgyűlésre kiküldendő lelkészek 50—50 kor. átalányban részesüljenek.

Javasolja továbbá a számvevő, hogy a gyönki takarékpénztárban elhelyezett egyhm. lelkészi segélyalap a házipénztárban kezeltessék mindaddig, míg az egyházmegye lelkészi kara segélyintézetet nem alapít és saját pénztárosával nem kívánja ezen alapot kezelteni.

Elfogadtatott.

Jelenti továbbá a számvevő, hogy a hátralék ezen pénztárnál a) kamatban 17·50 kor., b) illetékben 147·66 kor., c) előlegekben 148·10 kor., összesen 313·26 kor. Behajthatatlan ezek közt ezidőszerint nincs. Mégis újra javasolja, hogy az előleg hátralékokat a bizottság többé ne tűrje, hanem szólítsa fel a hátralékosokat a fizetésre, mit ha nem tennének, az ügyész útján pereltesse.

Végül jelenti a számvevő, hogy a pénztárak állapotáról szóló kimutatás függelékeként az 1910-re szóló költségvetést is felvette. E szerint az 1300 kor. közigazgatási segély folytán abba a helyzetbe jutott az egyházmegye, hogy a legtöbb esperesség példájára egyházközségeink házipénztári járulékát 50%-ra leszállíthatja. Kéri a bizottságot, hogy ily értelemben tegyen javaslatot az egyhm. közgyűlésnél.

A pénzügyi biz. gyűlés a számvevői jelentés alapján a pénztárosnak a felmentvény megadását az esp. gyűlésnél proponálja. A számvevőnek azon indítványát, hogy a folyó évi Pécssett tartandó ker. közgyűlésre küldendő lelkészek 50—50 K átalányban részesüljenek, a pénzügyi bizottsági gyűlés elfogadja s az esp. gyűlésnek is elfogadásra ajánlja.

A lelkészi segély alapra vonatkozó számvevői javaslatot, valamint az előleg hátralékokra vonatkozó in-

ditványt a pénzügyt bizottság magáévá teszi és ajánlja az egyházm. gyűlésnek, hogy a segély alap az esp. lel. készí segélyintézet megalapításáig a házi pénztárban kezeltessék, az előleg hátralékosok pedig, ha felszólításra sem fizetnek. az ügyész útján pereltessenek.

A házi pénztári járulékok 50%-al való leszállítására vonatkozó indítványt a bizottság szintén elfogadja és az egyházmegyei közgyűlésnek is elfogadásra ajánlja annak kimondása mellett, hogy az egyházmegye fenntartja magának a jogot arra, hogy szükség esetén a régi állapotot visszaállítsa.

A házi pénztár számadásának egy példánya az elnöknek átadatott a ker. számvevőszékhez leendő felterjesztés végett.

2. Alpénztári számadás.

Beke Andor alpénztáros az 1908/9. tanévre 18460 koronát számolt el, melyben 280 kor. hátralék is foglaltatik. A hátralék azonban eddig már — egynek kivételével — befolyt. A számadás helyes. A számvevő felmentvény javaslását indítványozza.

A pénzügyi biz. gyűlés a számvevői indítvány értelmében javasolja az esp. gyűlésen az alpénztárosnak a felmentvény megadását.

3. Milleniumi alap.

A pénztáros a tavalyi hiányokat a tévesen előírt kamatnál pótolta, mégis egyet tévesen, mert Haag helyett a Haág-Kraft-féle adóslevélnél irta elő s szedte be a hiányzott 50 fillér kamatot.

Az alap kezelése helyes, a pénztáros a jövedelem 10%-át a tartalékalapra beszolgáltatotta. A tartalékalap jelenleg 11539.11 kor., ami a tavalyihoz képest 1078.38 kor. szaporodást mutat.

A számvevő kifogásolja, hogy 32 darab ellennyugta hiányzik, továbbá több tisztaságot és rendet kér a jövőre nézve a naplóban és különösen a tőkekönyvben.

E helyen jelenti a számvevő, hogy 1 darab

zárszámadást s tőkekezelési kimutatást Tolnavármegye számára május 4-én a pénzügyi biz. elnökének elküldött. Végül kéri a bizottságot, hogy a pénztáros számára a felmentvény megadását javasolja.

A pénzügyi bizottsági gyűlés a számvevői jelentést tudomásul veszi és az egyházmegyei gyűlésnek javasolja, hogy a pénztáros számára a felmentvény megadassék.

4. Főgimnáziumi alap.

Negyedizben szerepel a számadások közt s tanúságot tesz az adakozók jókedvüségéről s az igazgató fáradozásáról, amit a beszédés körül tanusít. Ez évben is átadott az igazgató tőkésítésre 12190·50 kor., folyó költségre 5000 kor.-t, összesen 17190·50 kor.-t. A vagyron felszaporodott 66914·47 kor.-ra, ami a tavalyi 55218·31 kor.-hoz képest 11696·16 kor. szaporodást mutat.

Gyalog István igazgató jegyzékét a beszolgáltatott adományokról a számvevő átvizsgálta s azt a pénztáros bevételével megegyezőnek találta.

Az 1909. évi főgimn. alapi zárszámadásban a számvevő helyteleníti a pénztáros azon eljárását, hogy a bonyhádi segélyegyletnek 5000 kor. tőkéje után 5 óra eső kamatját a tőkeállományból fizette ki, nem pedig a befolyt kamatjövedelemből.

Helyteleníti a számvevő azt is, hogy a zárszámadás felületesen készült el, úgy hogy a számvevőnek kellett átdolgoznia. Ezt nemcsak a pénztáros hibájául rója fel, de főleg az ellenőrnek, kinek szigoruan kellene arra ügyelnie, hogy ilyen zárszámadás a pénztárból ki ne kerüljön. E zárszámadás hibája folytán az összes gimn. számadást át kellett a pénztárossal dolgoztatni.

A főgimn. számadás most már rendben van, azért ajánlja a számvevő a pénztáros számára a felmentvény javaslatba hozatalát.

E számadásról szóló jelentéssel kapcsolatban indítványozza a számvevő, hogy a főgimn. alap teljesen olvasztassék be a gimnáziumi tőkeállományba. Ez által könnyebbül a pénztár kezelés, külön eddig is csak azért kezeltetett, hogy világosan látható legyen, mennyi gyűlt be a főgimn. jövőjének biztosítására. Most már látjuk, hogy az eddig begyűlt összeg 66914·47 kor., biztos követelésekből még befolyik 5000 kor. s így a Gyalog István igazgató által kilátásba helyezett 70,000 korona teljes összegében meg lesz.

A pénzügyi bizottság a főgimn. alap zárszámadását a számvevői helyesbítés szerint tudomásul veszi, a pénztárosnak a felmentvény megadását az esp. gyűlésnél javasolja, az ellenőrt pedig kötelességének pontos teljesítésére felhivandónak tartja.

A számvevőnek a főgimn. alap további kezelésére vonatkozó azon indítványát, hogy az alap most már olvasztassék bele a könnyebb kezelés szempontjából a gimn. tőkeállományba, a pénzügyi bizottság is helyesnek találja s elfogadását az egyházm. közgyűlésnek ajánlja.

5. Összesített gimn. számadás.

A számadás számszerűleg 514·27 kor. deficitel záródik. Lényegében azonban az 1909. évben a pénztárnál nem deficit, hanem nyereség van, mert a tanárok 1910. január havi fizetése mint kiadás az 1909. évben már szerepel. Ez pedig ————— koronát tesz ki.

A számadást a főgimn. alap számadása szerint a számvevőnek át kellett dolgozni.

Kifogásolja a számvevő, hogy az illetékkönyv felületesen vezetett, de még inkább a tőkeszámkönyv, ahol egyetlen oldal is alig található, melyen hiba nem volna. A számvevő kéri a pénztárost és az ellenőrt, hogy a jövőben tisztán, világosan s a

legnagyobb pontossággal csinálják meg mellékleteiket, mert máskor ilyeneket nem fogad el.

Az illeték- és tőkekönyvben előfordult többrendbeli hibát számvevő a pénztárossal kijavította, illetőleg az 1910-iki számadási iratokban számszerűleg javítólag kitüntettette.

E számadásban a számvevő egy tekintélyes összegű tévedést fedezett fel. Nevezetesen a pénztáros ide vételezett be 700 kor. tápintézeti kamatvisszatérítést, mit az ephorus, tekintettel arra, hogy kamatra szüksége nem volt, a tápintézeti tőkepénztárba visszafizetett. Ezt a tévedést a számvevő a pénztárossal az 1910-iki naplókban keresztül vitette.

A számadás számszerűleg helyes lévén, a számvevő ajánlja a pénztáros számára a felmentvény javaslatba hozatalát.

A számvevő kéri a pénzügyi bizottságot, hívja fel az igazgatót, hogy a személyi illetékek pontos átvizsgálhatása végett bocsássa rendelkezésére a számvevőnek az adatokat a tanárok rendes fizetéséről, lakbéréről s személyi pótlékáról, valamint az egyéb tisztviselők illetményeiről is. Továbbá kéri, hogy a pénztáros hivassék fel, hogy évente kimutatást készítsen az előlegekről.

A pénzügyi bizottsági gyűlés a számvevői jelentés alapján a felmentvény megadását a pénztáros számára javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek.

A pénztárost és ellenőrt felhívja a bizottság, hogy a számvevőnek a mellékletekre vonatkozó kérelmét a jövőben teljesítsék.

Felhívja továbbá a bizottság az igazgatót, hogy a tanárok fizetésére vonatkozó adatokat a számvevőnek bocsássa rendelkezésére, a pénztárost pedig, hogy az előlegekről évenként kimutatást készítsen.

6. Tápintézeti tőkeszámadás.

Bevétel, kiadás 45458·26 kor., szaporodás 6479·61 kor. A számvevő a helyes kezelés és a számadás helyessége folytán a felmentvény javaslatba hozását indítványozza.

A pénzügyi bizottság a számvevő indítványához hozzájárul és az esp. gyűlésnél javasolja a pénztáros számára a felmentvény megadását.

7. Tápintézeti házi számadás.

Faik Henrik ephorus az elmúlt 1908/9-iki tanév alatt a tápintézet házi kezelésében igen szép eredményt ért el, amennyiben a tőkeállományhoz a következő összegeket fizette: kamatvisszatérítésre 700 kor., tőkésítésre 2400 kor. Ezenkívül van pénztári maradék 785·70 kor. s hátralék az illetekekből 576 kor. Összesen 4461·70 kor. Ha ebből levonjuk a múlt évi pénztári maradékot 897·07 kor. s a múlt évi illetekhátralékot 346 kor.-t, marad tiszta nyereség gyanánt 1908/9.-ben 3218·63 korona.

A számvevő figyelmeztetni kívánja az ephorust a következőkre:

a) A pénzbeli adományokat, ha jövőben egy összegben számolja el, kimutatást csatoljon.

b) A szakácsnéra csak végszükségben bizandó a bevásárlás s ha ez meg is történik, az elszámolás a számvevő számára csatolandó. 129·58 kor.-t bevásárlás czéljaira a szakácsnőre bizni, soknak találja a számvevő.

c) Egy darab patika számla nincs nyugtatva. A számadást különben helyesnek találja a számvevő és az ephorus számára a felmentvény javaslatba hozatalát indítványozza,

E jelentéssel kapcsolatban a számvevő az esp. gyűlés elé terjesztés végett a következő indítványt terjeszti a pénzügyi bizottság elé:

Mondja ki az esp. közgyűlés, hogy tekintettel arra, miszerint a tápintézet régi helyiségéből az 1910-ik év szeptemberében kiköltözik s helyét terjeszkedés s bővülés céljából átengedi az internátusnak, tekintettel továbbá arra, hogy tápintézetünk intézetünknek már régóta vonzó ereje volt s tőkéjével hosszú időn át segítette a gimnáziumot, de mivel az általa épített épület az internátusnak átengedi, az internátus évi 400 K-val kárpótolja a tápintézetet, mely összeg évente tőkésítendő s ha 5000 K-t ér el, ebből az esperességbeli tanulók tápint. díja fedeztessék. A tőke minden évben 400 K-val szaporodik és a kamatok 10% is hozzá csatolandó.

Az évi 400 kor. természetesen az esetben, ha a tápintézetnek folyó kiadásaira volna szükséges, nem tőkésíthető.

A pénzügyi bizottság az ephorusnak az elért szép eredményért köszönetet mond, a felmentvény megadását az esp. gyűlésnél javasolja és felhívja az ephorust, hogy a számvevő által javasolt eljárást a jövőben vegye figyelembe.

A számvevőnek azon indítványát azonban, hogy a tápintézet régi helyiségeért 400 K-val kárpótol tassék évente az internátustól, nem teheti magáévá a pénzügyi bizottság. Készséggel elismeri ugyan a bizottság azokat a szolgáltatásokat, melyeket a tápintézet a gimnáziumnak mindenkor tett, mivel azonban a tápintézet a gimnáziumtól összes kölcsönadott tőkéjét visszakapja, még azt is, amelyen saját helyiségét építették, mivel továbbá a gimn. a tápintézetnek létezése óta ingyen adott helyiséget, nem volna méltányos, hogy most, mikor az évtizedeken át ingyen élvezett helyiségből sajátjába költözik, az ingyen használt helyiségért kártérítésre számítson. A helyiség értéke különben sem becsülhető évi 400 K-ra. hanem legfeljebb száz koronára, melyre csak a gimn. pénztár tarthat teljes joggal igényt, amelynek mostani fejlődési állapotában nagyon is szüksége van minden segítő forrásra.

8. Az internátus számadása.

A bevétel 20189·60 kor., a kiadás 19578·42 kor., pénztári készlet 611·18 kor.

Az internátus első évében igen szép jövedelmet hajtott s a praefectus számára a felmentvény megadásának javaslását számvevő indítványozza.

A pénzügyi hizottság hozzájárul a számvevő indítványához s a felmentvény megadását a praefectusnak az esp. gyűlésnél javasolja.

Végül a bizottság köszönetét fejezi ki a számvevőnek a számadások pontos, lelkiismeretes és nagy fáradtsággal járó, alapos átvizsgálásáért, valamint a terjedelmes, mindenre kiterjedő jelentés elkészítéséért.

V. *A házi pénztári leltár, a házi pénztári költségvetés és a gimn. költségvetés beterjesztése.*

Schöll Lajos számvevő beterjeszti tárgyalás végett a házipénztár leltárát 2 példányban, a házi pénztári költségvetést az 1910. évre és a gimn. költségvetést 1911-re, mely utóbbit az igazgató és pénztáros közreműködésével állította egybe.

A bizottság a beterjesztett költségvetéseket, mivel a szükséglet rovatában beállított tételek elodázhatlanok, a bevételi rovat pedig teljesen reális tételeket tüntet fel, a maga részéről elfogadja s az egyházmegyei gyűlésnek is elfogadásra ajánlja.

VI. *A számvevő beterjeszti az 1909. évi hátralékokról szóló kimutatást és jelenti, hogy az 1907. évi számadási iratokat az esp. levéltárban elhelyezte.*

A hátralék a házi pénztárnál 313·26 kor., az alpénztárnál 280 kor., a milleniuminál 1465·02 kor., a főgimnáziumnál 330·50 kor., az összesített gimn. nál 3204·05 kor., a tápintézeti tőkénél 988·51 kor., a tápintézetnél 576 kor. Összesen 7157·34 kor. E hátralékok azonban nagyobbbrészt már befolytak, köztük behajthatatlan nincs.

Tudomásul szolgál.

VII. *Javaslat,*

1. a rendszeresítendő rendes tanári állások;
2. a tanárok lakásbér rendezése és
3. a tanári testület hivatalos képviseltetési költségeinek megállapítása tárgyában.

1. A pénzügyi bizottsági gyűlés azon javaslattal lép a nagybizottság elé, hogy a jövő tanévtől kezdve három rendes tanári állás kreáltassék. Megkívánja ezt első sorban az iskola érdeke, mely ez által állandó tanári testülettel fog birni, de megkívánja a méltányosság is, hogy t. i. azoknak jövője, kik sikerrel működtek közre evangyelmi egyházunk és iskolánk szolgálatában, minden gondtól menten biztosítottassék.

E tanári állások közül az első a földrajz-természetrajzi, melyre nézve a pénzügyi bizottsági gyűlés proponálja, hogy megfelelőleg az állammal kötött szerződésnek 2400 K fizetéssel és 400 K lakáspénzzel Posevitz Vilmos ajánltassék, ki mint a magas közokt. miniszter 88964/1909. sz. rendeletével az 1909/10. évre kinevezett helyettes tanár, ezen állásában a fenntartóság teljes megelégedését érdemelte ki.

A másik rendszeresítendő két tanári állás: a vallás tanári s az egyik classica philologiai. Az elsőre Genersich Tivadar helyettes tanárt, a másodikra pedig Zwarinyi János helyettes tanárt léptesse elő a fenntartóság. Minthogy azonban az államsegély felemeléseért benyújtott kérvényünk a zavaros politikai viszonyok miatt ez idő szerint még elintézést nem nyert s a közel jövőben az államsegélynek csak legminimálisabb mértékben való felemelését remélhetjük, javasolja a pénzügyi bizottság, hogy e két rendes tanári állás javadalma egyelőre 1600—1600 K-ban és 400—400 K lakáspénzben állapítottassék meg,

de egyuttal intézzon kérvényt a fenntartóság a magas miniszteriumhoz, hogy e két rendes tanár javadalmazását 1000—1000 K személyi pótlék kiutalványozásával a többi rendes tanárokéval egyenlővé tenni méltóztassék.

2. A mult évi esperességi gyűlés által a pénzügyi bizottsághoz utalt s a tanári lakáspénzek rendezésére vonatkozó kérdésben a pénzügyi bizottság azzal a javaslattal lép a nagybizottság elé, hogy e méltányos kérést — tekintettel a lakásbéreknek Bonyhádon ez utóbbi években rohamosan emelkedő voltára — oly módon rendezze a fenntartóság, hogy tanárainknak az állami tisztviselők részére megállapított VI. lakbérosztálynak megfelelőleg a IX. fizetési osztályban 500 K, a VIII. fizetési osztályban pedig f. évi szeptember hó 1-től 650 K lakáspénzt állapítson meg.

3. A tanári testület hivatalos költségeinek megállapítására vonatkozó kérdést a pénzügyi bizottság fedezet hiányában mellőzendőnek tartja.

VIII. *Javaslat*

a rendszeresítendő tanári állások és a tanárok lakáspénzének rendezésére vonatkozó fedezet tárgyában.

A három rendes tanári állás szervezése és a tanárok lakáspénzének rendezése a jövő évi költségvetés keretén belül csak úgy eszközölhető, ha a magas miniszterium a pénzügyi bizottság által javasolt személyi pótléket megadja, ellenkező esetben pedig a költségvetésben 1290 K deficit fog mutatkozni. Minthogy pedig a pénzügyi bizottság okvetlenül szükségesnek tartja, hogy nevezett tanároknak ne csak címük biztosíttassék, hanem rendes tanári fizetésük f. évi szeptember hó 1-től az esp. pénztárból folyósíttassék is, minthogy továbbá méltányosnak tartja, hogy a tanári testületnek kellőleg megokolt és ismételt betérjesztett kérvénye a lakáspénz rendezésre nézve megnyugtatólag elintéztessék, egyhangulag

javasolja a pénzügyi bizottság, hogy azon nem remélt esetre, ha a közokt. miniszter a kérelmezendő 1000—1000 K személyi pótlékot nem utalványozná, a fenntartóság az 1290 K deficit fedezésére beszünteti 2—3 évig — míg t. i. magasabb államsegélyt kapunk — az alumneumnak tartozó tőke visszafizetését s ebből fedezi a mutakozó 1290 K hiányt.

Megjegyzendő, hogy az alumneumnak fizetendő tőkerészlet 1911-ben 1396 K, a kamat pedig 604 K, mely utóbbi összeget a tápintézet a felfüggesztett időben is kapná s így csak a tőke visszafizetésében állna be egy pár évi késedelem addig, míg az intézet az államsegély emelkedésével kedvezőbb anyagi helyzetbe jut.

IX. A fuvar- és napidijakat a bizottság megállapítja s az elnök a következőkép utalványozza ki:

1. Reichert Gyula	b. tagnak	10 K	fuvar	6 K	napidij
2. Kracher György	„ elnöknek	7 K	„	6 K	„
3. Schöll Lajos	b. tagnak	4 K	„	6 K	„
4. Pfendesack L.	„ „	4 K	„	6 K	„
5. Gráf József	„ „	—	„	3 K	„
		Összesen 52 K			

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést bezárja.
K. m. f.

Kracher György,
pénzügyi b. elnök.

Jegyezte :
Beke Andor,
e gyűlésre felkért jegyző

Gyalog István.

Jegyzőkönyv

felvétellett a tolna—baranya—somogyi ág. hitv. evang. kereszty. egyházmegye gyámintézeti bizottságának f. é. jul. hó 6-án Kölesden Tomka Gusztáv elnökléte alatt tartott évi rendes üléséből.

Jelen voltak az alólirottak. Elnök megnyitó beszédében azon sajnálatának ad kifejezést, hogy a világi elnök bár Kölesden volt, de az ülésen még

sem jelent meg. Azonban örömét fejezi ki, hogy a kölesdi lelkész, mint vendég az ülésen megjelent és felkéri elnök úr Lágler Sándor lelkész testvért, hogy a tárgyalásokban részt venni sziveskedjék. Ezzel az ülést megnyitottnak nyilvánítja.

Következett az egyhm. gyámintézeti ülés tárgyalásának jelentése. A jelentés szerint: 1. A pénztári állapot a következő:

Mult évi készlet: 47·41 kor., tőke kamatja: 14·92 kor., offertoriumból és pedig a) esperességi gyűlésen: 63 kor., b) gyülekezetek részéről: 144·25 kor., templomi perselyből: 135·22 kor., alkalmi adomány 10·69 kor., házankénti gyűjtés: 511·21 kor., elemi iskolai gyűjtés: 112·76 kor., bonyhádi főgimn. ifjúság gyűjtése: 41 kor., mucsfai nőegylet: 3 kor., magyarbolyi nőegylet: 1 kor., egyesektől 45·34 kor., összesen: 1066·80 kor.

2. Adakoztak: Bátaapáti, Zsibrik és Alsónána: 21·25 kor., Bábony: 5·32 kor., Bikács: 13·52 kor., Bonyhád: 83·62 kor., Csikostöttös: 23·68 kor., Ág: 4 kor., Kaposszekcső: 9·56 kor., Szabadi: 9·78 kor. (2 évi), Tarrós: 2·60 kor., Tékes: 21·56 kor., Döröcske: 45·50 kor., Bonnya: 11·98 kor., Gadács: 11·66 kor., Somogyszill: 12 kor., Dunaföldvár, Ráczalmás: 10·40 kor., Ecsény: 3·94 kor., Hácspatenda: 1·80 kor., Polány: 5·86 kor., Vámos: 6·96 kor., Felsőnána: 44·01 kor., Gyöngy: 5 kor., Mészla: 2·50 kor., Györköny: 84·94 kor., Hidas és Maráza: 29·72 kor., Keszőhidegkut és Beleska: 35·15 kor., Izmány: 12·42 kor., Györe: 7·28 kor., Kalaznó: 17·03 kor., Kéty: 19·03 kor., Murga: 11·64 kor., Kismányok: 5·40 kor., Kistormás: 19·99 kor., Pusztahangos: 14 kor., Kölesd: 19·19 kor., Kötöcs: 25·68 kor., Magyarboly: 9·20 kor., Borjád: 5·08 kor., Ivándárda: 10·36 kor., Majos: 16·58 kor., Mekényes: 21·57 kor., Nagyhajmás: 18·24 kor.,

Mucsfa: 15·19 kor., Nagyszokoly és Tamási: 14·53 kor., Tolnanémedi: 9·82 kor., Paks: 27·21 kor., Ráczkozár: 23·57 kor., Bikal: 9·86 kor., Tófü: 8·50 kor., Sárszentlőrincz: 27·95 kor., Pálfa: 5·22 kor., Uzd—Borjád: 6·83 kor., Sárszentmiklós: 7·62 kor., Szárazd: 20 kor., Tab: 13·42 kor., Torvaj: 6·46 kor., Varsád: 32·98 kor., Szekszárd: 26·34 kor., Dombóvár: 10 kor.

3. A begyült összeg rendeltetése szerint így oszlik meg:

Szabad rendelkezésre: 686·38 kor., egyetemes tőkére: 10·19 kor., Leopoldianumra: 3·16 kor., Szeretet adományra: 146·86 kor., Gusztáv—Adolf egyetetre: 32·98 kor., kerületi árvaházra: 101·54 kor., Soproni lyceumi tápintézetre: 10 kor., Kőszegi leányiskolára 6 kor., Torzsai konfirmandus otthonra: 2 kor., Lőw Fülöp által létesített konfirmandus otthonra 2 kor.

Részletezve ezen adományokat, a kerületi árvaházra adtak: Bonyhád: 8·72 kor., Dunaföldvár 60 fill., Bonyhádi főgimn. ifjusági egyesület: 41 kor., Ecsény: 1·30 kor., Felsőnána: 5 kor., a györkönyi konfirmandusok: 3·38 kor., Hidas: 5·57 kor., Keszőhidegkut: 4 kor., Kéty: 2 kor., Murga: 2 kor., Kismányok: 69 fill., Kistormás: 1·40 kor., Hangospusztá: 2 kor., Köttse: 3·64 kor., Majos: 2 kor., Mekényes: 2·85 kor., Nagyhajmás: 1·98 kor., Tolnanémedi: 1 kor., Paks: 3·36 kor., Ráczkozár: 1·55 kor., Bikal: 1 kor., Tófü: 1 kor., Magyarboly: 1 kor., Sárszentlőrincz: 2 kor., Szárazd: 1·50 kor., Tab: 1 kor.

A soproni lyceumi tápintézetre: Györköny: 10 kor., a kőszegi leányiskolára: Györköny 6 kor., Torzsai konfirmandus otthonra Köttse: 2 kor., Lőw Fülöp által létesített konfirmandus otthonra Mekényes: 1 kor., Nagyhajmás: 1 kor. Folyó költségekre: 6·96 kor., tőkésítésre: 58 kor.. fenntartva: 73 fill.

4. A szabad rendelkezésre befolyt 686 kor. 38 fill.-ből az egyházmegyei gyámintézet $\frac{1}{3}$ -ad része felett rendelkezik és pedig: 228 kor. 80 fill. felett.

5. Az összes gyámintézetekhez kérvényt nyújtottak be: Dunaföldvár, Ráczkozár, Maráza, Zalaegerszeg missziói egyház, Bonnya, Ráczalmás, Sárszentmiklós, Belecska, Pusztahangos, Györe, Tolnánémedi, Szekszárd, Dombovar, Tékes, Tarros, Gerényes és Szabadi.

Az esperességi gyámintézet a szabad rendelkezésre állott összegből t. i. 228·80 kor.-ból a következő egyházakat részesítette segélyben: Bonnya—Pusztahangos—Tékes—Szabadi egyházakat egyenként 49 kor.-ban. Fenntartatott 3·80 kor., folyó költségekre 12 kor., kerületi árvaházra 10 kor., tőkésítésre 7 kor.

A fentebbi egyházak folyamódásait a kerületi és egyetemes gyámintézetekhez, valamint a Gusztáv—Adolf együlethez pártolólág terjeszti fel az esperességi gyámintézeti bizottság.

6. Az egyházmegyei gyámintézeti alaptőke a takarékpénztári betétkönyv szerint, a folyó évi tőkésítésen kívül kitesz: 656·47 kor.-t. A gyülekezetek tőkéi összesen: 473·74 kor.-t tesznek ki. A számadás lezárta után Váralja részéről: 2 kor. és Tekintetes Sass László úr részéről 10 kor., Pécs részéről 29·04 kor. érkezett a gyámintézet javára, mely összegek a jövő évben számoltatnak el.

7. Nem adakoztak: Gerényes, Kácsfalu, Bolmány, Siklós, Magyaraker és Udvari.

Ezek után elnök a megjelent tagoknak ügybuzgóságáért köszönetet mondva, az ülést bezárta.

K. m. f.

Jegyezte:

Tomka Gusztáv s. k.,
egyhm. gy. e. elnök.

id. Reichert Gyula s. k.,
egyhm. gyámint. jegyző.

A másolat hitelül:

Tomka Gusztáv,
gyámint. e. elnök.

Jegyzőkönyv

felvétellett Györkönyben 1910. július 12-én Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza esp. felügyelő urak ikerelnöksége alatt megtartott egyházmegyei véleményező bizottság üléséből.

Jelen voltak: Horváth Sándor főesperes és Szeniczey Géza esp. felügyelő mint elnökök, Tomka Gusztáv alesperes és Reichert Gyula kistormási lelkész mint bizottsági tagok, ez utóbbi ugy is mint ez alkalomra felkért bizottsági jegyző.

Főesperes ur mint egyházm. egyházi elnök üdvözlővén a tagokat, a gyűlést megnyitja.

1. Egyházmegyei elnök ur előadja, hogy Tiefbrunner tékesi tanító ez ideig élvezte a ligeti egyház temető haszonélvezetét, kéri, hogy az ottani egyházközség megszűntével fönnmaradt tőke kamatait az esperesség részére utalványozza ki.

A kérelemnek az egyházmegye eleget nem tehet, mivel ez ügy az egyházmegyét illeti.

2. Főesperes ur jelenti, hogy Pfendesack Lajos hidasi tanító panaszt emelt az ottani lelkész Schöll Lajos ellen, hogy lelkészválasztása alkalmával írásban kötelezte magát azon esetekben, midőn a lelkész távollétében Némethidason fungál s Pfendesack tanító helyette lelkészi szolgálatot végez, ezért neki évi 30 forintot fizet.

A véleményező bizottság Schöll Lajos lelkészt kötelezi ebbeli kötelezettsége teljesítésére, miután az egyezség értelmében helyette fenntnevezett tanító végezte a lelkészi teendőket. Ha pedig egyik fél sem volna megelégedve e végzéssel, úgy ügyükkel a törvényszékhez utasítatnak.

3. Beyer János szárazdi tanító panaszolja, hogy az egyház fájárandóságát nem akarja úgy kiszolgáltatni mint eddig, t. i. 6 öl helyett 21 folyómétert,

mivel ez tévedésen alapul, amennyiben 6 ölnek az átszámítás szerint csak 20'4 folyóméter felel meg.

Miután világos, hogy a hiványbeli számítás téves azért a tanító kérelmével elutasítatik.

4. Végül előadja főesperes ur, hogy Döröcske Gadács filiája ellen keresetet ad be az iránt, hogy ez az 1883. évi egyházm. közgyűlés jegyzőkönyvi határozata értelmében az anyaegyház terheinek fizetéséhez évi 20 kor. illetékkel lett volna köteles járulni, ezt az anyaegyház egy ideig nem követelte, de most mivel Gadács adóalapi államsegélyben részesült ez összeget neki el nem engedi, de Gadács a fizetést megtagadta.

A véleményező bizottság azt javasolja, hogy az anyaegyház e jogos és esp. határozaton alapuló kérelme Gadácson hajtassék végre.

Ezzel az ülés véget ért.

Kmf.

Jegyzette:

id. Reichert Gyula,

véleményező bizottsági tag,
ez alkalomra felkért jegyző.

Jegyzőkönyv

felvétellett a tolna—baranya—somogyi ág. hitv. ev. egyházmegye népiskolai bizottságának 1910. évi június hó 22-én Bonyhádon tartott ülésében.

Jelen voltak: nt. Tomka Gusztáv alesperes, egyházi elnök, Müller Róbert, Perl János, Vértesi Zoltán, Schmidt József, Puri Gusztáv és Wikkert Lajos mint a bizottság rendes tagjai.

Mint vendég: nt. Horváth Sándor egyházm. főesperes. Távolmaradását megindokolta: ns. Fördös Dezső v. elnök, ifj. Kring Gyula rendes tag, kit Müller Róbert a III. járás körlelkésze volt szíves helyettesíteni. — Nem mentették ki elmaradásukat: Stano Sándor a VI. és Adorján Ferencz az I. járás körlelkészei.

1. Nt. Tomka Gusztáv egyházi elnök ur néhány szóval hiven ecsetelvén a népnevelés nagy fontosságát, szívélyesen üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitottnak nyilvánítja; előterjeszti az egyházmegye népiskoláira vonatkozó 1909–10. tanévi jelentését.

Mielőtt a körlelkészi jelentések és beterjesztett statisztikai ívek alapján összeállított részletes jelentés előterjesztésére térne át, azon sajnálatának ad kifejezést, hogy a körlelkészi iskolalátogatások alkalmával a világi urak nem igen vesznek részt. Mégis kivételt képeznek az I. járásban Kurz István és a VII. járásban dr. Itzés Zsigmond biz. tag urak, kik teljes buzgósággal mindenütt megjelentek. Perl János a II. járás körlelkésze fiacskája betegsége miatt csakis részben tehette meg körutját. Sárszentlőrinczen, Pál-fán és Tolnanémediben Eősze Zsigmond; Gyöngkőn Mühl Sándor lelkész urak és Mislán Ruppert Henrik közs. jegyző ur voltak szivesek őt helyettesíteni. Ugyanezen járáskörben az iskolavizsgáló bizottság tanító-tagja: Kring Ödön az iskolavizsgálatokon nem vett részt, távolmaradását a körlelkészi jelentés nem indokolja meg. Helyette Bauer János némedii és Weil András hidegkuti tanító urak vettek részt az iskolalátogatásban.

Részletes jelentés:

a) A tankötelesek száma az 1909–1910-ik tanévben volt: 6–12 éves 6624, 13–15 éves 2482, összesen: 9106. Ezek közül iskolába járt: saját elemi iskoláinkba 6575, ismétlő iskoláinkba 2234, idegen elemi iskolába 20, idegen ismétlő iskolába 170, felső vagy polgári iskolába: 35, magánintézetbe: 2, középtanodába: 9068. Iskolába nem járt 38. Evang. iskoláinkba járt más vallású: 488. Igazolt félnapi mulasztás volt: 53078, nem igazolt: 3610. A tantermek

száma: 105. Tanított 101 rendes és 2 segédtanító, valamennyi okleveles. A tanítók fizetésére fordított: 159'307 kor. 65 fill., építésre 1686 kor., javításra 7257 kor. 08 fill., felszerelésre 3120 kor. 85 fill., szegény gyermekek sekélyezésére 300 kor. 47 fill. Az egyházközségek az iskolai kiadások fedezéséhez 102'368 kor. 97 fillérrel járultak. Az államsegély kitétt: 49'777 koronát; a politikai községek segélye: 5545 kor. 86 fillért. Az iskolák összes kiadása volt: 182'958 kor. 02 fill., a bevétel ugyanannyi.

Ha ezen statisztikai adatokat a megelőző tanévi adatokkal összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy az elemi iskolások száma 54-el szaporodott, míg az isméltősök száma 105-el fogyott, utóbbi valószínűleg a tetemes kivándorlás következtében. Az idegen elemi iskolákba járók száma 24-el, az isméltősök száma 99-el fogyott, ami az evang. egyh. előnyére szolgál. A felső v. polgári iskolások száma 8-al, a középtanulóké 10-el szaporodott. Az iskolába nem járók száma 11-el több mint a múlt évben; összesen 38 van kitüntetve, ezek közül 27 paksi. A más vallásuak száma, kik evang. iskoláinkat látogatták, 81-el szaporodott, amí ev. iskoláink kiválósága mellett bizonyít.

b) A tannyelv az összes iskoláinkban a magyar, csak a vallás taníttatik még a német anyanyelvű iskolákban német nyelven. Itt-ott ezt is kezdik már magyar nyelven tanítani, mint pl. Tarróson a két alsó osztályban.

c) Az egyházkerületi tantervet mindenütt betartották.

d) A tanítás eredménye átlag véve igen öröndetes.

Gyöngé az ecsényi felső és a bonnyai iskola az ottani tanítók betegeskedése miatt. Igen gyöngé a

kalaznói alsó iskola, amennyiben még a legalsóbb fokot sem üti meg. Ezen iskolát márczius közepéig Wigand János tanító vezette. A mulasztást Halász Ármin I. sorsz. tanító, ki a felsőbb osztályokban igen szép eredményt ért el — már helyre nem hozhatta. Igen gyöngé még különösen a számtanban a bikácsi alsó és a zsibriki iskola.

e) A vallás az összes iskolákban kevés kivétellel lelkes ápolásban részesült. Behatóbb tanítást várunk azonban még a kölesdi iskolában és határozottan többet az alsónánai felső iskolában.

f) A magyar nyelvet különösen a német anyanyelvű községekben derék tanítóink nemcsak a legnagyobb lelkiismeretességgel tanították, hanem ezzel kapcsolatban a magyar hazaszeretetet és hazafiságot is hathatósan ápták.

Lelkesedéssel vétetik tudomásul.

g) A fegyelem Dunaföldvár kivételével, hol most is laza, minden iskolában elég jó.

h) Az istentiszteleteken a tanítók, valamint az iskolás gyermekek mindenütt részt vettek.

i) A tantermek közül kifogás alá esik a mekényesi mindkét tanterem, mely szűk és czélszerűtlen. Rossz az iskolaépület, valamint a tanítói lakás Ágon és Borjádön. Az ági gyülekezet már ismételten figyelmeztetve lett, de eddig hiába. Tulzsufolt a bonyhádi V—VI. osztályu tanterem, hol V-ik, a némethidasdi, nagyhajmási, magyarbólyi és borjádi tantermek, hol II-ik tanítói állások szervezendők. Csikostöttösön a II-ik sorsz. tanítói állás szervezése folyamatban van.

A bizottság mindazon iskolafentartó testületeket, melyeknek iskolai és tanító lakásaira fentebbi kifogások vonatkoznak, nyomatékka az ági gyülekezetet — a kifogásolt hiányok megszüntetésére felhivandóknak javasolja.

k) Rendezett iskolai-könyvtár van Szárazdon, Keszőhidegkuton, Bátaapátiban, Bonyhádön, Tamá-

siban. Nincsen Alsónánán, Zsibriken, Kismányokon, Tolnanémediben, Majoson, Némethidason, Marázán, Ecsényben, Gadácson, Szillben, Köttсэн, Vámoson, Polyánban, Tabon, Bábonnyban, Torvajon, Gyönkön, Magyarakeren és Nagyszokolyban.

Mindezen gyülekezetek lelkészei és tanítói felhivandók, miszerint hassanak oda, hogy az 1907. XXVII. t.-cz. értelmében megengedett 50 filléres beiratási díj szedések be, mely ifjúsági és tanítói könyvtárak létesítésére, gyarapítására fordíttassék.

l) Felvételi és mulasztási napló mindenütt rendszeresen vezetetik.

m) Az iskolalátogatás a legtöbb egyházközségben elég jó. Néhány helyen azonban rendetlen, így pl. Pakson, ahol 1843 igazolatlan mulasztás fordult elő. A községi előljáróság mégis csak 3 esetben alkalmazott büntetést.

Az igazolatlan mulasztásokat illetőleg javasolja a bizottság, hogy azok lehetőleg minden egyes fél napi mulasztás alkalmával azonnal jelentessenek be a községi előljáróságnál, mely a rendes iskoláztatás érdekében a kellő intézkedést bizonyára meg fogja tenni, miáltal az igazolatlan mulasztások száma tetemesen csökkenni fog.

n) Az egészségi állapotok nem voltak elég kedvezők. Dunaföldváron, Kétyen, Felsőnánán, Nagyszokolyban járványos betegség miatt az iskolák egy ideig hatóságilag bezárattak. Hasonló okból szünetelt a tanítás egy ideig Kölesden, Szabadiban, Mekényesen, Tőfűn és Bábonnyban.

o) Az „Evang. Népiskola“ cz. szaklapra nem fizetett elő Dunaföldvár, Vámos, Tolnanémedi.

Nevezett gyülekezetek felhivandók, hogy az egyházm. határozat értelmében nevezett szaklapra haladéktalanul fizessenek elő.

p) Az iskolák felszerelése még legtöbb helyen hiányos. A vizsgáló bizottság e hiányok pótlására az egyházközségeket figyelmeztette s valamennyien

a kötelező tanszerbeli felszerelést szept. 1-ig akár államsegély útján, akár önerejükől megigérték.

q) Nagyszokoly tantermét nagyobb ablakokkal látta el. Kalaznó nem separteti már tantermeit az iskolásokkal. Ezen rossz szokás azonban még mindig meg van Majoson és Hidason.

Javasoltatik, hogy Majos és Hidas lelkészei a tanügyi esperes úr által felhivandók, miszerint a gyülekezetekkel az iskolaseprést illetőleg újból hozassanak határozatot, erről meghatározott időn belül jelentés tétessék.

r) A körlelkészi vizsgálatok alkalmával a legtöbb gyülekezetben még most sem jelennek meg a presbyterek, habár kötelességük. A lelkész és világi felügyelő urakat kérjük, hogy az említett egyházi előljárókat erre a legkomolyabban figyelmeztessék. A tapasztalt hiányok pótlása a vizsgálat alkalmával a presbyterek útján eszközölhető legegyszerűbben és legcélszerűbben. A körlelkészek közül csak kettő tesz erről említést. Adorján Ferencz, ki dicserettel kiemeli a sárszentmiklósi hiveket, kik nagy számban vettek részt a vizsgálaton, főleg azért, mivel ez egyuttal az évváró vizsga is; Müller Róbert, ki felemlíti, hogy az iskolaszéki tagok mindenütt szép számmal jelennek meg. Utólag vett értesülés szerint a VII. járásban is teljes számban vettek részt az iskolaszéki tagok az iskolavizsgálatok alkalmával.

A körlelkészi jelentésekben indítvány nem foglaltatik. A tanítóegyesületek jegyzőkönyveiben 3 indítvány van, még pedig egy a mecsekvidéki és kettő a sióvidéki egyesület részéről.

a) A mecsekvidéki tanítóegyesület választmánya jzkvének 15. pontjában a közgyűlésnek azt indítványozza, hogy kérje meg nt. alesperes urat az újból megengedett kántori próbáknak betiltására. Az egyesület, miután a legtöbb esetben azt tapasztalta, hogy a jelöltek a gyülekezeti tagok visszaélése folytán

szekaturáknak vannak kitéve, az ügyet a tanítóóság érdekének megfelelő rendezése végett a népiskolai bizottsághoz terjeszti fel.

A népiskolai bizottság kimondja, hogy a hatályban levő esperességi határozaton csak annyiban történjék változás, amennyiben a kántorpróbákban a jelölteknek az énekelendő melódiákat ne az egyes gyülekezeti tagok határozzák meg, hanem a presbiterium a próbát megelőzőleg jelöljön ki 3 éneket, s ezek bármelyikét a jelölt a chorálkönyv szerint tartozik énekelni.

b) A sióvidéki tanítóegyesület jegyzőkönyvének 15. pontjában azon kérelemmel fordul az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a fuvar és napidíj a tanítóegyesületek által az egyházmegyei közgyűlésre kiküldött tagoknak állapíttassék meg, mely a most már államilag segélyezett egyházmegyei közpénztárból fedeztessék. Továbbá köteleztessenek az egyházközségek a tanító részére a fuvar- és napidíjat megadni, ha az az egyházmegyei közgyűlésen részt óhajt venni.

A bizottság azon javaslatot terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a tanítóegyesületek által kiküldött egy-egy tagnak a megállapítandó fuvar- és napidíj a közpénztárból adassék meg. A gyülekezetek, miután minden tanítónak évenként ugys kötelesek 2 ízben tanítógyűlésre fuvar- és napidíjat adni, a túlterheléstől megkímélendők.

c) Ugyanezen jzkönyv 16. pontjában a ft. egyházkerületi közgyűlés mult évi határozatára utalva, kéri az egyházmegyei közgyűlést, mondassék ki, hogy a tanítók csak végszükségben bizassanak meg prédikáció teljesítésével.

A bizottság azt véleményezi, hogy e tárgyban nem szükséges külön kérelem, mert az egyházkerületi közgyűlés határozata az egyházmegyékre is szól.

3. A Zsedényi alap kamatának elnyeréseért folyamodtak: Bús Henrik, Tiefbrunner Ernő, Neubauer József és Küffer János.

A bizottság a kérvényekben foglalt nyomós indokoknak lelkiismeretes mérlegelése alapján Bús Henriket ajánlja a Zsedényi díjban való részesítésre.

4. Nagyt. elnök ur szomorodott szívvvel jelenti Hammer József népiskolai bizottsági tagnak, az ügybuzgó, mély vallásosságtól áthatott tanítónak váratlan elköltözését az élők sorából. Indítványozza, hogy emléke jkönyvileg örökíttessék meg. Helyébe népiskolai bizottsági tagnak Rein János paksi tanítót ajánlja.

Fájó szívvvel veszi tudomásul a bizottság elnök úr jelentését. A szeretett tagtárs elhunyt feletti részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést. Helyébe pedig Rein János paksi tanító urat ajánlja népiskolai bizottsági tagnak.

5. Purt Gusztáv ági tanító s a bizottság tagja megismétli 1908. évben tett azon indítványát, hogy az egyházmegye útján a ft. egyhkerületi közgyűlés kerestessék fel, miszerint azon leánygyülekezetbeli tanítókat, kik a terhes praeoransi teendőkért eddig jutalmazásban nem részesültek, a most már nyert államsegélyből, ha mindjárt csekély jutalomban is, részesíteni kegyeskednék.

A bizottság e kérelmet ismételten pártolólág véleményezi felterjeszteni.

6. Müller Róbert a III. járás körlelkésze felhozott példával rámutat azon helytelen állapotra, hogy oly gazdasági ismétlő iskolában, hol a növendékek tulnyomó száma ág. hitv. ev. vallásu, más felekezeti tanító oktat a hitoktatás rovására. Indítványozza, miszerint hivassék fel az egyhm. figyelme ilyen és ehhez hasonló visszás állapotokra és kerestessék mód és forrás, hogy az ily növendékek bizonyos díjazás mellett, kellő vallásoktatásban részesüljenek.

A bizottság ez indítványt helyeslőleg tudomásul veszi. Kéri az egyházmegyei közgyűlést ez ügyben intézkedni.

7. Vértesi Zoltán a VIII. járás körlelkésze indítványozza, miszerint illetékes helyen ismételtén sürgettesék meg, hogy a felekezeti tanítók fizetése az állami tanítók fizetésével egyenlővé tétessék.

A bizottság javasolja, kerestessék meg ismételtén a ft. egyházkerület, kérje az egyházegyetem útján újra az az illetékes minisztériumtól a felekezeti tanítók fizetésének az államiakéval egyenlővé tételét.

8. Az iskolavizsgáló bizottság világi tagja hiányzik a III., IV. és VIII. körlelkészi járásban.

A népiskolai bizottság a VIII. járásnál Elversz Rudolf karancsrévi nagybérő megválasztását indítványozza. A többi járásra nézve jelöltet nem ismer, azok ajánlását az egyházmegyei közgyűlésre bizza.

9. Nagyt. egyházi elnök ur közli, hogy ezután a népiskolai bizottsági gyűlésre a tagoknak 6 kor. napidij is jár. Ezzel kapcsolatban Müller Róbert körlelkész ur, ki a számvevőszéknek is tagja, jelenti, hogy a számvevőszéki tagoknak 8 kor. napidij utalványoztatott ki, miből önkéntelenül felmerül a kérdés: honnan a napidijak ezen különbözősége?

A bizottság felvilágosító válaszára az egyházmegyei közgyűlést fogja felkérni.

Több tárgy nem lévén, a gyűlés véget ért.

Kelt Bonyhádon, mint fent.

Wikkert Lajos,
jegyzőkönyvvezető.

Tomka Gusztáv.
alesp., népisk. biz. elnöke.

Tárgymutató.

	Lap
Jelenlevők, istentisztelet	3
1. Megnyitó beszéd	4
2. Jegyzőkönyv hitelesítése	5
3. Ehkerületi képviselők	5
4. Főesperes évi jelentése	6
5. Alesperes évi jelentése	55
6. Pénzügyi bizottság jkőnyve	73
7. Számvevőszék jelentése	79
8. Iskolai nagybizottság jkőnyve	82
9. Népiskolai bizottság jkőnyve	98
10. Gyámintézeti bizottság jkőnyve	100
11. Szórványügyi bizottság	103
12. Énekeskönyvügyi bizottság jelentése	103
13. Ehmegyei bizotts. szabályok vizsg. biz. jelentése	103
14. A tolnamegyei tanfelügy. évváró vizsga ügyébeni felhívása	104
15. Tiefbrunner Ernő tékesi tanító kérelme	105
16. Pfendesack és Schöll ügye	105
17. Bayer és Szárazd ügye	105
18. Dombóvári fiókegyház kérelme	106
19. Kaposvári evang. hívek kérelme	106
20. Döröcske és Gadács ügye	107
21. Szekszárd kérelme	107
22. Vértesi Z. kérelme	107
23. Miszla kérvénye	108
24. Eősze Zs. adóalapsegélyügyi indítványa	108
25. Rác- és Némethidas isk. államosítása	108
26. Jövő évi közgyűlés helye, gyűlés bezárása	108

Függelék.

	Lap
Ehmegyei tisztviselők névtára	110
I. A 136.000 kor. építési államsegély ügyében tartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyve	118
II. Isk. nagybiz. rk. gyűlésének jkve előbbi tárgyban	122
III. Az isk. biz. szabályzatainak elkészítése	126
A p. ü. biz. junius 15-iki gyűlésének jkönyve	127
A gyámint. biz. julius 6-iki gyűlésének jkönyve	140
A népisk. biz. junius 22-iki gyűlésének jkönyve	145

37726

Q.

